

Radha Burnier

LJUDSKA REGENERENCIJA (preporod)

Predavanja i diskusije

Sadržaj:

1. T.D. Rad i temeljna promjena u čovjeku i društvu	5
2. Priroda promjene.....	9
3. Regeneracija i ciljevi T.D.....	13
4. Naš pristup Teozofiji.....	14
5. Individualni i grupni rad u smislu regeneracije.....	21
6. Izvor spiritualne energije.....	25
7. Zaključak.....	30

Predgovor

Teozofi i oni koji bi to željeli biti su ujedinjeni zajedničkom predanošću za preporod ljudi. Oni se mogu razlikovati po njihovim pristupima, uvjerenjima ili interesima. Učenja Buddhe, Isusa, Blavatske, Besantove, Krishnamurtija ili nekog drugog učitelja može inspirirati neke ali ne i sve. Postoji jaka zajednička povezanost, zvana duboka zabrinutost za napredak i boljitak čovječanstva, ne samo materijalni i intelektualni, već spiritualni i moralni.

Opazajući regeneraciju kao sjemenku cijelog teozofskog rada, Internacionalni Teozofski centar u Naardenu, Nizozemskoj spojen sa Federacijom Teozofskog Društva u Europi, organizirao je dva seminara u srpnju 1990, sa brojnim službenicima, radnicima i članovima Društva iz različitih zemalja kao učesnicima. Predstavnici iz ostalih dijelova svijeta, SAD-a Meksika, Brazila, Urugvaja, Zambije, Izraela, Indije, Australije i dr.- također su došli.

Oni su svakodnevno razgovarali i imali grupne diskusije u smislu istraživanja dubljeg smisla regeneracije i povezanosti tri cilja Teozofskog Društva sa njom. Ovo zasjedanje izbacilo je brojna pitanja na koja su učesnici nastojali zajednički odgovarati, i unutar te izmjene mnogi aspekti teozofskog rada su bili pojašnjeni.

Tih četrnaest dana osjećala se jedna atmosfera radosne harmonije i ozbiljnog istraživanja. Prekrasno drveće i uzdižuća atmosfera Centra pomogla je podići razumijevanje i percepciju svih prisutnih. U smislu da to podijelimo sa ostalim članovima Teozofskog Društva koji nisu bili prisutni nekim uvidima postignutim za vrijeme tih seminara, izdana je ova knjiga. Ona je dopuna predhodne knjižice o ljudskoj regeneraciji koja je kolala prije seminara.

Audio i video kazete su bile također pripremljene, a mogle su se također koristiti u ložama i grupama. Nadali smo se da rezultat prethodnog razmišljanja o temi regeneracije od mnogih ljudi, će dati novi siloviti zalet teozofskom radu. Teozof ne traži mudrost za dobrobit sebe, «Ne za sebe, već za svijet u kojem živi»; te još dublje predan on djeluje na regeneraciju čovječanstva, i sa više žara traži razumijevanje sebe i svijeta, ponirući u tajnu života. Njegov cilje je otkriti izvor Dobrote i Sreće na koji imaju pravo sva živa bića već samim rođenjem. On živi čistim životom uz rad na sebi da njegov um postane spreman primiti svjetlo.

Cijeli svijet će biti bolji kada bude više teozofa u tom graničnom smislu. Mi vjerujemo da ti seminari i materijali proizašli iz njih obogatit će mnoge članove Društva i druge koji su bili zainteresirani i preoblikovati ih u prave teozofe

Internationalni Teozofski Centar nije mogao dati bolji početak nove zadaće služenja svijetu od ponuđenog i postavljenog istraživanja tako važne teme kao ljudska regeneracija. Nizozemska sekcija Teozofskog Društva je također izvela vrijedno služenje u osvjetljavanju tog smjera..

Radha Burnier
Predsjednica Teozofskog Društva

Adyar, 17 studeni, 1990.

T.D RAD I TEMELJNA PROMJENA U ČOVJEKU I DRUŠTVU

Sreli smo se u kontekstu važnih promjena koje se događaju u ovom trenutku, posebno u Evropi. Postojala su i druga vremena u svjetskoj povijesti kada su se događale velike promjene. Ali svijet se uvijek vraća kaosu; i degeneracija se uvlači u sve institucije, društvene ili političke.

Tema ljudske regeneracije je vrlo važna, jer istinska momentalna promjena u povijesti čovječanstva će biti vidljiva kada će se zbiti revolucionarna promjena u ljudskom biću. Možda bi dovoljan broj ljudskih bića mogao donijeti radikalnu promjenu u pravcu ljudske povijesti. Zato je važno za nas da istražimo to pitanje.

Svaka civilizacija susretala se sa izazovima različitih vrsta. Ako se nisu susrele adekvatno sa izazovima, nacija ili narod bili su izdani; civilizacija je počela nestajati. Povjesničari kao Toynbee postavili su teoriju izazova i odgovora na iste. Polako, moderan svijet postaje svjestan ogromnog izazova pred našom civilizacijom, ako se ona može nazvati civilizacijom. Imali smo dva strašna svjetska rata, osim ostalih drugih tragičnih borbi i manjih ratova (manjih samo u odnosu na svjetske ratove). Opasnost nije prošla. Iako se priča o miru; mi ne možemo isključiti mogućnost drugih ratova, osobito, jer se Europa mijenja. Postoji isto tako opasnost od zagađenja okoliša koje je doseglo točku gdje obuhvaća cijeli svijet. Neki eksperti vjeruju da u slijedećih deset ili petnaest godina će doseći kritičnu točku koju sada ne možemo ni predočiti. Što god bude, to je vrlo ozbiljna prijetnja. Povećanje naoružanja vojske ne vodi uvijek ratu. Razoružanje vojske dogodilo se u Zapadnoj i Istočnoj Europi, a oružje je prodano u mnoge dijelove svijeta. Nasilje je u porastu svugdje, u obliku terorizma, nasilja na ulicama itd.

Postoji daljnji problem od prenapučenosti koje je ozbiljna prijetnja, donoseći siromaštvo. Oni koji nisu bili u siromašnim krajevima ne mogu zamisliti što to znači. Ekstremno siromaštvo vodi moralnoj degradaciji, zločinu, i strahotama u raznim oblicima. Siromašni ljudi im ne mogu pomoći jer jedina stvar za njih je kako preživjeti.

Eto, ti veliki problemi postoje u svijetu i traže vanjski izazov. Na žalost, postoje ljudi koji se ne žele pošteno suočiti sa vanjskim izazovom. Oni više vole ignorirati neke ili sve aspekte tog izazova. Postoje mnogi koji ne ostvaruju te izazove, a suočeni su da u svakoj civilizaciji oni nisu samo vanjski; Vanjska promjena je odraz nečeg unutar ljudskog bića. Danas ta unutarnja opasnost je daleko jasnija čovječanstvu. Jako malo ljudi shvaća da je pravi uzrok problema u ljudskoj psihi. I mi se nikad ne bavimo pravo sa tim vanjskim izazovima jer ne želimo vidjeti i baviti se onim unutarnjim.

Mislim da sad TD je u točki izazova iznutra jer je od veće važnosti vidjeti ga i baviti se s njim, nego ići dalje i baviti se onim što je izvana.. Ako ne pogledamo u bit problema, već samo na njegove efekte, tada vremenom mogu biti nađena samo djelomična i površna rješenja. To je zato jer imamo razlog da budemo sretni, zbog promjena koje se događaju u Evropi. Ne možemo biti sigurni jer ne znamo na koji način će stabilnost koja je stvorena jednom biti i ponovno poremećena.

Ako se ljudska svijest ne promijeni može li društvo biti stabilno? U jednom pismu Mahatme je primjedba:» Izvor sveg zla, velikog ili malog, je u ljudskom djelovanju, u ljudima čija inteligencija ih čini jedinim slobodnim posrednicima Prirode«. Izazovi izvana su naše kreacije, jer smo podijeljeni na nacije, grupe, kategorije raznih vrsta i identificiramo se samo s jednom grupom. Mi osjećamo da problem nije u našem činjenju – već da ostatak svijeta stvara teškoće. Ako bliže pogledamo, možemo vidjeti, da naša temeljna priroda nije različita od

ostatka svijeta. Mahatma nastavlja: « To nije ni Priroda, ni imaginarno Božanstvo koje bi se trebalo sramiti, već ljudska priroda koja čini zlo svojom *sebičnošću*. Razmislite dobro o ovih nekoliko riječi.» To je bila njegova opomena. Dobro razmislite o ovome.

Ne bi li TD rebalo biti duboko usmjereno prema trajnom rješenju. Rješenju koje će promijeniti ljudsko društvo, ne samo malo, ne samo u nekom posebnom području i za neko vrijeme, već jedno koje će pokrenuti pravac u novom smjeru? Do sada, usprkos različitim revolucijama i političkim promjenama – od kapitalizma do socijalizma, promjenama u ekonomskim strukturama, novim ideologijama i teorijama – usprkos svih tih pokušaja za preobrazbu društva i popravljanja istog, stanje u svijetu je više ili manje ostalo isto. Mi imamo naravno, mnogo ugodnosti kao centralno grijanje itd.; ljudi mogu ići na Mjesec. Ali ja ne govorim o tome; nego da stvarno stanje čovječanstva, su borbe, natjecanje, stres, rat-zvan «posljednom glupošću» -i sve to tako ide dalje. Postoji eksploatacija čovjeka nad čovjekom, ropstvo, tlačenje žena, korištenje djece za rad – to se događa i može se događati godinama. Koncentracioni logori u Evropi ili ropstvo u Mauritaniji je ista stvar. Svijet se nije stvarno promijenio. Ni djelomičan napor ne može uroditi plodom, što je očevidno, jer nismo ušli u korijen problema i nismo potpuno prihvatili ljudski izazov. Gledali smo samo izvana i nismo vidjeli da vanjsko dolazi iznutra.

To je stanje uma koje je izvor problema, a što je istina kako za pojedinca tako i za cijelo čovječanstvo. Neki od nas su imali neke vrste teškoća u suočavanju sa životom. U porodici i profesiji, tu su svađe, neslaganja, želje da imamo i frustracije ako nemamo. U pojedincu se javljaju sve vrste nemira. No, on to pripisuje svojim ličnim problemima, više okolini, nego svojem vlastitom umu. Zato on uvijek nastoji mijenjati činjenice, pobjeći od pojedine situacije, prebaciti odgovornost ili krivnju na druge. On se ne želi suočiti sa svojim vlastitim unutarnjim stanjem.

Što je istinito za čovječanstvo u manjem smislu istinito je i za pojedinca i njegov život. Zato možemo vidjeti da nema razlike između pojedinca i društva u kojem živimo ili ljudskog društva uopće. Ono što mi učinimo sa svojim malim životom je ono što čovječanstvo čini u masovnom smislu. Mi smo odraz društva i društvo je ono što smo mi. Krishnamurti je ponavljano naglašavao činjenicu da svijet nije različit od nas :»Sva ljudska bića su u biti ista, jedan može s razlogom reći da je svijet on sam, i da je on sam svijet. To je jedna apsolutna činjenica koju možemo vidjeti ako uđemo vrlo duboko u nju.» Ali to je možda ono što mi ne radimo; mi ne idemo dovoljno daleko, i zato ne vidimo potrebu za regeneracijom, da se ona dogodi.

Društvo ne može biti odijeljeno od pojedinca. Pojedinaac se ne može pronaći u sretnim okolnostima ako on ovisi o društvenim promjenama. On se zato bavi objema. Svijet se danas suočava sa izazovom jedinstva ili nejedinstva, suradnje ili konfrontacije i sukoba. To je samo svijet koji se suočava sa time. Ipak neki od nas trebaju vidjeti koja od ta dva elementa opisane situacije nisu u našem vlastitom umu? Ako danas u svijetu postoji podjela, što čini vrlo teškim nalaženje rješenja o pitanjima koje smo opisali – siromaštvo, rat i razoružanje – nije li to zato, jer odbijamo nositi se podijelama u našem vlastitom umu?

Rado bih navela jedan ili više odlomaka od H.P.B. Ona kaže:» Naša je dužnost nastojati održati budnom u čovjeku njegovu duhovnu intuiciju. Suprotstaviti i pobijati – poslije određenog istraživanja i dokazivanja njegove iracionalne prirode. Slijepo vjerovanje u svakom obliku: religioznom, znanstvenom ili društvenom, «pobijati» iznad svega, na svaki način religijske sekte, vjerovanja u čuda ili bilo što nadprirodno. Ono što moramo činiti je steći znanje svih zakona prirode i širiti ih.»

Ovdje H.P.B. dotiče činjenicu da ako postoji slijepo vjerovanje, fanatizam, sektaštvo, tendenca izolaciji u ljudskom umu, čovječanstvo se ne može dovesti u stanje suradnje i mira. Rješenja uvijek izostanu jer smo se uvijek dijelili prema društvu, a ne sa vlastitošću. Za mene je to jasno da glavni rad TD. je usmjeriti se unutarnjem izazovu i pomoći svijetu da se suoči radikalno sa njegovim problemima. Mi ne ćemo postati grupa ljudi koju jedino interesira mijenjanje struktura, sistema i metoda. Nisam rekla da mi ne bi mogli doprinjeti oko

donošenja vansjkih promjena. Ali to ne može biti temeljni rad Društva, srž njegovih aktivnosti važnih za njegovo postojanje.

Također, TD. stoji za donošenje rješenja koje je za cijelo čovječanstvo, ne samo njegovog dijela. Svagdje ljudi imaju svoj vlastiti ugao gledanja problema, svejedno je li to siromaštvo ili rat. Oni ne mogu pobjeći od svojih pojedinačnih točaka viđenja temeljenih na njihovim vlastitim interesima. Rješenje zato nikad nije pravo. Ako je to problem okruženja, India bi željela rješenje koje odgovara njo. A Europa ili Holandija, ili bilo koja nacija, može željeti rješenje koje je za njen napredak. Mi gledamo na sve probleme odijeljeno, usmjereno prema nekom obliku vlastitog interesa. Ali teozofska točka gledanja mora biti univerzalna jer nijedan problem nije se riješio pojedinačno, napose u modernom svijetu, gdje su sve nacije i čovječanstvo povezani zajedno. Vi znate ideju «Svemirskog broda Zemlje»; ako brod tone, svi ćemo potonuti; ako on plovi dobro, svi ćemo biti sigurni. Ne postoji ni za šta djelomično rješenje. Također je očito, da milioni ljudi čak nisu sposobni gledati na to pitanje u njegovom pravom svjetlu. TD. treba voditi put sa krčenjem globalnog pogleda, a ne nacionalističkog ili djelomičnog.

Za članove Društva trebalo bi biti jasno da podijeljen um ne može se baviti problemima današnjice; u stvari on to nikad nije ni mogao. Danas smo u svijetu gdje tehnološke promjene su umiješane svuda. Nijedan dio zemlje ne može uživati u sigurnosti i prosperitetu bez dijeljenja sa ostatkom zemlje. Ni djelomičan napor ne može uspjeti, a ne može trajati ni rješenje doneseno s njim. Podijeljen um je uzrok svih problema. Sa takvim razmišljanjima, nećemo se suočiti s tim ogromnim teškoćama i izazovima. Ako pogledamo pažljivo, vidjet ćemo da kratkovidan i ograničen pogled naprijed, je uzrok teškoća.

Zato TD ima dužnost i odgovornost upozorenja na samorazumijevanje. Mi ne znamo što je naše vlastito dobro jer je naš pogled kratkovidan. Postoje ljudi koji znaju da uništavanje vegetacije čini veliko zlo. Oni uništavaju jer žele trenutnu dobit. Na mnogim područjima postoje takve akcije. Viđen je trenutni napredak jer je daleko više privlačan, od dugoročnog rješenja. Ovo se događa jer imamo pogrešne ideje o sebi samima i nedostatak pogleda unaprijed u odnosu na naše vlastite živote. Takve poglede daje Teozofija, ukoliko čovjek zna tko je on, što bi trebala biti njegova budućnost, u kojem se smjeru mora kretati, kako može raditi pravu stvar?

Za ljudsko biće je značajno da bude svjestan sebe, svoje prave prirode i da spozna svoj unutarnji potencijal. Ovo nije teoretsko pitanje. Čak i kad radimo sa tom materijom često nam se dogodi da je učinimo apstraktnom pre malo je primjenjujući u dnevnom životu. Neki mislioci rekli su da je društvo oblikovano predodžbom koju čovjek ima o samom sebi. Bez sumnje, to je istina. Mi stvaramo naše pojedino društvo prema predodžbi koju imamo o sebi.

Što mi znamo o sebi? Je li predodžba koju imamo o sebi potpuno kriva- predodžba o maloj borbenoj, nesigurnoj, pohlepnoj osobi? Je li to ono što bi ljudsko biće trenalo biti? Teozofsko poznavanje čovjeka je vrlo važno iz praktične točke gledišta, jer ako stvarno znamo tko smo, svi će se naši odnosi promijeniti. Ako mislim o sebi da sam malena osoba, koja mora zgrabiti sve što može, tada moje ponašanje je lakomo i puno koristoljublja, natjecateljsko. Ako ja znam tko sam ja zaista, sve to automatski otpada i moji odnosi su potpuno drugačije uređeni. Ovo ima beskrajnu praktičnu vrijednost koje mi možda nismo dovoljno svjesni.

Cijela naša ideja da ono što je praktično može biti krivo, upravo kao naša ideja napretka je kriva: I kao članovi TD., odgovorni smo za iznošenje njegovih ciljeva, moramo potpuno pojasniti što je progres. Što je stvarno praktično?. Sigurno je vrlo nepraktično znati tako malo o nama i nastojati postići našu vlastitu sreću i ispunjenje, vjerujući da ono što stvaramo je nešto dobro za nas, a ne znamo što je to dobro.

Da zaključim, u vezi svijeta kakav je sada, TD bi trebalo istaknuti neke stvari. Mora biti jasno da raditi na vanskim izazovima nije dovoljno. Vanski izazov je odraz unutarnjeg, koji nastaje u umu, u psihi. Ljudsko društvo se ne može promijeniti ako se ne promjene pojedinci, a promjena bi trebala ići u smjeru univerzalnog gledanja. Rješenja nisu uspjela, jer su sva bila djelomična, proizašla iz podijeljenog uma. Postoje vremenska rješenja, rješenja za neki dio ljudi, za dobrobit nekog područja. Ali problemi danas traže univerzalno gledanje. Ograničeno

viđenje ljudskog bića i ljudske sudbine može samo voditi daljnjim teškoćama. Potrebno je mnogo dalekosežniji pogled, koji daje Teozofija. Važno je za ljudsko biće da zna tko je on i što može biti. Čak i ako samo malo vidimo od toga, ono mijenja naše odnose sa svime, ne samo sa drugim ljudskim bićima, već sa svime u životu. Ako novi pogled mijenja odnos, on također počinje mijenjati društvo, jer što je društvo nego mreža odnosa? Tako TD: ima veliku odgovornost u ispunjenju, koje bi donijelo obnovljeno gledanje stvari na jedan način, koje bi također obnovilo odnose i društvo. Sve to bi trebalo biti prodiskutirano u detalje. Ostali aspekti pitanja će doći. Upravo dobijajući nekoliko ideja o tom predmetu ne mora značiti njegovo razumijevanje. Mi bi trebali pokušati sagledati cijelo pitanje vrlo jasno u dubini naših srca. Trebali bi pitati sebe. Što to čovječanstvo treba? Koja je to temeljna promjena koja se treba dogoditi u društvu? Može li se ta promjena dogoditi bez radikalne promjene u individualnom ljudskom biću? Kakva je uloga TD. u donošenju potrebnih promjena? Nisu li završeni zauvijek tako ozbiljni problemi kao nejednakost, eksploatacija, okrutnost i neizvjesnost?

Ako TD treba biti snaga za dobrobit svijeta, mi moramo vidjeti gdje leži naš rad. Moramo biti vrlo jasni o tome, ne igrati se sa relativno nevažnim stvarima, već potražiti bit. Ako smo pojasnili oko glavnog rada, sporedne stvari će biti lako razrješene u podudaranju s njim.

.....0.....

Pitanja za studijske grupe:

- A) Kako da uočimo razliku između temeljnih i sporednih ishoda, oba u odnosu prema pojedincu i ljudskom društvu kao cjelini?
- B) Šta tvori temeljnu promjenu?
- C) Šta utječe na temeljnu promjenu u odnosu?
- D) Kako cilj TD o univerzalnom bratstvu rješava probleme? Rasne i etničke? Okrutnost prema životinjama? Zagađenje okoliša i štete? Osobne sukobe?

PRIRODA PROMJENE

Kao što smo rekli pred cijelim čovječanstvom je ogroman izazov – ne samo za jednu pojedinu rasu ili grupu ljudi. Rat, utrka u naoružanju, onečošćenje, siromaštvo, porast stanovništva – sve to, kao i druge stvari, također su prijetnja čovječanstvu. Većina ljudi ne ostvaruju sve te vanjske izazove jer oni odražavaju ono što je unutar ljudskog uma – tvojeg, mojeg, svakog uma. Mržnja koja se očituje u ratu je odraz sumnje i neprijateljstva u svim našim umovima. Siromaštvo je odraz naše nesposobnosti da suosjećano s drugima – da dijelimo. Zagađenje okoliša proizlazi iz pohlepe da imamo sve više i više, unedogled. Ono što je unutra i ono što je vani se ne razlikuje. Čak i ako to prihvatimo mentalno, ne činimo napor da stvarno vidimo psihički odnos, da je korijen svih ljudskih problema u psihičkim stanjima. No, mi to ne vidimo, pokušavamo svo vrijeme petljati sa vanjskim. Ono što mi zamišljamo kao plan da promijenimo svjetske vrijednosti, nije ništa više do malog, površnog, prolaznog, nedostatnog krpanja. (zamazivanja).?

Tako svjetski problem ne može biti odijeljen od stanja pojedinca koji tvori svijet, čiji je um nesposoban gledati na stvari kao cjelinu. Kao što smo rekli, problemi koji danas postoje u jednom akutnom obliku su problemi čitavog čovječanstva – ne samo dijela svijeta, ne samo jedne nacije ili pojedinih ljudi: rješenja bi trebala biti ta, da pomognu svima, ne gledajući na to sa točke napretka jednog dijela čovječanstva. Um koji je naviknut da dijeli i sve lomi uvijek gledajući iz pojedinog ugla, je podijeljen um i ne može naći istinsko i trajno rješenje problema. Posebno u današnje vrijeme kada ljudi i svjetske nacije su među sobom povezani. Tako je važno osloboditi um od tragične sklonosti da na sve gleda pojedinačno.

Rekli samo također, da ako čovjek ne može pronaći sebe i razumjeti sebe, onakav kakav je, i što bi trebao biti – njegove vlastite divne mogućnosti, beskrajne mogućnosti – tada on ne može znati što je za njega dobro. Zato stalno radi ono što misli da je dobro - i tako stvara patnju. Teozofija i TD, mora ponuditi pravac i ideju vodilju u pogledu na to. Mi ćemo raspravljati o ciljevima i radu TD kasnije. Danas ćemo razmatrati prirodu temeljne promjene.

Pojavljaju se pitanja o tome što je to temeljno. Je li išta temeljno? Da li postoji razlika između temeljnog i površnog? Možemo reći da temeljna promjena je ona koja rješava mnogo različitih problema tako reći jednim zamahom. To je kao iščupati van korov. Ako vi odrežete grane korova, one mogu opet narasti. U Hindu mitologiji postoji demon ili anti božanstvo zvano Ravana, koje ima deset glava. Ono je godinama bilo nepobjedivo, jer kada mu odrežete jednu ili dvije glave, one ponovno narastu., Konačno, božanska inkarnacija Rame skinula mu je sve glave jednim udarom i dokrajčila zlo.

U našim ličnim životima, kao i u zajednici oko nas, neprestano nalazimo probleme. Postoje zemlje u kojim su problemi malo sređeniji, ljudi svugdje rade gluposti. To je svakako površni problem jer vi možete odbaciti glupost, a slijedećeg dana ćete je još više raditi(?) Očigledno, temeljni problem je mentalan. Ako su ljudi učinili nešto neugodno sebi ili nekom drugom uvidjeli su da se svaki ponaša upravo onako kako radi. Ništa tako reći ne bi dokazali činjenicu da ako se njihovo ponašanje promijenilo i vanjska situacija bi semijenjala. Tako dolazimo do nečeg temeljitijeg od otklanjanja gluposti. Ako idemo dalje, pronaći ćemo da takvo ponašanje je bitno, samokoncentracija i koncentriranost na sebe može se se izraziti na mnogo drugih načina osim otklanjanja gluposti. Ako radimo na samokoncentriranosti, ne samo taj problem, već i mnogi drugi bi mogli biti riješeni. Tako da temeljni uzrok, izvor svih problema može

biti prepoznat i riješen. Samo to nosi temeljnu promjenu sa potpuno različitim načinom života i odnosa.

Već smo čuli neke izreke ističući temeljni uzrok problema čovječanstva :»To nije Priroda ni imaginarno Božanstvo, koje bi se trebalo sramiti, već ljudska priroda koja čini zlo svojom *sebičnošću*.» Sebičnost je uzrok svih nevolja u čovječanstvu. Zato temeljna promjena je kada se iz sebičnosti koja je samokoncentriranost, preokupiranost sobom itd, prijeđe u stanje simpatije, ravnoteže i jedinstva, da bi bila realizirana dobrobit drugih ljudi, čak štoviše, ona bi bila važnija od naše vlastite. Neki to znaju teoretski, međutim milioni ljudi je neće prihvatiti ni kao vrijednu teoretsku tvrdnju. Dio našeg rada kao članova Društva je koristiti svo rasuđivanje, literaturu, filozofiju, metode predanosti, diskusije, način našeg življenja, sve – kako bi pokazali vrijednost te činjenice. Kada se promjeni unutarnje stanje od samokoncentriranosti prema ostvarenju jedinstva, svijet će se promijeniti.

Ponovno bih htjela navesti jezgrovitu rečenicu iz pisama Mahatme:» Naziv Univerzalno bratstvo» nije beznačajna fraza...ono je samo siguran temelj univerzalnog morala» Pokušajmo malo istražiti što nama znači sebičnost. Kako mi nismo agresivni, sebični ljudi, težimo iskreno biti zadovoljni sobom.Viđamo ljude koji su surovo ambiciozni,okrutni itd, osveta hara svijetom i mi ih gledamo kao krivce. Mi smo uglavnom dobri ljudi- u cjelini – i zato ne gledamo na sebičnost kao problem, a možda čak i na zlo, unutar nas. Ali pokušajmo pogledati sebičnost iznutra bez osjećaja krivnje. Krivnja je nepotrebna, svi smo mi sebični. Nijedan od nas nije izuzetak. Koncentriranost na samog sebe može biti vrlo fina. Moramo biti svjesni da odnos s ljudima koji su nam bliski – porodica, djeca, roditelji, prijatelj kojeg volimo –su također prepreka. Ta osoba je uvijek «druga» a ja sam «ja». To je isto sebičnost. Tijela ostalih ljudi su naravno drugačija,ali zašto moramo gledati sve kao «ono drugo» - ljudska bića, životinje, drveće, čak i zemlju. Ljudski odnosi su vrlo složeni. Biljke nas ne sprječavaju u ničemu.. Čak i malene životinje ne mogu stvarno biti protiv nas. One nemaju šanse. Ali ostala ljudska bića da. Mi ih ne možemo izbrisati kao što to radimo sa životinjama i biljkama, osim kada idemou rat.(?).

Kakav je naš unutarnji stav u pogledu udobnosti? Često je život igra poput muzičkih stolica (vrtuljka), sa nekoliko korisnih pozicija, koje traže mnogi. Osjećam li ja da bi udoban položaj mogao biti moj? Hodam li malo brže da ga dobijem prije nekog drugog? U mnogo malih stvari samokoncentracija se pokaže ako je promatramo. Kada smo indiferentni i kada ne osjećamo da smo potaknuti samilošću zbog stanja u svijetu, to je isto sebičnost. Buddha je savjetovao da bi tugu trebali osvijestiti kao prvu istinu; Ona se odnosi na kretanje sućuti iznutra, oslobađajući se koncentriranosti na sebe.

Nemojmo biti olako zadovoljni. Da ne mislimo kako u svijetu ima dragih ljudi. Naravno , da ih ima, čak u ovom neprijatnom svijetu. Ali biti drag je različito od biti slobodan tj. samokoncentriranostii,od samopreokupiranosti sobom. To je naše sebstvo u različitim manifestacijama. Temeljna promjena treba iskorijeniti potpuno to sebstvo - ne nužno u jednom danu. To je stvaran rad za *nirvanu* jer *nirvana* je «odbacivanje» tog egoističnog sebstva.

Mi činimo riječi «jedinstvo», «bratstvo», «harmonija», «sućut» slabima u načinu poimanja. Te riječi imaju dubinu, revolucionarno značenje, ako ih pravo razumijemo. To znači vidjeti unutarnju prirodu svega što postoji; vidjeti da sve u Prirodi ima svoju svrhu, vrijednost i značenje u sebi, a ne ono što mu mi pripisujemo. Većina nas nesvjesno teži da vrijednosti budu u skladu sa našim predočbama, željama i idejama. Osoba koju cijenimo i koja je nekom vrijedna, je ona sa kojom smo na neki način zadovoljni – fizički, psihički ili bilo kako. Ostale ljude, ne moram ih voljeti, ili biti protiv njih, ali duboki osjećaj poštovanja, osjećaj njihove neuništive vrijednosti ne bih osjetio.. Bratstvo znači nešto različito od onog što mi uglavnom mislimo. Ono podrazumijeva učiti gledati da jedan jedinstven život je svuda divan, iza naših zamišljanja, nježan, dubok, svet. Gdje god da je ona nema mjesta gdje nije,- tamo je nešto što treba poštivati, studirati, nešto sa čime se mi osjećamo u hramoniji, jer harmonija je jedini put ka stvarnom znanju.

Tako temeljna promjena o kojoj govorimo je od sebičnosti prema jedinstvu. Sebičnost, bilo pozitivna ili negativna, čak i ako izleda kao lijenost ili indiferentnost, mora biti potpuno otklonjena. Ta promjena realizacije jedinstva je revolucionarna, temeljna. Ako je sebičnost iskorijenjena, ne bi trebali osjećati ljutnju ili gorčinu ili pasti u teškoće; naš život bi trebao biti duboko poštovanje prema drugima. Ne bismo li trebali pokušati vjerovati im, kada oni misle da su u pravu. Trebali bismo poštivati njihov jedinstveni put razvoja. Ne bismo trebali biti neljubazni kada nešto nije kako spada ili ako nismo zadovoljni. To su sve izražaji samokoncentriranosti. Svi oblici pokvarenosti – pohlepa, ljutnja, korupcija, prijevara u svim malim oblicima u kojim je prakticiramo- trebali bi s njima završiti.. Kakva velika promjena!

Trebali bismo promjenu od uznemirenosti i nemira prema dubokom miru i harmoniji. Izvor uznemirenosti, destrukcije i sukoba je što jedan dio uma želi nešto, a drugi nešto drugo, a to su u stvari osobne želje nas samih.

Ako kažemo da temeljna promjena je od željenja do ne željenja, netko bi se mogao uzбудiti «kako je moguće ne željeti?» Ako počnemo misliti na taj način, nikad se nećemo promijeniti. Moramo shvatiti da sve «željeno» je ograničeno i završava u frustraciji, jer sve što trebamo, čak i više, je unutar nas samih. Mir je u našoj svijesti jer on je priroda života i svijesti. Život je ljepota, život je dobrota i čistoća jedinstva. Ali budući da se borimo i ne dopuštamo da život teče iznutra, mi patimo zbog traženja i željenja svega.

Temeljna promjena obuhvaća tako mnogo stvari- To je promjena od sebičnosti prema altruizmu; od borbe iznutra i izvana, prema miru; od ružnoće – mnogo je ima u nama – prema ljepoti i harmoniji. To je promjena od stanja neznanja prema mudrosti.

Borba, osjećaj odvojenosti, je breme koju nosi svijest, tražeći uzbuđenje, težeći za odnosom. Samocentriranost je glavni uzrok neznanja. Mislimo da će neznanje biti otklonjeno ako postignemo ono što normalno zovemo znanjem. Ali to nije tako. Ono što zovemo znanjem, ono to nije. Ono je čisto punjenje mozga idejama i mnogim informacijama.. Upanišade, Lao-Ce i ostali mudraci tvrdili su da onaj koji zna, ne zna. Onaj koji stvarno zna je onaj koji je realizirao Jedinstvo, koje je isto vrhunska ljepota, harmonija, mir, ljubav i mudrost, omogućujući mu da radi ispravno. Znanje koje u sebi nema elementa ljubavi, nije znanje. Mudrost je oboje, inteligencija i ljubav, i različito je od onog što mi obično zovemo znanjem. Zato možemo reći da temeljna promjena je od neznanje prema mudrosti. To znači postati svjestan prave prirode života-njegovog značenja i neodvojivog cilja.

Trebamo li gledati uobičajeno znanje kao beskorisno? To ovisi o tome što to znanje je. Postoji znanje koje je stvarno beskorisno osim za praktične svrhe. Trebali bismo znati, neke stvari, kao što je put kući. Odvojeno od toga, mi usvajamo mnogo bekorisnog znanja.. Ali to može biti i korisno znanje. U Indijskoj tradiciji kažu da se dijamant koristi za rezanje dijamanta. Znanje bi trebalo biti korišteno da transcendiraju znanje i da postigne pogled i intuitivnu svjesnost istinske prirode života, njegovog jedinstva. Tada je to oslobađanje zatvora sebstva. To je takvo znanje da se TD mora brinuti o njemu i čuvati ga.

U teozofskoj loži, ako grupa želi organizirati tečajeve o psihologiji, botanici itd, što je korisno, da li bi oni trebali biti za to ohrabreni? Moramo se pitati: Korisno sa koje točke gledišta? To nije rad TD da nudi znanje koje koristi za praktične stvari kao sastaviti kola ili radio.. Znanje o kojem brinemo je druge vrste, koje može istaknuti put k istini iza svoje vlastite ravni. Čovječanstvo sada treba početi iza analitičkog, djelomičnog uma, uvijek secirajući, uspoređivajući i precjenjujući, ka drugoj vrsti percepcije, za koju možemo upotrijebiti riječ intuicija, iako je često upotrebljana u krivom smislu. Riječ *buddhi* je bolja, jer znači buđenje – iz lažne stvarnosti u koju je uhvaćen um.

Mnoge stvari kojima smo okupirani, borbe, nade, kao što je netko rekao jučer, ono što želimo raditi sutra, sve nam se to čini s vremenom važno. Dok samo mali dio naših briga je značajan, čak samo relativan. Ako je to buđenje, vidjeti kako stvarno izgleda život, njegov smisao, duboko značenje i ljepota? Je li to način razmišljanja, gledanja na stvari koje mogu pomoći svim ljudskim bićima, ne samo nama, probijajući se iz zatvora sebe u ostvarenje učestvovanja u prirodi života, naša zajednička sudbina? Ako mislimo u tim granicama vidimo kako je vrlo vitalan cilj TD : unuverzalno bratstvo bez razlika. Ako um može ostvariti

bratstvo bez ikakvih razlika, biti slobodan od dualnosti, «drugi» i «ja», ja protiv nekog drugog, nije li to dimenzionalna promjena, religiozno putovanje? Transformacija ima pravo religiozno značenje.

Mi smo stvorili podjele sa našim mišljenjem, bili smo uslovljeni time. Da se možemo osloboditi tih uvjeta, zračili bi mirom i harmonijom. Zato univerzalno bratstvo bez razlika nije samo beskorisna fraza, svakodnevna stvar. Ono je važan rad Teozofskog Društva. Kada obrnemo to u nešto obično, osjećamo da moramo ići okolo i naći ostale stvari za učiniti. Ne postoji razlika između takvog bratstva i regeneracije, jer ono priziva potpuno novi um, um bez podjela, razlika, usporedbi, precjenjivanja.

Kako je divan pionirski rad u pokušavanju i stvaranju nukleusa univerzalnog bratstva! Neki ljudi pitaju zašto samo nukleus? Očevidno je da samo možemo početi sa malom grupom, koja stvara važnost univerzalnog bratstva i uzima ga dovoljno ozbiljno te pokušava stvoriti to bratstvo bez razlika u stvarnosti. Ali nukleus je živa stvar, on će rasti; drugi ljudi će se priključiti bratstvu jer će vidjeti kakva je ono veličanstvena promjena. Kako drugačije možemo početi? Kako imamo divan cilj, koji će nas inspirirati, ako razumijemo temeljnu promjenu koja je njime ovijena. Mi smo naviknuti na riječi i to stvara poteškoće. Mi nismo ušli dovoljno u bogatstvo značenja bratstva, uzimajući teškoće u njegovom realiziranju, kada univerzalno bratstvo bez razlika postane stvarnost. Tada bi postojao um u kojem je radost, ljubav, snaga, mudrost, sve. To nije običan zadatak.

Sri Sankaracharya govori u svom djelu zvanom «Poznavanje sebe»; «Tko je nerazumniji od onog tko ludo teži za svojom vlastitom dobrobiti?» Je li se to dešava na skroman način u malom krugu; ili u agresivnom obliku u velikoj areni; tko je nerazumniji od onog koji teži svojoj vlastitoj dobrobiti? Naše djelovanje i življenje za sebe, činimo iz krajnjeg neznanja. Naprotiv, Buddha je ukazivao:» Kao što bi majka štitila svoje jedino dijete po cijenu vlastitog života, tako bi trebali kultivirati neizmjereno srce (suosjećanje)? prema svim bićima».

Tako, ne uzmajmo već skoro poznatu stvar kao što je istina o bratstvu. Ono što mi znamo o sebičnosti i nesebičnosti je vrlo površno. Mi trebamo mnogo puta vrlo duboko istražiti tu stvar i ostvariti sve što ona podrazumijeva. Ako to učinimo, možemo snažno iznijeti rad TD koji donša promjenu u ljudskom društvu.

.....O.....

Pitanja za studijsku grupu:

- A) Da li je bratstvo sinonim sa regeneracijom? Zašto Mahatme insistiraju na njemu kao temeljnom radu TD?
- B) Da li je samodisciplina povezana postignućem pravilne percepcije i oslobađanja od samocentriranosti?
- C) Koji je proces koji vodi od neznanja k mudrosti, od sebičnosti k altruističkom djelovanju?
- D) Koja je teozofska smjernica u donošenju radikalne unutarnje promjene?

REGENERACIJA I CILJEVI TD

Premda TD ima tri cilja, ono sigurno ima jedinu svrhu da podigne čovječanstvo sa moralne i duhovne točke gledišta. To nije isto sa onim što ljudi zovu napredkom. Ali moralna i duhovna regeneracija će biti jača snaga u stvaranju čak i materijalnog napredka. Svagdje vidimo napore koji su zakašnjeli zbog sebičnosti, napetosti ili indiferentnosti. Zato napredak mora biti usredotočen i okružen novim pogledom i novim ponašanjem.

Ciljevi Društva ne mogu biti nepovezani jedni s drugima jer su oni vezani po pitanju ljudskog napretka i usavršavanja, ka regeneraciji. Ako gledamo na njih odvojeno, svaki će imati svoju neovisnu svrhu tako da neće pomoći u ispunjenju cilja TD. Vjerojatno je potrebno za članove TD u cijelom svijetu da istraže što ti ciljevi znače u granicama (smislu?), podizanja ljudske svijesti, regeneracije – kako god mi to zvali.

Univerzalno bratstvo je ostvarenje uma u kojem nema predrasuda prema ničem, nema barijera protiv nikog, jer takva je svijest potpuno različita od obične svijesti. Ona ima, kao što je spomenuto, religiozno svojstvo. Ostvarenje nedjeljivosti postojanja je cilj svake istinske religije. Je li Teozofija religija? HPB je rekla da religija *per se* ujedinjuje sve ljude i sva bića u jednu cjelinu; ona nije nešto što odvaja. Iskustvo jedinstva je religiozno iskustvo, ono je nova vrsta opažanja i nova kvaliteta uma.

To je divno jer smo usred nevjerojatne različitosti, a evolucijski proces sadrži raznolikost. Ništa u manifestaciji nije jednako sa nečim drugim. To je jedna apsolutna činjenica u Prirodi. Kada mislimo da su dvije stvari iste, to je zato jer su slične, ne zato jer su iste. Prije nekog vremena publicirana je izvrsna knjiga, *Ljudska sudbina*, autor, znastvenik daje u glavnim crtama ciljeve evolucije - harmoniju, slobodu i individualnost. On objašnjava da kako evolucija napreduje, sve je veće i veće otkrivanje jednosti. Kada razmišljamo o savršenstvu, učinit ćemo pogrešku, ako zamišljamo sva bića koja su savršena da moraju biti ista. To nije tako. Ona su sva savršena, ali na svoj vlastiti jedinstven način. Ta jednost postoji na svakoj razini, ali ne kao list drveta koji je ista kopija onog drugog.

Zatim, kako što smo rekli, jedinstvenost je svojstvena evoluciji. U nekim osobama svijest je probuđena više, a u nekima manje. Svijest obuhvaća mnogo stvari kao mentalnu aktivnost, inteligenciju, simpatiju. U nekima je ima više, a neki su očevidno gluplji. Neki su bistriji i razvili su vještine i sposobnosti, dok ostali nisu. Svijest životinja i biljaka je manje razvijena. Zato mislimo da su oni manje važni od ljudskih bića, međutim nemamo pravo gušiti slabije.

Postoje dvije stvari u prirodi: nejednakost i različitost. Svako je biće na svojoj razini evolucijske ljestvice i sve je različito od sveg ostalog. Da, ali iza toga je jedno biće, jedan izvor. To je paradox: jedan izvor, jedan život, jedna svijest usred neuništive različitosti koja otkriva vrhunsku kreativnu snagu. Prema tome nema jednakosti sa vanjske točke gledanja, sakrivene su vrhunske vrijednosti koje su iste u svemu, jer sve je jedno u istom univerzalnom biću, kapljica u istom oceanu svijesti. Možda je to kap na dnu oceana ili neka koja se kreće po površini, no sve je dio oceana života. To je značenje svete, posebno izgovorane riječi *Om*, koja simbolizira različite planove, razna stanja različitosti, ujedinjena u cjelinu ili jednost.. Postoji bitna jednost u svim manifestiranim egzistencijama jer su one sve dio jednog svetog života.

Ostvarenje bratstva je svjesnost nečeg predivnog i suprotnog kada gledamo sa niže točke gledanja, ali ipak stvarnog. Postoji mistično značenje u realizaciji bratstva; to nije obično iskustvo. Kada neki ljudi kažu da je cilj Teozofskog Društva univerzalno bratstvo zastario, oni ne znaju što govore. Oni gledaju na njega kao običnu vrstu puta, ne razumijevajući dubinu i istinu sadržane u tom cilju. Misle da postoje mnoge organizacije za internacionalne odnose. Ujedinjeni narodi su imali namjeru okupiti sve narode zajedno. Postoje i ostali altruistički pokreti. Ideja se svuda širila, tako da taj cilj može skrenuti sa smjera.

Iz dublje točke gledišta, univerzalno bratstvo je daleko od ostvarenja, i nigdje ga ne vidimo u djelovanju. Osim, ako vidimo da taj cilj podrazumijeva dublju psihološku revoluciju, bez koje mi ne bismo se mogli nositi sa potrebnom snagom u radu Društva. Kada ljudska svijest bude oslobođena od njezinih barijera i težišta, i ako se prestane odvajati od svega drugog, sloboda i dobrota će biti ostvarena na fizičkoj i finijim razinama. Krišnaji je naveo, «Kada postoji ja, ljepota ne postoji», ljepota je dobrota, mir i radost. Kada mi zračimo dobro, ne bi trebalo biti teško ostvariti univerzalno bratstvo bez razlika, bilo koje vrste. Ono je revolucija u svijesti. Ono je jedna stvar koja će promijeniti čovječanstvo i podići ga na novu razinu postojanja.

Uzged, razlike opažene u očitovanju prvog cilja Društva ne znači da su dovršene. Imamo primjere o mnogim razlikama koje izrastaju i postoje u umu. Postoje i druge podjele u odnosu na socijalni položaj, ekonomski status, godine, intelektualna postignuća svih vrsta! To ne znači da je ta lista neiscrpna, ali mogli bismo je nazvati ilustrativnom. Ništa više ne bismo trebali riječima istaknuti. Naši umovi mogu izmisliti neki broj podjela i čak ako dodamo više riječi (o tome)? biti će nedovljno

Sada ćemo prijeći na drugi cilj, studij religije, filozofije i znanosti, koji je HPB pokušala objediniti u «*Tajnoj nauci*», koju zovemo «sintezom znanosti, religije i filozofije», Sva tri cilja su avenije prema istini, vrijedni putevi prema jednoj točki. Istina je od primarne važnosti za naše živote, zato što vidimo što trebamo činiti. Kada radimo nešto glupo, neskladno, okrutno, to je zato jer nam manjka pravo viđenje. Ako vidimo istinu u konačnom smislu načina izražavanja kao-ljubav- tada svo naše djelovanje i odnosi koji su ograničeni mijenjaju se i postaju kvalitetniji..

Ova činjenica je bila naglašena na orijentu gdje ne postoji razlika između religije i filozofije. U religijsko-filozofskim školama, učitelji su naglašavali da je pravo viđenje bitno, zbog njegovog učinka koje ono ima na akcije. Možemo se pozvati na poznate ilustracije Vedanta, ako vidiš zmiju, ti se prestrašiš, postaneš agresivan i potičeš druge da se brzo maknu. Ali ako vidiš da zmija nije ništa drugo nego uže, akcija će biti drugačija. Emocije i misli koje su izašle zbog viđenja zmije, ne mogu se pojaviti kad će ona postati uže.

Kao što smo prije spomenuli, mi živimo u svijetu nerealnosti sa pojavljivanjem realnog. Mi se moramo probuditi na drugoj razini realnosti. Čak i ako to neće biti stvarnost iz dublje točke gledišta, ali bi trebalo biti progresivno buđenje. Ali za trenutak, što god mi opažamo je doživljeno kao stvarno: čvrstoću objekata, odijeljenost od svih stvari. To je stvarnost koju smo iskusili u snu. Zbog nestvarnosti naše «realnosti» mi djelujemo prema tome. Kada posjedovanje objekata, novca i sl., je realnost, i ona se pokazuje važnom za našu sreću i sigurnost, tada djelujemo na poseban način. Ako vidim nestvarnost ili njenu relativnu vrijednost, tada akcije postaju drugačije.

Potruga za istinom je potraga za realnošću koju nikad ne možemo opovrgnuti. Stvarnost snova je protivna budnom stanju. Stvarnost ambicije da posjedujemo materijalna dobra daje mjesto različitoj stvarnosti ako osoba postane zrelija, manje materijalistična. Tako svaka stvarnost stvara put boljoj stvarnosti. Mi idemo dalje negirajući manje istine u životu, koristeći se *viveka* (razumijevanjem). Je li postoji stvarnost koja ne može biti u suprotnosti sa nečim drugim jer je vječna? Ona je vječna istina, koja je cilj religije, filozofije i znanosti. Iako je metoda i pristup različit, oni idu naprijed u traženju istine.

Znanstvenici počinju sa studijem materijalne prirode, idući sve dalje i dalje, dok neki od velikih ne dođu do nematerijalne stvarnosti. Sir Alister Hardy je istraživao snage koje stoje iza evolucije, koje nisu smatrane po vodećim znanstvenicima mehaničkim, već slučajno

razvijenim. Hoyle je rekao da je statistički nemoguće za mikroorganizme da postanu ljudi sa serijom slučajnih dokaza. Dakle, koja je to snaga iza toga? On kaže da je to inteligencija. Hardy, da je to ljubav. Dirac kaže da je red i ljepota prava priroda svemira. Znanstvenici su tako došli kroz studij materijane manifestacije do veće stvarnosti iza svega.

Materijalni svemir, koji se čini tako stvaran, se mijenja; on čak može biti uništen. Zemlja može jednog dana postati kao Mjesec. No, snaga koja sve to pokreće uvijek postoji i kreacija se nastavlja. Religija je traženje tog vječnog postojanja. Ona daje oslobađanje od konačnog postojanja prema stapanju sa beskonačnim. Mi govorimo o religiji u pravom smislu riječi, ne o organiziranoj religiji. Ovdje ne možemo raspravljati o religiji jer to je ogromna tema. Njen temelj je svjesnost da konačno ne može sadržavati beskonačno. Zato, konačno –koje ja zovem «svojim umom» i «sobom» -mora izaći iz svoje školjke, spoznati istinu, koja se na religioznom putu ostvaruje kao sveta. Filozofija traži obuhvaćanje prirode i odnosa svih stvari, sažeto sumirajući Boga, čovjeka i svemir. Filozofija, kao i religija i znanost su avenije prema istini. One počinju u različitim točkama, imaju različite pristupe, ali ono što žele dosegnuti je isto. Tako da one ne mogu biti ne povezane.

Važna stvar koju ostvaruju je, da istina oslobađa da ne činimo gluposti u djelovanju bazirane na lošem poimanju stvarnosti. Istina o viđenju užeta štiti nas da bježimo od straha ili pokušaja da ubijamo. Ništa ne može biti ispravnije od stajališta: »istina će te osloboditi«. «*Do nogu Učitelja*» postavlja to drugačije kad kaže da netko tko ima uvid u Plan, veličanstvenosti koja stoji iza procesa života, ne može a da ne pomaogne i radi za njega, podržavajući dobro i odbacujući zlo, radeći za evoluciju, a ne za sebičnost.

Drugi cilj TD ne nosi se sa spekulativnim razmišljanjem ili akademskim razgovorima koji nemaju veze sa svjetskim problemima a i našim vlastitim. Ono je usmjereno prema otklanjanju neznanja, podizanja svijesti iz nestvarnosti u kojoj živimo. Taj cilj je usmjeren također postizanju regeneracije.

Treći cilj istražuje unutarnje zakone prirode i snage latentne u čovjeku. Svi prirodni zakoni su izrazi božanske inteligencije. Onaj tko ih ne razumije, tko ne shvaća da su oni nepromjenjivi i intransgressible ?, dolazi do nepremostivog zida, i tako reći štete sebi. Poznavanje zakona, u drugu ruku je snaga koja pokreće napredak. Ako ne znamo kako veliki tok evolucije ide naprijed, koja je velika svrha, biti ćemo vođeni glupošću i ispraznošću. Sav svijet je isprazan jer ljudi misle da mogu raditi izvan zakona, a ne pokušavaju ih razumjeti. Zakon ravnoteže je možda najvažniji od svih jer svi ostali zakoni mogu biti odrazi velike ravnoteže svemira.

Taj cilj podrazumijeva studij ne samo Prirode u njenoj vanjskoj manifestaciji, već odnos svih stvari, jer svi zakoni su očitovanje odnosa. Ti odnosi su vrlo fini i mnogi ljudi misle da oni ni ne postoje. Međutim, poznavanje sebe je povezano sa razumijevanjem zakona i snaga koje djeluju iza njih. Postoji mnogo takvih snaga i mnogo oblika inteligencija u djelovanju na svim stranama. To je hijerarija inteligencija, o kojima smo pričali, koji rade na velikom Planu. Gdje je naše mjesto u svemu tome? Možemo li tražiti mjesto koje nije u Planu ili dubiti mjesto za sebe prema našoj vlastitoj predodbi? Možemo li napustiti naše zamisli i pronaći kako živjeti u suglasju s Planom? Traženje odgovora je isto pokušaju razumijevanja, što je naša potencijalna snaga, koje spiritualne moći su latentne u ljudskoj svijesti i kako one mogu biti razvijene.

Spomenuli samo ranije, da dok ne vidimo kakve potencijale ima ljudsko biće, ne možemo stvoriti pravo ozračje (okolinu)? za pravi napredak. Mi radimo upravo suprotno, stvarajući kaotično okružje, koje guši ljudske potencijale umjesto da ih potiče (budi)? Zato studij o ljudskom biću onakvom kakvo ono je i njegovih najviših sposobnosti, dubine ili visine koje može dosegnuti, je važno za čovječanstvo.

Izgleda mi, da bi učinili rad Društva učinkovitim, trebali bi vidjeti povezanost između tri cilja TD i odnos sva tri cilja prema razvoju ljudske svijesti i uzdignuća čovječanstva. Povijest Društva je jasna u toj točki. Jedna stvar zbog koje je temeljeno je da pomogne istinski napredak čovječanstva. Kako Društvo može imati ciljeve koji nisu povezani sa svrhom? Možda u našim grupama i ložama nismo uzeli dovoljno u obzir razmatranje tri cilja Društva.

Uzimamo ih kao nepovezane. Ali ako vidimo povezanost, tada svi mi možemo zajedno raditi za istu stvar, koja je obnavljanje ljudskog uma.

.....O.....

Pitanja za studijske grupe:

- A) Je li univerzalno bratstvo očitovanje jednakosti? Ako je, u kom smislu kad je nejednakost vidljiva i ne može biti iskorijenjena tako dugo dok postoji proces evolucije?
- B) Koliko je istina značajna za razvoj ljudskog bića?
- C) Može li biti otkriven novi pravac napretka kroz opažanje istine proizašle iz studija religije, filozofije i znanosti?
- D) Svaka religija je postala sredstvom sukoba i eksploatacije. Sve te religije su istinska ljudska potreba. Ne bi li zato trebala teozofska definicija religije?
- E) Je li prodiranje u inteligenciju i red koji stoji iza Prirode i vrši ulogu u transformaciji ljudske prirode?
- F) Kako ljudsko biće može nadmašiti nepoznavanje sebe, obzirom na teške uvjete njegovog života i dužnosti?

NAŠ PRISTUP TEOZOFIJI

Razmatrali smo vrlo važne stvari; univerzalno bratstvo bez razlika, što je stanje svijesti sa vrlo dubokim implikacijama i drugo, važnu potragu za opažanjem istine jer svjesnost istine čini nam cijeli život svaki odnos drugačijim. Ako postanemo svjesni, ne samo pojavnosti stvari, nego njihove prave, unutarnje prirode, tada je tamo ljubav.; brinemo se i gledamo za sve. Ako vidimo značenje ljepote cvijeta, tada smo prema njemu nježni. Ako to ne vidimo ili vidimo samo objekt koji varira prema momentalnim željama i uvjetima, možemo biti destruktivni i stvarati kaos. Zato potraga za istinom nije nevažna i apstraktna.

Ovo dvoje je naravno povezano: bratstvo bez razlika, univerzalno u svojoj prirodi, uz svjesnost unutarnje prirode, ljepote i važnosti života. Bratstvo je odraz djelovanja kroz pravilno opažanje. Sve je to relevantno za naš studij teozofije. Nemojmo reći: da sve znamo o tome, da znamo o bratstvu – jer ne znamo. Mi znamo na neki način. Imamo mentalni koncept o bratstvu koji može biti neadekvatan i nekompletan, čak u konceptu.. Čak ako je to i lijep koncept, on nije isti sa stvarnošću. Postoji ogromna? razlika između to dvoje. koje moramo istražiti, uroniti u to, meditirati o tome mnogo puta udubini naših srca. Ako to učinimo, naš pristup teozofiji će biti plodan, jer je teozofija božanska mudrost. Naš je posao da dođemo do te mudrosti.

Teozofski život je baziran na mudrosti, a ne na pojmovnom znanju. Ako trebamo dokaze o neplodnosti znanja u običnom smislu riječi, trebamo samo pogledati naše dvadeseto stoljeće, gdje znanje raste svaki dan, svake minute. Sada je to svijet izvanredne okrutnosti i neznanja sa duhovne točke gledanja. Možda nijedno stoljeće nije bilo tako okrutno kao dvadeseto. Razmislimo o golemom stanovništvu koje je nasilno premještanu iz svojih domova..Ima još mnogo drugih događanja u koje nećemo ulaziti.

Znanje nije mnogo pomoglo ljudskim bićima da budu sretnija, mirnija i voljenija. Zato ovdje ne tražimo neki drugi oblik znanja, koje zovemo teozofskim. Teozofija ne treba postati teorijom, zbirkom pojmova. Ona mora postati istinom koja nas mijenja u našim odnosima u ljubeće, nježne, brižne, kao što smo u trenucima kada promatramo unutarnju ljepotu cvijeta. Cvijet nije dobra ilustracija, jer je prelako osjetiti ljepotu cvijeta, na površinskoj razini. Mnogo je teže vidjeti ljepotu svagdje drugdje – u osakaćenim, oduzetim, u svim vrstama ljudi i svim stvarima prema kojima postupamo besćutno i indiferentno. Naša briga je istina koja preobražava, oslobađa um od samokoncentracije, a ne u neplodnom znanju.

Kako da dođemo do istine koja je teozofija? Prvo bi trebali razumijeti da naše misli i opažanja nisu istina. Kada studiramo knjigu, ako je sve što postignemo opažanje i zaključci, što nam to vrijedi? Postoji dvije vrste literature. Jedna koja nudi znanje koje ima malo ili ništa sa putom k istini, kao na pr. kako funkcionira avion ili kako planina izgleda na astralnoj razini. Može li to nekog učiniti mudrijim? Sigurno ne. Ljudi koji posjeduju takvo znanje ili ga traže su uglavnom kao svi ostali. Postoji jedna anegdota u Upanishadama o nekom koji je išao mudracu i rekao mu: Sve sam studirao, ne samo znanost, umjetnost i gramatiku već i religijska skripta te filozofiju i sada mi manjka mudrost. Ako želimo možemo i teozofiju dodati toj listi. Možemo studirati sve teozofske knjige znati gdje je što navedeno, kaže HPB, ali Annie Besant kaže nešto drugo, dopustiti isprazne činjenice i rasprave i poslije svega

toga, što nam se događa? Ništa! Tamo smo gdje smo i bili. Ova vrsta pristupa stvarno nam ne može pomoći.

Iskreno, teozofska literatura, ako joj ispravno pristupimo, može pomoći aspirantu u njegovoj potrazi za mudrošću u životu. Misli se na ne poduzimanje učenja kao što se kaže materije rutinskim ponavljanjem. Izreka kao što je : «Um je ubojica stvarnosti» je poznata svima nama. Svi mi znamo da je to važna izreka i možemo raspravljati o njoj. Ali to za nas nije istina sve dok stvarno ne počnemo opažati ograničenja uma, njegovu sklonost varci i neosjetljivosti. Moramo razumjeti da um radi unutar nas i polazi od od pojava do opažanja biti prirode stvari ; dok stvarno ne otkrijemo istinu u onoj izreci, Beskorisno je biti zadovoljan sa mnogo izreka, sa divnim esejima ili razgovorima. Naš pristup mora biti takav da nas vodi *ostvarenju* istine.

Da to ostvarimo, moramo prvo vidjeti da riječi i pojmovi nisu istina Ako su to prave vrste riječi ili prave knjige, one bi nam mogle biti značajna pomoć da dođemo da istine. Jedna od glavnih funkcija je da prava vrsta knjiga može predstavljati pomoć u oslobađanju uma od preokupacije nevažnim, ličnim brigama. Važno je naučiti da podignemo um od ličnog prema slobodnijem? ljudskom nivou.

Kao što smo rekli, knjige koje studiramo mogu nam pomoći, ako ih ispravno koristimo i ako su to prave knjige na nadidemo kako lične tako male i veće brige. Knjige mogu također usmjeriti (osvijetliti)? um prema dubljem istraživanju, što bi trebalo biti normalno prisutno. To znači da on treba dotaći nešto duboko unutar nas. Ali često poslije tog malog trenutka inspiracije isпустimo stvar. Kada se zanimamo za istinu, ne bi trebali ispuštati teme, već zadržati se unutar nje. Bavimo se s njima od vremena do vremena, gledajući na njih iz različitih kutova, promatrajući različite aspekte, vidimo ovako ili onako veću dubinu nego što smo je opažali ranije. Tada možda malo po malo ćemo početi prepoznavati pravi sadržaj onog što je bilo rečeno.

Jedno cijelo učenje može biti u jednoj rečenici. Svaki duhovni učitelj je govorio o ljubavi. Potrebna je kontemplacija cijelog čovječjeg vijeka da pronađe značenje riječi ljubav. Zbog toga, naš pristup mora biti istraživački i ozbiljan, a ne takav koji kaže: da, ja sve znam o tome. Pitanje mora obuhvatiti nedefinirano, tražeći neki odgovor. Niti jedna odgovor ne može biti konačan, zaključan, ako je tema od duhovne važnosti. Mi znamo što je ljubav samo kada ona postane stvarna unutar nas, kada je univerzalna, potpuno nesebična, bez biranja. Znamo da je um ubojica stvarnosti samo kada um ne podiže ograde i dopušta direktan kontakt našeg unutarnjeg bića sa svim drugim. Samo tada je to stvarno znanje bez primisli «ja znam». Tada imamo pristup teozofskom znanju kao učenici sa ozbiljnim istraživačim duhom.

Često ljudi vjeruju da štovanje prema duhovnom učitelju znači prihvatiti osobni autoritet, ili staviti ga na pedestal. Bilo kad je diskusija, ako je autoritet što naglasio, to je bila konačna riječ. Ovo može biti krivi pristup. Najveće štovanje trebamo obraćati riječima mudrosti i uzeti ih k srcu, zadržati ih, istražiti, eksperimentirati sa njima, pokušavajući ih prevesti u djelovanje i testirati njihovu vrijednost, dogod znamo za sebe. Buddha je rekao: «Ne očekuj ništa, iako su to su sveti spisi ili tradicija, zato jer ostali ljudi vjeruju u njih, ni čak što sam ja to rekao: traži zbog sebe.» «Budi svjetlo u sebi» Možemo upotrijebiti čak te vrijedne riječi kao naglašavanje autoriteta, umjesto njihovog primjenjivanja. Duh teozofskog studija ne bi trebao biti takav. Sa regeneracijom postiže se pravo razumijevanje ili znanje jer što više opažamo i ostvarujemo veću dubinu izreka koje odražavaju istinu, to će naši životi biti više promijenjeni. Istina nije bila dodirnutu ako nije utjecala na kvalitetu našeg djelovanja

TD ne znači da se sastoji od grupiranja u novu teologiju, novu filozofiju zvanu teozofija. Ako je to tako, bila bi to velika šteta. HPB je rekla u *Ključu Teozofije* u odgovoru na pitanje o budućnosti TD, da ako ono postane sekta, ono će umrijeti. Ono može nastaviti kao školjka, ali ne može biti korisno živuće tijelo. Ona je izjavila da budućnost Društva ovisi o ozbiljnosti, predanosti i nesebičnosti članova te da teozofija postane živućom mudrosti. TD ne traži da ljudi vjeruju u bilo što, karmu, reinkarnaciju ili bilo što drugo. Karma i reinkarnacija mogu biti činjenice u šemi stvari. (događaja)? U svakom slučaju, mi trebamo studirati,

pokušati razumijeti i vidjeti na kojim način su one logične te ponuditi razumna objašnjenja, dok ne dođe vrijeme, kada ćemo ih prepoznati kao stvarne, što sada ne možemo.

Vrlo je važno znati što je za nas prvo a što ne. Postoje mnoge mogućnosti samozavaravanja. Neurotici misle da ono što vide je stvarnost, sanjar isto tako ima svoju stvarnost. Naše vizije mogle bi biti izražaji unutarnjih ambicija i želja i tako postati naša stvarnost. Predani kršćani imaju viziju Djevice Marije, dok budisti vide Kwan Yin u posebnom obliku, dok predani Hindusi ne vide nikog drugog do Krishne sa frulom u ruci. Zašto Hindusi ne vide Kwan Yin, Kinezi Djevicu Mariju itd? Jednostavno jer vizija odgovara onom što je već u umu. Vjera i duboka predanost mogu probuditi neke snage – no ne trebamo ulaziti u to. Čista predanost je snaga i može nešto probuditi. Ali oblik koji uzima uvjetovan je osobom. Ovo bi nam moglo objasniti kako netko tko je savršeno vidovit ipak čini pogreške. Zato ne možemo uzeti nečije znanje ili opažanje sigurnim. Postoji potreba za stalnim pitanjima i mijenjanjem.

Jedna službena rezolucija Generalnog Vijeća TD izjavljuje da ne postoji autoritet u Društvu, čak ni HPB, nitko čije izjave ili pisanje su konačno prihvaćeni od članova TD. U ime suradnje, prijateljstva ili jedinstva, ne trebamo uzdizati autoritete, jer je to protiv osobina TD. Možemo štovati HPB i biti joj zahvalni, ali ni HPB ni Buddha ni Isus ne mogu biti stvarnim autoritetima u TD. Ovdje ne postoje dogme koje bi se očekivale, bez pitanja, bez korištenja vlastite inteligencije. Ne postoje ni sveti spisi koje bi se slijedili. Ja lično ne prihvaćam da postoje «klasične knjige», jer kada etiketiramo neke knjige kao «klasične» ostale stavljamo u različite klase. Postoje knjige bogatog sadržaja, posebno vrijedne za uvide koje nam osiguravaju i stimulaciju koju nam daju. Ipak, moramo dozvoliti da su neki ljudi inspirirani nekim stvarima u posebno vrijeme, a ostali su inspirirani drugim stvarima u tom momentu. Ne može biti samo jedan izvor inspiracije za sve ljude u svo vrijeme. TD ne govori nikom»ove knjige moraš studirati».

Ako smo razumjeli teozofske pojmove, znamo da evolucija nije samo biološka. Kroz rast složenih i savršenih fizičkih organizama, mozga itd, stvoren je jedan instrument za procvat svijesti u svoj njenoj slavi. Sve mogućnosti unutar nje, moći, koje su sadržane u njoj, se otvaraju. Kako se svijest razvija, Krishnaji to zove buđenjem inteligencije koje se zbiva. Evolucijski napredak nije bitno biološki: on radi na unutarnjem biću, čija je priroda inteligencija, ljubav i svjetlo. Ne pomaže nam u razvoju naše inteligencije ako kažemo»Vjerujem u to jer je to netko rekao» To je manjak inteligencije. Rečeno je nešto slično: Ja ne želim misliti, druga osoba je iznijela mišljenje, ona je pametnija od mene, tako ću ja prihvatiti njene ideje i prepustiti se lijenosti.» To nije ono što traži TD . Inteligencija zahtjeva da upotrijebimo snage za opažanje intelekt i intuiciju.. Ako čovjek ne upotrebljava mišiće svog fizičkog tijela, oni će atrofirati. Jednako tako, ako ne koristimo razlučivanje u otkrivanju istine zapasti ćemo u neki oblik ograničenosti, koja nije poželjna sa točke gledanja duhovnog napretka.

Pravi učitelj je onaj koji pokušava probuditi, kao što je Buddha činio, duhovnu inteligenciju studenta. On je rekao:»Ti bi trebao naći vani stvari za sebe. Ja ću ti dati uputstva i točku smjera. Ali ti moraš koračati putem». Takvi učitelji, bili oni članovi TD ili ne, pripadaju teozofskoj «zajednici» Sa teozofske točke gledanja samo pseudo guru kaže.» Ti se ne moraš mijenjati, sve što trebaš je da vjeruješ u mene». Ili čak gore, «Ja ću ti dotaći čelo i bit ćeš prenesen u transcendentalnu sferu».

Ako to ne razumijemo, mogli bi imati krivu vrstu programa u našim ložama. Možda ne znamo koju vrstu predavanja bi trebali očekivati i na koju vrstu knjiga bi ljudi trebali obratiti pažnju. Ne možemo reći ljudima da ih moraju čitati ili prihvatiti. Ali postoji čin ohrabrenja i obeshrabrenja za neke vrste literature. To bi trebalo biti na bazi pomoći ljudima da razumiju za sebe i da otkriju svoju duhovnu diskriminaciju i inteligenciju. Razvoj mudrosti je ono što bi trebali ohrabrivati, ne slijepo vjerovanje.

Kao što smo ranije rekli postoje dvije vrste literature: ona koja irelevantna potrazi za mudrošću i literature koju zovemo teozofskom (ne nužno izdanom po Teozofskoj izdavačkoj kući) koja sadrži znanje koje je korisno u pronalaženju mudrosti, osiguravajući značenja koje

ne trebamo uzeti kao konačna. Ova vrsta znanja može biti upotrijebljena kao mapa kroz koju učimo o nekom području. Mapa nije naravno to područje. HPB je rekla *Tajna Nuka može voditi istini*; ali to nije istina jer riječi nisu ona.

Trebali bi također razlučiti sa samom teozofskom literaturom, između onog što je bitno i onog što to nije. U Pismima Mahatma možemo naći mnoge odlomke o vremenskim događajima u povijesti TD. Ako savladamo takve detalje možemo biti upućeni u povijest TD ali nećemo niti mudriji. Obzirom da je vrijeme ograničeno, moramo naučiti usredotočiti se na bitnosti. To je istina ne samo za svaku knjigu, već za svako poglavlje i odlomak koji studiramo. Ovdje su važni principi, smjerovi i nagovještaji o stvarnoj prirodi života i etičke pouke koje su važne. Mi ih trebamo upotrebljavati i zadržavati se na njima. U Bhavagad Gita, Sri Krishna koji predstavlja univerzalni božanski duh, oboje manifestaciju i nemanifestaciju, kaže da u prirodi nema kraja detaljima. To je istina. Stvarno nema kraja! Onaj koji želi naučiti sve detalje, neće nikad uspjeti jer kreativna energija je tako velika, biti će sve više oblika, više promjena. Tako kroz studij nastojimo doći do onog što je važno. Također je vrlo interesantno studirati pojave i procese u prirodi i imati činjenično znanje, ali to nije isto što i opažanje istine koja leži iza, a što je mudrost. Ono što je važno, je značenje pojava i procesa. Postoji pojava patnje, stara milenijima, svugdje prisutna. Koja je njena važnost? Ne možemo obuhvatiti značenje patnje ako postanemo bliski s detaljima patnje ljudi u cijelom svijetu. Čak i možemo biti u doticaju s vijestima o mnogostrukoj patnji ljudi i životinja, ali je važnije ući duboko u to što patnja je i koji je put izlaska iz nje. Moramo izmjeriti dubinu bitnog, mislim u našem studiju teozofije. Ako u studiju um nije otvoren za bitno-a što ima transformirajući učinak- to može donijeti malu promjenu, no ne radikalnu i dugotrajnu.

Bez dvojbe, postoje mnoga razmatranja na tu temu. Razmislimo sada o još jednoj točki više: povezati studij i događanja u svakodnevnom životu. Teme koje studiramo ne moraju postati apstrakcijama, koje se ne nose sa ljudskim problemima ili sa našim vlastitim individualnim. Ako studiramo karmu i reinkarnaciju, kakva je poruka koju one nose našim dnevnim odnosima, mislima ili ponašanju? Test razumijevanja toga je u našim dnevnim životu. Je li sigurno rastemo bez ambicija i ako je tako, kako? Možemo se svi promatrati i naći nešto krivo u načinu našeg studija ili našem pristupu. Ako je to u redu, trebali bi povećati našu naklonost u razumijevanju čak i «teških» ljudi. Sve duhovno velike osobe dale su primjer kako razumijevanjem možemo obuhvatiti takozvanog grešnika. Nitko ne griješi dok je duhovno neuk i što je više neuka osoba, to više treba razumijevanje drugih. To ne znači da trebamo raditi što god ona poželi ili govoriti da je u pravu, jer ona mora rasti istovremeno u razlučivanju i razumijevanju. Ako ne znamo koje su unutarne teškoće osoba, kako im možemo pomoći? Zato se ne moramo pretvarati da ne postoje teškoće.

Dokaz teozofskog učenja je rast u razumijevanju, naklonosti, jasnoći, osjećajnosti i otvorenosti, ne samo prema ljudskim bićima, već prema cijelom životu- maloj stabljici trave, ptici sa krilima, stvorenjima svih vrsta. Bog je svuda. Postoji određena kvaliteta života gdje god je on. Je li rastemo u prepoznavanju ljepote i istine svega toga? To je proces kojim dolazimo zrelosti. Iskreno pogledajmo što se događa, postajemo li mi stvarno više teozofski ili ne, jeli naš način studija i učenja teozofije dobar, test će biti u dnevnim ponašanju i odnosu.

.....0.....

Pitanja za studijske grupe:

- A) Na koji način je teozofija različita od filozofije, teologije i religije u običnom smislu?
- B) Učenje glavom i mudrošću duše je različito. Gdje leži razlika?
- C) Kako studij teozofije može imati utjecaj na dnevni život i biti pomoć u regeneraciji?
- D) Koji je test našeg razumijevanja teozofije i naše učinkovitosti u njenom predstavljanju?

INDIVIDUALNI I GRUPNI RAD ZA REGENERACIJU

Nekoliko ljudi je pitalo: kako da sve to bude učinkovito, koji je praktičan ishod načina rada? loža i grupnog rada?

Prvo, vrlo je važno ono za što radimo. Nije potrebno mnogo objašnjavati o toj točki. Ne postoji brz i lagan put regeneraciji. Ako kažemo, idi kroz stepenice tako i tako i sve će biti dovršeno, cijeli svijet će biti odjednom regeneriran. To se ne radi na taj način.

Moramo manje ili više vidjeti da je um postao nov i naučiti gledati na sve sa jedinstvene točke gledanja. Ne bi trebali imati više intelektualan pojam jedinstva, već rastuću svjesnost jedinstva. Možda smo svi mi jedno i osjećamo da je to priroda našeg rada koji moramo učiniti i da su ciljevi Društva povezani sa njime. Oni pokazuju različite aspekte tog bitnog rada. Možemo li prenijeti tu percepciju kroz naše lože? Mora postojati percepcija, ne pojam ili teorija. Ono što čovječanstvo treba je stanje svijesti u kojoj nema podjele. Ako to tako možemo prenijeti, počeli smo raditi na regeneraciji. Regeneracija neće zauzeti mjesto u nama, već viđenje da je to ono što mi i čovječanstvo trebamo za početak, a što je važno.

Krishnaji je rekao «prvi korak je posljednji korak» i pravac koji je usmjeren prvim korakom je to u stvari. Ako mislimo da je rad Društva manje bitan, manje dalekosežan, unosimo nemir u naš rad. Tako da je ta svjesnost prvi dio našeg rada. Neki ljudi misle da nekoliko dana ili tjedana je nepotrebno nositi se svjesno sa radom koji treba biti napravljen, no taj pogleda nije ispravan. Potrebno je mnogo duže da mentalno kažemo «regeneracija je nužna», ali razlika je kada mi to ostvarimo u našem srcu, osjećajući duboko da je to najvitalnija stvar. No, kada o tome počnemo pažljivo razmišljati, istraživati, pokušavajući pronaći cijeli smisao regeneracije, pokrenuli smo tada struju mentalne ili psihološke razine. Tada smo posijali dobro sjeme u ljudski um.

Ako 35000 članova Teozofskog Društva po cijelom svijetu osjeća svim srcem da je regeneracija stvarna potreba čovječanstva, zamislite kako bi to sve djelovalo na nevidljivoj psihičkoj razini. Promjena bi mogla biti vrlo stvarna jer mnoge stvari započinju na mentalnoj razini. «Ideje vladaju svijetom» rekao je jedan od Adeptata. Ako je ovo više od jedne ideje, snage koje izrastaju iz dubokog uvjerenja i svjesnosti, bit će jače od više ideja. One će biti temelj za sve aktivnosti koje potičemo ili pokušavamo ohrabriti.

Kakva bi trebala biti priroda glavnih aktivnosti neke teozofske grupe? Ljudi koji putuju po cijelom svijetu ne mogu zapaziti kako se odvija rad izvan pravca?, budući da nije jasna svrha. Ljudi su okupirani perifernim stvarima ili su vezani više ugodnim okupacijama, kao susreti na čajanki u prijateljskom društvu, što je i dobro, već prema tome. Ali je li to dovoljno za ispunjenje ciljeva Društva? Prečesto dovodimo natrag ciljeve Društva na svjetsku i površnu razinu. Tako sa strpljivošću i ustrajnošću svatko od nas mora pokušati dijeliti našu svjesnost potrebe da iznosimo van stvarne ciljeve TD. To bi trebala biti prva stepenica.

Ako smo svjesni da priroda promjene je u pravcu nepodjeljene svijesti, tada možemo ići dalje. Mnogi od nas nastavljaju, usprkos dugog članstva u Društvu i predanosti koju su pokazali kroz mnogo godina, misliti nesvjesno kao «moja» grupa i «druge» grupe. Na čisto praktičnoj razini, «moj» i «tvoj» može nešto značiti. Ne želimo upotrijebiti od ostalih ljudi

četke i češljeve ili im posuditi naše?. Postoje psihološki uvjeti, tako duboko kanalizirani, da smo svjesni sada i opet, da ostatak vremena funkcioniramo u granicama podijeljenosti. Možda se to događa zato što nismo stvarno istražili prirodu promjene. Više govorimo o bratstvu, a naše bratstvo često ispada jadno. Zato unutar TD u ložama i ostalim grupama vlada nesloga, trvenja, svađe zbog dobivanja pažnje. Neka druga društva su riješila te probleme da nemaju članstvo. Mala nevidljiva grupa ljudi trči svuda : oni usvajaju dobra, organiziraju sve. Ostali učestvuju u sastancima, koriste pretpostavke za studij i idu svojim vlastitim putem. Ovo je mnogo lakše. Ali ti ljudi nisu stavljeni na test. Mi jesmo. Rad u našem Društvu nije više samo razgovor o univerzalnom bratstvu, već predstavljanje svijetu da ono može biti stvarnost. Ovo je važno. To znači ne biti površan, istraživajući dublji smisao univerzalnog bratstva bez razlika. Moramo pronaći što je priroda našeg uma bez nekih ograda ili predodbi, u nekom smislu «ostalog». Ne možemo postati prosvjetljeni odjednom, ali moramo zaslužiti putovanje u tom smjeru.

Možemo li postići veću jasnoću kroz to što diskutiramo u grupama i povezati teozofski studij sa tim pitanjem? Možda je potrebno da regeneraciju držimo u poleđini naših umova da bi učinili naš studij plodnim, kako Upanishades navode, to je istina istine, jedinstvo života.

Nudim samo sugestije. Ovo je jedna od najtežih tema i svatko mora dati svoje mišljenje o tome. Kako možemo prenijeti potrebu za regeneracijom ne kao daleko, apstraktno, metafizičko pitanje, već kao najhitniju potrebu čovječanstva, i nas samih kao individua, ne za nekoliko ljudi koji su usvojili kako mi kažemo religiozan život, već za čitavo čovječanstvo. Drugo, koja je priroda promjene? Upravo kako drveće pušta da otpadne lišće u zimi i obnavlja se, Um može pustiti da otpadnu njegova mišljenja, ograde, predodbe i obnoviti sebe. Možemo li ući u dublji smisao toga? Možemo li svim srcem pokušati stvoriti inspirirajuće primjere suradnje, naklonosti, sastanke srdaca u svim malim grupama Društva? Ništa nije uvjerljivije od primjera. Mnogi ljudi misle da je nemoguće biti nesebičan i voljeti svakog. Ako oni dođu u kontakt sa ljubećom, spiritualnom osobom, mnogi od njih počinju shvaćati da je to moguće jer vide da se to događa.

TD može svijetu predstaviti taj dubok smisao bratstva, ostvarenje duhovne srodnosti jednog s drugim, što je stvarnost, u grupi od deset ili dvjesto članova – nije bitno koje je veličine. Cijelo TD može postati jedan primjer. Kada je neka grupa u razdoru, ona čini veliku štetu radu Društva jer ono gubi kredibilitet..Suprotno se također događa. Kada grupa počinje primjenjivati ciljeve i postizati potrebnu promjenu, ona može sebi privući ljude i uliti povjerenje. Postoje mnoge grupe i lože gdje članovi stvarno ne znaju jedni druge, jer tamo postoji nadmetanje tko će postati predsjednik ili tajnik. Ovo se može isto tako izbjeći sa formiranjem studijskih grupa, gdje nema vođa. Da bi netko pobjegao od toga ne treba izaći van. Umjesto postajanja loža, možete samo pridružiti članove, što bi bilo lakše. Kompjuter će ih zabilježiti i ispisati da nas podsjeti na obaveze. Oni će se svi podsjećati gdje su, nevezani jedni s drugima, primajući literaturu. Oni mogu ozbiljno studirati, ali to ne ispunjava naš cilj. TD treba dovesti ljude zajedno, ljude koji ozbiljno pokušavaju na fizičkom planu ostvariti vrhovnu istinu jedinstva, koja je vječna stvarnost na spiritualnoj razini.

Treće, dok je regeneracija svrha Društva, priroda rada treba biti ohrabrena svjesnošću što radimo i mislimo o našim predodbama, našim unutarnjim netrpeljivostima (sukobima) ? i željama. Um mora postati senzitivniji, perceptivniji i inteligentniji u smislu unutarnje prirode života, njenog značenja i ljepote. Regeneracija sadrži kvalitativnu promjenu svijesti, tako da bi trebali napraviti ozbiljan napor da teozofiju ne okrenemo u predavanje, poput onih o kojima smo prisustvovali ? na višoj školi. Ako student ima dobru memoriju, on može biti dobar u psihologiji ili sličnim predmetima. Neki drugi student koji je zapamtio sadržaj knjige može reći: «U poglavlju tom i tom te i te knjige naći ćete informaciju.» : on spremno navodi iz toga ili tog izvora, da bi mogao biti smatran boljim teozofom. U mnogim našim ložama program se sastoji od predavanja koja drže nekoliko sposobnih govornika. Naravno, ne može svatko predavati. Ali ako je program isključivo na jednom predavaču sa nekoliko kompetentnih osoba, ostali neće raditi. Predavanja su uglavnom na mentalnoj razini. Često

predavač čisto sortira što su rekli ljudi sastavljajući informaciju zajedno na manje ili više impresivan način.

Kako teozofiju možemo učiniti živucom mudrosti? Kako znanje koje je teozofija da postane načinom živuće mudrosti? Ona to ne može ukoliko ljudi dolaze samo slušati «lijepa predavanja» ili «uzbudljiva» i «inspirirajuća» Moža li što biti veće od stvarnog iskustva za druge, nudeći im temelj da istražuju, duboko razmišljaju i saznavaju za sebe?

Diskusije isto tako ne bi trebale biti oduškom za mišljenja. Mišljenje nije istina. Možemo li uspjeti u diskusijama o vitalnim pitanjima, bez zabrinutosti o predstavljanju našeg mišljenja, ozbiljno nastojeći naučiti što više o diskutiranoj temi, njenoj dubini značenja i svim što podrazumijeva? Što nam ona govori o tome kako da živimo, kako da se odnosimo? Kakvu primjenu ona daje u životu? Mnoga bi pitanja trebali ispitati uvijek kad govorimo o bilo čemu što je vrijedno truda. Potrebno je da ohrabrujemo istraživanje, duh potrage za istinom i da nikad ne kažemo «ja znam». Mogu li teozofske grupe privući ljude koji zaista osjećaju da nema religije nad istinom – čak i da je nema nad njihovim vlastitim mišljenjima i shvaćanjima?

Možda «Novo doba» o kojem ljudi pričaju, neće biti neko doba mentalnih shvaćanja koja su kao ova danas varljiva i podijeljena?, već neko doba više senzitivne svjesnosti. Jinarajadasa je govorio o novom intuitivnom čovječanstvu. «Intuicija» je riječ koja označava mnogo stvari mnogim ljudima i moramo biti pažljivi sa njenim značenjem, Ali važno je to: može li diskusija voditi skrivenim značenjima, a ne samo jasnim pojmovima? Ona mora učesnike učiniti senzitivnijima i povećavajući njihovu intuitivnu percepciju. Ako je diskutirano o temi jedinstva, proizaći će mnoga mišljenja.. Ali postoji nešto važnije od novih mišljenja. U smjeru diskusije, mogu li učesnici imati neku vrstu bljeska ili ostvarenja tog jedinstva? «Ostvarenje» znači da to postane stvarno. Jedinstvo može eventualno postati stvarno u dubokom smislu, ali ako čak postane i malo više stvarno u vrijeme diskusije, ima svoju vrijednost.

U našem radu isto tako je važno da ne ohrabrujemo vjerovanja. Najveći respekt koji možemo osjećati prema nekoj mudroj osobi je kada ozbiljno i pažljivo slušamo što ona govori, dok istina o kojoj govori ne postane za nas istina. Kao što smo rekli, ne bismo trebali uzdizati sigurne autoritete u TD, niti ih odbacivati u smislu zdravog razuma i razmišljanja. Naše razmišljanje može voditi krivim putem u životu i možda bi zato moglo nam biti onemogućeno da vidimo istinu. Važno je još da pokušamo koristiti naše vlastito znanje, *viveka*, razmišljanje i zdrav razum.

Ne bismo trebali niti prihvaćati niti odbijati sve što govore ljudi jer mi nekog ne volimo, a drugog stvaramo autoritetom. Na nekim sastancima koncila, članovi su smatrali da bi neke knjige C.W. Leadbeatera trebale biti zabranjene u Teozofskom Društvu. TD nije Rimski Katolička Crkva koja zabranjuje knjige. Razlog zbog kojih se to događalo je CWL priča da magnetizam ili atmosfera nekih mjesta nisu dobre sprovodnice za vođenje spiritalnog puta. Zato on preporučuje da se ne ide na ta mjesta. Ovo bi se moglo smatrati vrlo «nebratskim».CWL ne bi dopustio da kaže takve stvari, koje su članovi izjavili. Ako je nečija ideja o bratstvu da se družimo sa svim tipovima ljudi i idemo čak i na nesigurna mjesta, on je slobodan da tako radi. Ali CWL savjet ima poantu i nema razloga zašto ne bi drugi imali priliku davanja mišljenja o tome. Slobodan izbor je, da smatramo sve stvari prema njihovim vrijednostima. a temelji se na odbacivanju ili očekivanju, o predođbi ili autoritetu, što nije pravi način ako brinemo o regeneraciji. U drugu ruku, naše ponašanje trebalo bi biti otvorenog uma, ozbiljnog i u istraživanju, posebno u važnim pitanjima. Ako nismo otvorenog uma glede malih pitanja, ne možemo biti niti obzirom na veća pitanja.

Potrebno je isto tako vidjeti da li smo teoretični. Je li način na koji govorimo o stvarima, možda čak i gledamo na njih, apstraktan ili je značajan za ono što stvarno radimo i kako živimo? Jedan od Adepta je rekao da ako je religija prava, trebala bi dati odgovore na sve probleme. Teozofija je Religija Mudrosti. Kao što je HPB rekla, teozofija mora biti živuća snaga u životu pojedinca, primjenjena na sve odnose, bilo poslovne, društvene ili lične. Tako je u slučaju pojedinca; grupni studij kada je učinkovit donosi također razumijevanje različitih

područja ljudskog djelovanja, bilo školovanju, socijalnim promjenama, ili nekom drugom polju. Možda ne poklanjamo dovoljnu pažnju značaju našeg studija na ljudsko djelovanje. Nije važno dok studiramo i diskutiramo, trebali bi nositi u umu da su sve to odrazi? različitih odnosa, struktura odnosa socijalnih bića? To mora donijeti promjenu u našim životima, profesionalno, socijalno, u domu itd. Teozofija mora imati praktičnu primjenu. Mahatme su rekli da njihovo učenje je u isto vrijeme duboko i praktično. Koji je to praktički elemenat?. Kako se istina koju nastojimo razumjeti odnosi sa problemima sadašnjeg čovječanstva, individualno, nacionalno i globalno?

Postoji još jedna točka: jezik kojim se koristimo. Istina je vječna, ali idiom kroz koji je predstavljena treba biti prikladan tom vremenu. Moramo pokušati naći koji idiom je znakovit današnjoj generaciji i bit će dolazećoj. Koji su problemi s kojima se sadašnja i slijedeća buduća generacija treba suočiti? Mnogi ljudi nisu zainteresirani za dokazane prilike čovječanstva. Oni su koncentrirani na probleme koje ih osobno okupiraju. Oni ne žele neku vrstu pomoći i razumijevanja. Kako mogu naše diskusije i istraživanja omogućiti da nađemo odgovor na te probleme? I ne moramo naći konačne odgovore, ali je važno da na njih obratimo pažnju. Ako samo razgovaramo o nekim apstrakcijama, tada će se oni pitati koja je korist za njih da su došli u TD. Buddha tradicija izvještava, kad su ga pitali metafizička pitanja on je odbio odgovarati. Kada su ga dalje pitali o njegovoj tišini, rekao je: Recimo da se jedna strijela zabode u vaše meso, što bi učinili? Diskusija od čega je drvo sačinjeno ili kojim brzinom leti? Ili ste bili zainteresirani kako se pokrenulo i liječilo ranu? Nas zanima to liječenje.

Možda sve to izgleda nepraktično, ali ja ne mislim tako. Ako znamo što radimo u ložama, koja su naša zanimanja kao grupa, što je važno dotaknuto od vremena do vremena čak i na neformalnom sastanku uz šalicu čaja. Mnogo će se promijeniti jer će naša orijentacija biti drugačija. Prvi pogled na rad TD počinje izvana, pokušavamo povećati članstvo i ustrajati na publicitetu višeg nivoa. Ovo priziva ono što je Sri Ram rekao: Recimo da nam objavljivanje donese milion članova koji su zainteresirani za sebe, to bi nam donijelo više teškoća nego dobra. Milion ljudi organiziranih zajedno bilo bi mnogo teže, nego da su sami. Bolje je početi s onim iznutra. Ako nam je jasno o radu i ako slijedimo prave metode, tada će i ostale stvari biti na pravom mjestu. Naći ćemo prava značenja, u pravom omjeru, puštajući ljude da uče o tom radu. Krishnamurti je primjetio:» Ako je tamo med, pčele će doći«. Pitanje je, imamo li med?

.....O.....

Pitanja za studijske grupe:

- A) Koja vrsta grupne aktivnosti je u vezi sa regeneracijom i kako je provesti?
- B) Je li snažno oglašavanje i moderne napredne tehnike mogu uvjeriti ljude u vjerovanja koja se tiču rada TD?
- C) Jesmo li u poziciji da učimo ili je naš rad da učimo i dijelimo to zajedno?
- D) Koja vrsta predavanja itd, formira dio programa loža a odnose se na glavni cilj transformacije?

IZVOR SPIRITUALNE ENERGIJE

Važno je otkriti stvarni izvor spiritualne energije. Neki od vas su mogli čitati slijedeće iz pisanja N.Sri Rama:»Postoje mnogi članovi koji očekuju «vođe» u Društvu, «vođe» da održe njihov entuzijazam. Oni će govoriti o opadanju Loža i reći da u stara vremena kad je taj i taj bio vođa, bilo je tako mnogo vitalnosti i entuzijazma. Ali sa takvom opaskom, njihova osobna odgovornost je previđena (neuočena)? Pitanje je što neki član radi ovdje i sada da bi potakao entuzijazam. Često traži nekog drugog, u svakom slučaju na visokom položaju ili Majstore da promjene uvjete koji prevladavaju ili čak moli Boga da učini sigurnu promjenu. On želi za sebe stvoriti stvaran put prema ispraznosti.»

Čak i sada postoje mnoge lože i veći broj članova, čekajući da dođe netko da ih inspirira. Ne govorim da nije korisno dobiti u posjetu predavača ili člana. Uvijek je dobro imati kontakte jedni s drugima, ali nije dobro čekati druge ljude da potaknu ispiraciju ili osjećati da Sekcija nije dovoljni učinila, da Internacionalno Društvo nije poslalo instrukcije itd.

Postoji izvor energije i inspiracije koji je uvijek stalan, uvijek spreman i koji nikad ne vene. Taj izvor energije je unutra, nikad ne prolazi sa vremenom ili godinama starosti, već suprotno teče i obogaćuje kada učimo pustiti da nešto čini. Svatko od nas treba otkriti taj izvor, to trajno vrelo. Inače postajemo ovisni o drugima da nas potiču ili vode, organiziraju seminare sada i opet. Nakon nekog vremena sve aktualnosti postanu zastarjele. Postoje ljudi koji su usmjerili pažnju predavanjima, ili sastancima, ili predavanjima neke posebne osobe, slijedeći je po cijelom svijetu, slušajući je cijelo vrijeme. Na kraju, ne postaju mnogo bolji nego prije ili konačno nema neke vidljive promjene..

Gdje da otkrijemo neicrpan izvor inspiracije i vitalnosti osim u sebi jer mi smo uvijek sa sobom. Ne možemo biti odvojeni od sebe. Taj izvor je tamo – samo moramo naučiti crpiti unutarne svjetlo, snagu i inspiraciju.

Učeni budistički učenik postavio je pitanje:»Tko je Buddha? I odgovor je bio»Probuđena svjesnost». Buddha nije neophodno povijesna osoba ili netko u dalekom svijetu kozmičke svijesti. Buddha može biti tamo, ali on je također i ovdje «bliže od ruku i nogu» Literarno značenje riječi *buddha* je «probuđeni» i taj princip koji se mora probuditi je izvor inspiracije i energije. To je Krist iznutra.

Krist je bio zvan »samo mudrim savjetnikom». Ovo je apsolutna istina, jer svijest je unutra, potencijalna ili već probuđena i to je taj mudri savjetnik. Pogledajmo to malo pažljivije. Možemo reći da je inspiracija svugdje. Ja se osjećam nadahnutom kad šetam šumom, kada sam sa Prirodom. Istina, ali vi se osjećate inspirirani samo kada je vaša svijest prijemćiva prema šumi, prisustvu drveća, ne samo sadržaju drveća. Drugog dana možete biti zabrinuti, zaplašeni, zaokupirani sobom i šuma vam neće ponuditi inspiraciju. Postoje ljudi koji neće naći nikakvu korist od šume, osim sječe drveća. Jedanko, kada govori učitelj ili govori predavač, mi dobivamo inspiraciju – samo onda kada smo otvoreni onom što učitelj kaže, onom što on uči. U drugom smislu riječi, kada je svijest prijemćiva.

Koja je razlika između stanja prijemljivosti i neprijemljivosti? Prijemljivost uključuje svijest ili jedan dio nje ako je na neki način otvorena. Izgleda da to daje inspiraciju ili mudrost iz sveobuhvatnog. Ako nije otvorena, učitelj može govoriti, predavač može reći nešto vrijedno, ali to neće utjecati. Ako ljudi vjeruju da su riječi od spiritualno važne osobe, mogu

reči, »da prihvaćam ih« i tada ih uskladiti učenja i prilagoditi svojim vlastitim zamišljenim idejama. To se događa u svim religijama. Mi svi čujemo, vidimo i razumijemo samo onoliko koliko smo u mogućnosti primiti. Ako naša vlastita svijest ne dođe do točke inspiracije, ne može biti inspirirana izvana. Svi smo mi od vremena do vremena prijemčivi za nešto, što je dobro. Dobivamo inspiraciju u šetnji kroz lijepo mjesto, kroz kontakt s drugom osobom, kroz neku reflektirajuću istinu iznesenu u knjizi, kroz sjedenje u nekoj lijepoj crkvi ili hramu, za neko vrijeme. Inspiracija je vremenska i tada prođe. Ne možemo u crkvi sjediti svo vrijeme. Ako postanemo ovisni, to je loše. Ako nam stvari postanu «bliske» one gube svoj šarm nedugo zatim. Ali ako smo otvoreni ne samo prema nekim stvarima, prema momentima u crkvi ili u šumi, ili prema nekoj osobi, i ako tada postoji otvorenost, to je jedno buđenje u našoj svijesti. Stupanj može varirati, no koji god da je stupanj svijesti, energija će teći. Možemo potrošiti tu energiju, ali dok ona teče iz jednog, uvijek se obnavlja,

Razmotrimo neke Krishnamurtijeve riječi, « Većina nas ima vrlo malo energije: trošimo je u sukobima, nevoljama, gubimo je na razne načine –ne samo seksualno, već također velikim dijelom je trošimo u suprotnostima i dijelovima sebe koji donose konflikt. Sukob je definitivno veliki potrošač energije – «voltaža» se smanjuje. Nije samo potrebna fizička energija, već i psihička., sa umom koji je beskrajno jasan, logičan, zdrav, neuznemiren? i (srcem koje nije sentimentalno i koje je bez emocija,)?? već puno bogatstva ljubavi i suosjećanja. Sve to daje veliki intenzitet, strast. To vi trebate učiniti inače ne možete poduzeti putovanje koje zovemo meditacija. Možete sjediti prekrivenih nogu, disati, činiti fantastične stvari, ali nećete nikad doći do toga.»

Mnogo trošimo energije na bezbnačajne stvari. Sukob dakako troši energiju, ali nezavisno od konflikta su brojne rastresenosti koje nas izbacuju van: ispraznost o kojoj razgovaramo, nevažni događaji koji zarobljuju naše misli itd. Ako istražimo naš dnevni život možemo vidjeti sve to trošenje energije. Male želje, željenje da postanemo predsjednik nečeg ili tražimo ocjenjivanje i zahvalnost, možda želimo više pažnje od nekog drugog, mala postignuća i posjedovanja – postoje mnogo površnih, trivijalnih stvari koje nam odvlače pažnju. Kao što konflikt isušuje energiju. Sve to troši energiju. Kao što konflikt isušuje energiju, tako isto i malo trvenje, nerazumijevanje, nevoljenje drugih ljudi, netolerancija, uznemirenost. Ta vrsta energije je nespiritualna, ako je možemo klasificirati jer ona proizvodi ono što uglavnom zovemo bol. Ona nas ne ostavlja mirne i sretne. Spiritualna energija u drugu ruku, donosi sa sobom darove duha, osjećaj harmonije, naklonost prema svima, ljepotu i mudrost.

Kako može beskrajna energija spiritualne prirode unutar nas, biti sakrivena, neprobuđena, otvoriti se i nesmetano teći? Možda je moramo početi oslobađati iz tijela i njegovih senzacija. Vjerujemo da je mozgovna svijest naša. Trebali bismo se pitati je li to tako?. To je mozgovna svijest koja nas tjera, potiče, bori se, boji se. Ona je temeljena na našim sjećanjima, prošlim mislima i predodbama. Kada sva nepotrebna sjećanja i predodbe dođu kraju, počinje novo rođenje. Svako malo dijete je nevino i slatko, jer ne postoji pretrpanost mozgovne svijesti. Jasno je da to nije pravi izvor spiritualne energije. Dakle mi smo obavijeni njome i idetificirani s njom. Možemo li je osloboditi?

HPB je upozoravala da seksualna energija ili čak mentalo zadovoljenje izaziva trenutni gubitak snage razbora. To je često kombinacija to dvoje. Kada je tu senzualno zadovoljstvo, um radi na tome i govori »Želim to opet, neću dopustiti da netko drugi ima više od mene.« Ili želimo zahvaliti povrijeđeni smo ako drugi ne poštuju što smo napravili. Kao vježba, možemo li živjeti neko vrijeme zahvaljivajući jedni drugima i vidjeti što se događa? Nije li prirodno biti od pomoći? Dakle, zašto mi to uzimamo kao prirodni čin? Zašto hranimo sebe s time što drugi govore ili smo sigurni da oni opažaju naše vrijednosti?

Svatko vidi u momentima refleksije nerealnost samozadovoljstva. Dakle, vraćamo se istim refleksima. *Viveka* je stalno ispitivanje i stavljanje na stranu stvarnog i relativno stvarnog. Ona daje jasnost našim željama, emocijama, senzualnim zadovoljstvima, mentalnim užicima i razumijevanju odnosa, govora iskustava svih vrsta.

Mala, lijepa Upanishada počinje sa stihom, govoreći da je sve «to» - to je, svijet manifestacije, priroda svega što se kreće i ne kreće, stijene, zemlja, minerali, očevidno

beživotni, već kako se pojavljuju živi i pokretni, ti, mi, insekti, sve – cijeli svemir je mjesto gdje stanuje Božanska Snaga ili Energija. Ona je svagdje, bez ograničenja. Upanishada veli: »Iskustvo bez granica«. Ne posežite za stvarima samo fizički, već mentalno. One nisu vaše. Ovo je mjesto boravka svih ostalih stvari, velika Stvarnost. Ne budimo pohlepni i koristoljubivi, na mali ili veliki način, tada ćemo biti u vezi sa tom Energijom. Isto tako u modernom svijetu mnogi ljudi ne vole takve savjete, misleći da im to uskraćuje slobodu i da mora biti mjere u ograničavanju ponašanja.

HPB je pisala: »Meditacija, uzdržavanje, promatranje moralnih obaveza, nježne misli, dobra djela i tople riječi, bit će dobro za sve, i potpuno zaboravljanje sebe, su najučinkovitiji način u postizanju znanja i pripreme za primanje više mudrosti«. Etički život ne može biti zanemaren, ako nastojimo pronaći to beskrajnu Energiju, stalan izvor inspiracije. Ne etički život je odraz mozgovne svijesti, površne svijesti vanjskog ja sa njegovim sjećanjima, znanjem, željama i rastresenošću, njegovom arogancijom, strahovima i nadama. Ja mora umrijeti i ustupiti mjesto veličanstvenosti života. Prema Krishnamurtiju nema meditacije bez ispravnosti. Možemo upotrijebiti što god želimo: suzdržavanje, ispravnost, etički život, disciplinu, samodisciplinu. Riječ nije važna, već pojam koji sadrži..

Zašto je svaka prava škola religije govorila o moralnosti. Ne običnom moralu, jer moral pojedinih ljudi, zbog godina ili društva, može ispasti nemoralan. To je često kompromis, baziran na mogućnostima u tom trenutku. Zakoni također su stvarani na taj način. Mi se bavimo pravim moralom. Što je stvarno etično? To je sigurno povezano s jedinstvom života, iskustvom neodvojenosti od svih oblika života. Yoga učenje drži da etika treba biti temelj meditacije i zato se preporuča praksa zvana *yama* i *niyama*. Prema Budizmu put traži pravi način življenja, način koji neće činiti zlo drugima, ispravne misli, ispravan govor, itd. Isto možemo naći u drugim učenjima.

Bez promatranja sebe i učenja kako živjeti ispravan ili etički život, nemoguće je doseći dublju spiritualnu prirodu. Ako vjerujemo da je meditacija nezavisna od dnevnog življenja, od početka možemo očekivati neuspjeh. Ovo čine mnogi. Oni posvećuju malo vremena «meditaciji», ponavljajući formule da umire um za neko vrijeme i tada završavaju sa tom aktivnošću, a dnevni život ide dalje u potpuno različitom smjeru. Meditacija je dodirivanje dubljeg izvora energije koji pripada spiritualnoj prirodi. Možemo li je prakticirati ako je dominantna naša vanjska osobnost? Moramo se prisjetiti da je neetičan, površan život mozgovne svijesti razlog uznemirenosti. Nemamo posla sa tim uzrokom koji leži u «nama». To «ja» ne može ništa uznemiriti. Kada sretne velikog duhovnog učitelja, on je isto u sukobu, simbolizirano djelom Jude ili Devadata koji se je postavio protiv Buddhe. Tako «ja» može stvarati probleme u svemu, stvarati bespotrebne prepirke. Ako nemamo posla s time, već želimo kroz «meditaciju» pronaći mir i tišinu, postizemo nemoguće. «Ja» i tišina ne mogu koegzistirati. Bez moralnosti, meditacije, pronaći značenje puta dubljoj stvarnoj energiji, nije moguće. U modernom interesnom svijetu čitava ideja suzdržavanja i samodiscipline je u popuštanju. Ako uvijek radimo što čini svijet oko nas, sigurno ćemo biti zavedeni. Naravno, moramo znati što samodisciplina znači. To nisu zabrane koje jednostavno skrivaju problem. «ja» u teozofskoj terminologiji ne može biti odpušten. Samo kada dođe vrijeme, kada učinimo sebe spremnim za to, bit ćemo oslobođeni niže osobnosti; ali u međuvremenu, važno je stvoriti red i harmoniju u njemu.

Riječ «disciplina, kao i riječ «učenik», rečeno je da je povezano s učenjem. Ako je iznutra nered, proturječe različitim ili suprotnih želja, kako možemo živjeti na zdrav, mudar način? Postoje želje da jedemo ono što je nezdravo i da isto tako budemo zdravi – proturječnost od koje pate mnogi ljudi. Postoje jednaki i nježni oblici nereda iznutra, koje nikad ne ćemo riješiti.

Potrebno je postići stanje unutarnje harmonije u svakom dijelu sebe, tijelu, emocijama i mislima, da omogućimo svijesti da bude spiritualno probuđena, jasna, profinjena, duboka, senzitivna. Za to je potrebno postići kvalitetnu pažnju i pozornost.

U starim, i u nedavnim učenjima, bila je naglašena važnost pažnje. Pažnja raste sa mirnim opažanjem onog što se događa iznutra i izvana. To nije stvar stalnog promatranja sebe. Kad bi

to radili bili bi žalosno preokupirani sobom. Ne misliti o ničem osim samodokazivanju je vrlo jadno stanje. Ne smijemo izgubiti sposobnost relaksacije, radosti i harmonije. Zato moramo promatati uglavnom oboje, iznutra i izvana. Ljudska priroda može biti proučavana ne samo gledanjem sebe licem u lice, već sa generalnim promatranjem ljudske prirode. Možemo naučiti jedan dio, pobrinuti se da promatramo neosobno, objektivno, ne da kažemo u pravilu: »pogledaj tu osobu; ona je ljubomorna.« Pogledajmo sada kako se javlja ljubomora. Ako ona djeluje vani na taj način, na sličan način će djelovati i u meni. Na momenat ona ne može biti aktivna, ali kad sam u drugoj situaciji ili drugoj inkarnaciji, tako dugo dok je «ja» unutra, može se ispoljiti. Sve osobne strasti i obilježja karaktera samo su grane jednog drveta «ja». Danas, ne moram biti pohlepan jer se dogodilo da sam u nekoj sretnoj poziciji. Imam sve što želim. U neko drugo vrijeme mogu dokazati sebi da sam pohlepan. Kada druge gledamo, ne trebamo upirati prstom u njih, već promatrati rad uma, kako lako nas može prevariti. Uz to postoji također mirno opažanje sunčevog sjaja, sjena, trave, svega izvana i iznutra. Opažanje čini um više budnim.

Slušanje, isto tako je važno jer je to način da budemo prijemljivi i pročišćavamo um od njegovih sadržaja. Ne bismo trebali reći «ja slušam muziku»; slušanje muzike je čisto lako. Moramo naučiti upravo slušati - sve što možemo, život u drvetu, slavu u tvom prijatelju ili čak i u onom koji nam baš nije prijatelj. Pažnja uključuje slušanje. U Pitagorejskoj školi, neofiti su učili slušati, a isto tako i u Vedanta tako je zamišljeno.. Mirno slušanje otvara um. Slušanje sa pažnjom je također slušanje nečeg dubokog unutar nas. Zato moramo slušati iz srca, ne ušima ili umom.

U *Brihadaranyaka Upanishad*, u smislu anegdote postavljeno je pitanje: Kako može unutarnja Stvarnost, najunutarnije sebstvo svega, *Atman* biti otkriven? Mudar učitelj je rekao: On se ostvaruje slušanjem, gledanjem, razmišljanjem i meditacijom. Takvim življenjem polako, unutra dolazi tišina. Možete pričati prijatelju, ali u pozadini vi živite vrlo tiho. Vaš jezik tada odražava tišinu mozgovne svijesti; to je tišina odijeljenog sebe. To je prava tišina, ponekad zvana «velika tišina».

Razmatrajući dublja životna pitanja je dio rada u vođenju meditacije. Dublja pitanja imaju univerzalnu važnost i kontemplacija o njima daje umu različit ton. Većina nas bavi se trenutnim ličnim problemima. Kada se pojavi misao o grupnom problemu ili čak poslovnom, to je uglavnom iz lične točke gledanja. Postoji razlika između «kako mogu izbjeći tugu i nemir?», i «koji je način izlaska iz patnje»? Ako je to stvaran način, on je za svakog, ali naš pristup pitanju mora biti iskreno razmatran i neuključen osobno. Ako nije tako, tada to nije pravo razmatranje.

Kada je mlada žena išla Buddhi obratila mu se da oživi njeno mrtvo dijete, sućutan Buddha joj je rekao: Donesi mi šaku senfa iz kuće u kojoj nije bilo smrti. Poslije ispraznog traženja, ona se vratila natrag. On nije bio tvrdog srca. On joj je rekao da pogleda na problem kao univerzalan, ne kao njen. Problem smrti je u udaljavanju od stvari kojima smo bili privučeni, koji je univerzalan. Ako živimo sa većom dubinom svijesti, senzitivnošću i jasnoćom, neko bogatstvo, neka neiscrpna energija i inspiracija će biti tamo, jer to su kvalitete novog uma. Regeneracija je predivna stvar. Kada um postane drugačiji, on je pun vitalnosti; on posjeduje dobrotu i vrlinu.

Ne budimo zadovoljni ostatkom ?uspoređenim plućinom razine Teozofskog Društva.? Mnogi ljudi žele meditaciju jer su to ljudi koji žude za spiritualnim životom. Ali što mi smatramo meditacijom? Kao što je Krishnamurti rekao, to nije jednostavno sjedenje prekrivenih nogu, disanje ili izgovaranje nekih formula. Ona je put radikalnoj promjeni nas samih, donoseći bogatstvo energije, inspiraciju i razumijevanje.

Pitanja za studijske grupe:

- A) Zašto postoji jak impuls da tražimo izvana ?
- B) Može li svjetski život i njegov pritisak biti pomiren sa potrebom da postanemo spiritualno probuđeni ?
- C) Koji je put postizanja harmonije i rada u sebi? Je li to disciplina?
- D) Jesu li meditacija i dnevni život povezani. Kako?

ZAKLJUČAK

Temu o regeneraciji razmatrali smo nekoliko dana. Dobit ćemo također kopije razgovora, pitanja i odgovora. To će nam pomoći da se sjetimo koju smo pažnju poklanjali toj temi dugo vremena poslije. Završetak seminara neće biti završetak naše teme zbog njene vitalne prirode. Budući da znamo koliko je bitna za nas, ne bismo smjeli pasti u rutinski pristup. Snažno mislimo i vidimo da važnost regeneracije, ustvari ne vidimo. Vidimo samo mali dio. Na neki način, znamo da ljudska bića moraju postati manje sebična jer će ostali svijet biti u velikoj opasnosti. No, ne vidimo to u cjelini, osjećajući punu težinu problema. Zato potreba da donesemo radikalnu promjenu ne postaje imperativ u našim životima. Zato bi trebali osjetiti vitalnost problema. Kako to možemo učiniti? Kada dođemo natrag našim kućnim poslovima, uredu, dnevnim preokupacijama, hoće li to izbljediti? Ako se to dogodi, ništa se neće promijeniti. Hoćemo li misli zadržavati na temi oživljajući je dok će ona izazvati strast za regeneracijom?

Ispričana je priča o osobi koja je pitala učitelja: »Kako postati oslobođena?« Učitelj ju je zagnjurio u vodu i zadržao je dok nije ostala bez daha. Tada joj je objasnio da onaj koji teži oslobođenju je kao onaj tko teži za zrakom kada je pod vodom, i tada će ga naći. To je značenje *mumukshutva*, kvalifikacije na spiritualnom putu. Ona stvarno znači velikodušnost i jednostavnost.

HPB je predlagala da ako čitamo pet minuta, trebali bismo meditirati o tome što smo pročitali mnogo sati – ne kao kontinuirano rastezanje??. Mislim da trebamo držati temu u pozadini uma, održavajući je živom. Važan tekst o spiritualnom životu uspoređujemo sa osobom koja je zaljubljena, koja može biti okupirana na mnogo načina, kuhajući, perući ili orući. Ali svo vrijeme u srcu je pjesma, unutarnji osjećaj vezanosti sa voljenim, proživljavajući ljepotu ljubavi. To je u pozadini svo vrijeme. Zato svjesnost mora ostati unutra, vodeći nas daljnjem razumijevanju.

Regeneracija se ne događa svima normalno iznenada. Takva neposredna transformacija ne može biti upravljana izvan teoretskih mogućnosti, ali normalno ona mora dati prednost u ustrajnom radu. Krishnamurti je govorio o neposrednoj i totalnoj promjeni, ali je isto tako rekao da to ne može biti učinjeno u jednom dramatičnom činu. Svaki puta vidimo da misao raste iz nepromijenjenog(neregeneriranog)? uma, kojega moramo pročistiti .To znači održavati pažnju i poznavati sebe. Jedan drugi događaj on je usporedio radom u vrtu koji nježete.. Ako pripremite tlo, posijete sjeme i tada odete na odmor, vrta neće biti. Sjeme može biti dobro, ali vrt će biti pun korova. Njegovati vrt znači pripremati tlo, sijati sjemenje, promatrati i vaditi korov, zaljevati sadnice itd. – imati stalnu brigu, pažnju i rad.

Proces regeneracije je poput toga. Nije dovoljno doći na seminar, biti oduševljen i tada otići na odmor. Vrt se mora paziti poslije, pjesma mora ostati u srcu, duboko nas privući sa njenom harmonijom. Ako ostajemo sa porivom za regeneracijom unutar sebe, sve više i više svjetla će doći sa pogledom što moramo učiniti, kako trebamo proći nešto, te dijeliti s drugima što smo postigli.

Jedan od najboljih načina da postignemo veće razumijevanje je pokušaj da dijelimo. Kada dijelimo, dobivamo. Ali to dijeljenje je vrlo delikatna stvar. Ne možemo ići oko pokušavajući obraćati convert ? ljude. Misionarski duh bi trebao biti poptuno odbačen u Teozofskom Društvu! Ne možemo zamišljati da znamo o tome. Stvar je u traženju izlaza zajedno s drugima koji nisu čuli što je regeneracija. Postoji li neki drugi način za čovječanstvo da riješi te probleme? Je li dovoljno pronaći površan put rješavanja problema? Ovo pitanje bismo trebalo podijeliti sa drugima. Ono ne može, naravno, djelovati jednom i zauvijek

Kao što smo rekli potrebna je osjetljivost. Kada dobijemo nešto vrijedno, trebamo podijeliti i komunicirati, iskusiti? i biti ponizni. Kroz naše živote mora rasti naše razumijevanje o tome kako djeluje nečisti i neregenerirani um. Vrlo je važno poznavati sebe.

Možemo pokušati različite eksperimente. Nekoliko mjeseci ne bi trebali biti upućeni na sebe. Većina naših razgovora je o nama i našim osjećajima. Pretpostavimo da pokušamo ne pričati o nekim ličnim iskustvima, o tome što smo jeli ili radili i zašto smo to činili. Je li to od velike važnosti? Zašto bi netko drugi trebao znati o tome? Svatko ne teži da sazna o tome, ali mi smo tako puni sebe da sve oko nas izgleda važno; odjeću koju nosimo, boju koju volimo itd. Zašto ne učiniti tomu kraj, ne izgovoriti ni riječ o sebi, osim kada je to striktno potrebno na praktičnoj razini? To bi praktično možda moglo učiniti da opazimo kako naoko nevino «ja» održava sebe.. Postoje broj interesantnih ekspeimenata koje možemo pokušati.

Postizanje novom uma nije bazirano samo na razmišljanju i opažanju. To može biti eksperimentalno. Važna stvar je ići dalje u tom smjeru. Ako je regeneracija za nas živa, ona će oživjeti u teozofskoj loži ili grupi u kojoj djelujemo. Ne možemo je održati živom ako je to samo mentalni koncept. Ona mora postati stvarnost, rastuća stvarnost.

II dio

Razgovori (diskusije)

1. TD rad i temeljna promjena u čovjeku i društvu

R.B. (Radha Burnier)

Svrha organiziranja ova dva seminara ovdje je praktična; nadamo se da će rezultati naših diskusija dati nam jasnije ideje o radu društva. Ovdje su predstavnici iz mnogih zemalja Evrope a također i sa ostalih kontinenata. U mnogim dijelovima svijeta postoje sekcije, lože i grupe TD; nekima od njih manjka jasnoća oko ciljeva Društva i univerzalnog bratstva bez razlika, koje je naš cilj. Mnogi ovdje prisutni vrše odgovorne dužnosti u sekcijama te nam mora biti jasno o utjecaju TD koje ono može dati ljudskom mišljenju, razumijevanju, perspektivi. Ako tako

djelujemo to može dinamizirati Društvo. To je ono čemu se nadamo. Ako tako ne djelujemo, nejasne aktivnosti mogu nas odvesti u različite učine bez stvarnog promoviranja rada društva. Ali svrha Društva mora biti ispunjena sa svim razlikama koje nas ujedinjuju. Zato se nadamo da ove diskusije će donijeti jasnije razumijevanje tema izabranih

Po različitim danima te se možemo vratiti u naše zemlje i područja sa s shvaćanjem što trebamo raditi. (pitanja i diskusije koje slijede nisu po kronološkom redu. Uređene su prema temama).

Koja je temeljna promjena potrebna TD-u da bude stvarno korisna organizacija za ljudsku regeneraciju (preporod)?

DG: TD ne postoji bez članova. Ono uključuje sve nas i u kojoj mjeri mi mijenjamo sebe TD će biti regenerirano. Uvijek mislimo da bi se trebali mijenjati drugi, no moramo početi sa sobom.

PO: U ranim danima Društva insistiralo se na tome kako postati «pravi teozof». I u tome je dubina značenja koja uključuje mnoge stvari relevantne našim diskusijama, kao viveka, vichara i sućut. Možda možemo pomoći TD da postane kanal za ljudski napredak, ako nastojimo postati «pravi teozofi», što je životna zadaća.

WV: Čini mi se na to pitanje kao i mnoga druga se može odgovoriti na isti način. Možemo pitanju dati tako mnogo (božanske) energije, a rezultat dođe nešto potpuno novo što možemo nazvati evolucijskim korakom ili regeneracijom.

GG: Ako neka institucija zaboravi obratiti pažnju na nehotične pojave, je šteta. Ljudi moraju biti svjesni da se proces događa unutra, ovdje i sada i hraniti se time, vraća nas u institucionalni život. Mislim da bi to bio najbolji put regeneracije institucija.

Kako mi gledamo na karmu i reinkarnaciju u odnosu na ljudsku regeneraciju?

RB: Postoje dva različita pristupa takvom konceptu. Jedan se tiče mehaničkog a ne nutarnjeg sadržaja ili svrhe procesa karme i reinkarnacije. Taj možda nije dovoljan za regeneraciju. Bilo bi korisno nešto znati o procesu karme i reinkarnacije; ljudi koji nisu toga svjesni su tako uplašeni od pomisli što će se dogoditi s njima nakon što umre njihovo tijelo. Oni postaju žrtve svećenika, njihovih obećanja i prijetnja. Kada oni nešto znaju o karmi, oni uzimaju svoju sudbinu u svoje ruke a ne u ruke nekih snaga neba i

zemlje. Ova tema mogla bi se predstaviti u detalje, ali poznavati detalje neće nam pomoći u postignuću mudrosti.

Pretpostavimo da steknemo pojam o tome koliko je mnogo potrebno inkarnacija prije oslobođenja, koliko mnogo godina prođe između jedne i druge inkarnacije, koje su karmičke posljedice određenih djela itd. Dali će nam to doista donijeti novo razumijevanje?

Drugi pristup otkriva cijeli proces reinkarnacije i karme kao kretanje u smjeru u kojem se ljudska svijest otvara prema dubljem značenju života. Tada je to povezano sa regeneracijom. Ako ispravno shvaćamo reinkarnaciju i karmu, vidimo što se događa na dubljoj razini procesa. Sve što donosi karma sadrži u sebi mogućnost za buđenje. Madame Blavatsky kaže: Karma donosi dobro. Ona podrazumijeva ne samo nevolje i krize. Karma je sve. Ako smo mi ovdje zajedno, to je dio naše karme i to je jedna prilika. Svaka bol je prilika ako je iskoristimo na pravi način. Cijeli proces je kretanje. Iskustva nas suočavaju sa onim što moramo naučiti i na te izazove adekvatno odgovoriti. Nešto se događa čak i nesvjesno, kada se karma i asimilacija događaju između jedne i druge inkarnacije. Ovu temu ne možemo razmatrati u detalje, ali smo rekli dovoljno da ostvarimo ono što studij karme i reinkarnacije donosi dajući neku moć shvaćanja o tome što smo postigli iznutra kroz taj proces. Ovo ima mnogo veze sa regeneracijom ali ne ako se izgubimo u sitnim detaljima.

EA: Mislim da je važno vidjeti kako se takve stvari odražavaju u našem dnevnom životu. Uzmimo na primjer karmu. Vidimo da nam se nešto događa a mi ne možemo to kontrolirati. Ali možemo kontrolirati našu reakciju što mi činimo sa karmom, sa čime se susrećemo i to je naša buduća karma. Slobodni smo da reagiramo na to što se događa.

RH: Ako znamo da smo živjeli prije puno života, možemo dokazivati iz života u život i to dokazivanje je u našim vlastitim rukama te tada možemo shvatiti kako može biti plodonosan svaki napor da budemo bolja i savršenija ljudska bića, koja bi u budućnosti mogla pomagati drugima. Moramo postati primjesa koja pomaže tijestu da raste, dajući drugima inspiraciju, kroz napor koji činimo, tako i čovječanstvu u cjelini. Svaki takav napor je vrijedan.

RB: Krishnamurti je ponekad govorio na indijski audijencijama : «Vi ne vjerujete u karmu, v i sa m o priča t e da v j e r u j e t e u n j u . A k o v j e r u j e t e u n j u , t r e b a l i b i b i t i v l o p a ž l j i v i u o n o m o č e m u m i s l i t e , k o j i s u v a š i m o t i v i . . . . » O v o j e z a d a ć a z a s v e n a s . D a l i j e z a k o n k a r m e o d v o j e n o d n a š e g d n e v n o g ž i v o t a i l i d u b o k o p o v e z a n s a k r e t a n j e m p r e m a n a p r i j e d ?

Možemo li očekivati neke smjernice?

RB: U teozofiji postoje smjernice. Jedna od njih je da ne bi trebali postati ovisni tražeći po po n . N i j e l i t o j a n o ? N e v e z u j t e s e u z u č i t e l j a i n e o č e k u j t e d a ć e v a s o n p r e o b l i k o v a t i . N e o v i s i t e o n a p i s a n i m t e k s t o v i m a . A k o s v o j u o d g o v o r n o s t u s m j e r i m o p r e m a v a n , r e g e n e r a c i j e n e ć e b i t i . T e s t z a p r a v o g u č i t e l j a j e d a n e ć e u č i n i t i l j u d e o v i s n i m a . B u d d h a j e r e k a o : N e v j e r u j t e n i š t a j e r s a m j a t o r e k a o : t r a ž i t e s a m i . « B u d i t e s v j e t i l j k e u s e b i » . N i j e l i t o j a s n a s m j e r n i c a ? P o s t o j e i d r u g e t e o z o f s k e s m j e r n i c e . T a k v e s m j e r n i c e n a s n e s p u t a v a j u , v e ć n a s č i n e s l o b o d n i j i m a . N e s a m o d a n e b i s m o s m j e l i p o s t a t i o v i s n i v e ć b i t r e b a l i i z b j e g a v a t i o n o g š t o j e n e t k o d r u g i r e k a o , s l i j e p o v j e r u j u ć i . T r e b a m o i s t r a Ź i v a t i j e r t a d a p o č i n j e p r o c e s r e g e n e r a c i j e .

Što znači istraživanje? Ono znači pitati, razmišljati, promatrati kopati dublje, pretraživati. U «Zlatnim stepenicama» HPB završava ovim riječima: ovo su zlatne

stepenice kojim se učenik može penjati do hrama božanske mudrosti.» Nažalost u nekim jezicima «učenik» je promijenjena u nešto što ne znači istu stvar.

Učenje je «kontinuirano istraživanje» idući sve dublje i dublje, gledajući sve više i više unutarnje dimenzije svega u životu. Regeneracija (preporod) će se dogoditi kroz istraživanje, razmišljanje meditaciju i tiho promatranje.

Koliko su važne smjernice?

RB: Ne ovisi li to o vrsti smjernica? Za nas koji tražimo mudrost postoje neke glavne smjernice, koje su važne. Možemo reći da jedna od njih je jedinstvo. Ako vidite tu smjernicu, princip jedinstva, u svojem umu, vođeni ste pravom idejom. Ako se odvajate, stvarate barijere, tada je to nešto krivo. Ali ako se promovira jedinstvo, univerzalna ljubav, tada je to dobro. Dali je moje djelovanje loše ili dobro. Razmislite kada je ono «u duhu ljubavi» kako ju je zvala A. Besant ili suprotno. Ovo je korisna i čak važna smjernica,

Druga smjernica je u stavu da «iluminacija (prosvjetljenje) dolazi iznutra». Kada slušate muziku na koju niste navikli u početku slušate zvukove, ne muziku. Ali ako dalje slušate zvuk će se pretopiti u muziku jer se povećala nutarnja prijemljivost. Vidimo samo ono na što smo se osposobili vidjeti. Možemo čuti istinu za koju smo spremni je čuti. U teozofiji je o ovovrlo važna smjernica. Ne trebamo tražiti gurue. Ne vjerujemo guruima koji nam nude nagrade.

Sa neke točke gledanja teško je reći što je TD. Teozofija je mudrost koju nije moguće definirati i koja je izvor inspiracije. Otvorenost društva je istovremeno i slabost i snaga. Izvanredno je da nakon sto godina postojanja TD, ono još živi i djeluje. Možete li komentirati to?

CB: Otvorenost TD je u jednom pogledu slabost jer ljudi koji dođu ništa im se ne kaže. Ali u stvari to je snaga jer možemo sresti ljude i razgovarati s njima o onom što nas zanima. Možemo pažljivo slušati druge, pronaći koja su njihova pitanja, njihovi problemi i ne moramo odmah iznositi ovo ili ono učenje. Imamo nešto što ispunjava naše vlastite živote, a dio je našeg dubljeg razumijevanja, obraćanje osobi koju slušamo. Ta otvorenost mora biti podržavajuća i ljudima moramo dati ono što je dio našeg vlastitog života, našeg vlastitog života, u našim vlastitim srcima.

RB: TD u širem smislu riječi, nije sektaško bratstvo ljudi koje ozbiljno traže put za cijelo čovječanstvo da postane stvarno sretno. Elementi mnogih različitih stvari je uključeno u traženju tog puta. Potreban je filozofski pogled naprijed koji predstavlja teozofska literatura. Način života koji je iskreno religiozan je također važan. TD nije religiozno društvo, HPB je rekla da teozofija nije religija, ali ona je religija per se, ona je religija mudrosti. Shvaćamo da sadašnjim ograničenjima u našoj percepciji ne možemo naći put do našeg pravog bića. Potrebno je očistiti naše umove, odstraniti ograničenja. U tom religioznom elementu je uključeno ono što zovemo kultura i edukacija. Educirati se o životu, kultivirati sve snage, uključujući, intuiciju, iznoseći ono što je duboko unutar nas i razvijati svjesnost – sve je to dio religioznog života.

U TD postoji i znanstveni element, jer naš pogled na svemir nije iracionalan. Opažamo da postoje dubine koje transcendiraju racionalno, koje ne bi trebalo prezirati. Racionalan um ima svoju vlastitu ulogu u razumijevanju. Trebali bi sve istraživati ali bez preduvjerenja, jer samo takav um je spreman za duhovno istraživanje. TD je također filantropsko u širem smislu riječi.

Ravnoteža između svih tih elemenata daje TD njegov karakter. Ako je prenaglašen samo jedan element, ono ne bi bilo svoje. To ne znači da bi bilo filozofsko društvo. Ono

nije znanstveno tijelo zato jer se ono ne može ograničiti na područje koje zauzima znanost. Ono nije filantropsko u užem smislu riječi, prakticirajući vanjsko dobročinstvo a također nije ni društvo za fizička istraživanja. Posebna karakteristika TD je da ono vodi do opažanja ljudskog bića kao kompleksan entitet koji funkcionira na različitim razinama: fizičkoj, emocionalnoj, mentalnoj, intelektualnoj moralnoj i spiritualnoj. Cijelo ljudsko biće treba biti sagledano u smislu postignuća regeneracije. Ne treba se ograničiti samo na ljudsko fizičko ustrojstvo-biće ili na napredovanje na intelektualnom planu. I rijetko profinjen karakter društva je također problem. Ako bi ono imalo lako odrediv karakter, bilo bi lako razumjeti i odrediti što ono je. Zbog toga što ono ima kompleksan i opsežan rad, mnogo je teže ljudima razumjeti što je njegov rad.

Članstvo TD je vrlo otvoreno. Praktički svatko može ispuniti pristupnicu, suglasiti se sa ciljevima, platiti mali iznos i postati članom. Često novi član ne razumije u što je ušao, ima samo nejasnu sliku. Ako ima mnogo članova sa nejasnim slikama, loža sama postaje takvom. Ponekad novi članovi imaju određene ideje, ali su one različite od onih iza kojih stoji društvo. Kada se ljudi pridruže sa određenim i suprotnim idejama, u loži to stvara probleme jer oni žele pretvoriti ložu u tijelo koje odgovara njima. Dakako, ovo može biti jedan naputak u ne otvaranju vrata čak ljudima koji imaju površan interes za stvarne ciljeve društva. HPB je rekla da oni stvaraju karmičku vezu, nešto ih pokreće da pronađu što je to društvo i taj impuls može utjecati na njih. Veliki broj članova uplove i zatim isplove iz društva.. Možda to na neki način nije važno, oni su bili dodirnuti. U tom smislu je društvo otvoreno.

Postoje i druge vrste otvorenosti. Mi ne pokušavamo članovima nametnuti neka pravila ili dogmu. Mi vjerujemo u traženje istine i puta kroz iskustvo istine. U ovom pristupu postoji očita slabost ali stvarno on daje snagu. Zato je TD tako dugo preživjelo usprkos kriza i kriza. To znači da će ono ići dalje tako dugo dok podržava svoj suštinski karakter. Njegova otvorenost daje mu moralnu i duhovnu snagu. Lakše bi bilo reći:»Ovo je teozofija, prihvati to, budi dobar student koji savladava svoje lekcije ponavljajući ih drugima.« Ali to nije naš put.

Još je važna jedna točka. Kao što znate u društvu ne postoji autoritet. Struktura društva je demokratska. Predsjednik nema konstitucionalnu snagu reći sekcijama što bi trebale raditi. Oboje, sekcije i lože su autonomne, imaju svoja vlastita pravila i upravljanje tijelima. Nitko»odozgo« se ne upliće, niti jedna sekcija govori drugoj što treba raditi, One su sve neovisne, ali nisu autonomne u smislu da imaju slobodu promijeniti njihov karakter. Svaka loža predstavlja društvo u svom mjestu i tako mora nastaviti dalje. Loža nema slobodu pretvoriti sebe u židovski hram ili Sai Babino svetište. Tako dugo dok ona podržava karakter društva ima slobodu da funkcionira kako želi, bira svoje vlastite službenike itd. Bilo bi lakše da nemamo demokratsku strukturu članstva, imanja, izbore, službenike. Ovo je način na koji su organizirana neka Teozofska Društva, Postoji centralni komitet koji organizira sastanke, posjedovanje dobara itd.

Ljudi dolaze na sastanke, koriste se knjižnicama ali nemaju prava, nemaju odgovornosti i problema.

U našem TD dajemo odgovornost svakoj zajednici i članu. Važno je naučiti preuzeti odgovornost, surađivati, bez da se postane ambiciozan i pohlepan. To je samo školovanje. Moramo učiti raditi zajedno. Ovo je oboje snaga i slabost našeg društva. Značajno je da je ono doguralo tako daleko i nije doživjelo kolaps. Što društvo drži zajedno ? Kao što smo rekli internacionalni predsjednik i službenici nemaju direktnu snagu. Neka sekcija se odvoji, no mi imamo osjećaj zajedništva više od sto godina. Nije organizacija stvorila taj osjećaj već neka kvaliteta života koju osjećamo.

ER: Ilya Prognine rekao je da živući sistem ima četiri kvalitete. TD je živući sistem i trebao bi imati te četiri kvalitete. Prva je: potpuna otvorenost, druga: ranjivost, treća: fleksibilnost i četvrta: usuditi se dati sebe izvana. Tada dobivamo više nutarnje snage.

Krishnamurti je negirao sve organizacije. Neki teozofi misle da je TD «instrument hijerarhije». Ostali kažu- i izgleda da u tome ima više istine – teozofija je iznad TD. Koliko dugo će ono biti važno, pretpostavljajući njegovu važnost?

RB: Krishnamurti nije negirao sve organizacije, na svijetu postoje bezbrojne. TD će ostati tako dugo važno dokle radi dobro. To ovisi o tome što radimo i što buduće generacije će raditi. HPB u «Ključu Teozofije» je rekla da budućnost TD ovisi potpuno o stupnju nesebičnosti, ozbiljnosti i predanost članova, na kraju i ne manje, na vrijednost znanja i mudrosti koju posjeduju ti članovi na koje će pasti nastavak rada. Ne bi trebali biti mudri već bi morali biti tragaoci za mudrošću. TD će biti važno ako ono sadrži nesebične ljude koji traže mudrost u smislu da bi svijet mogao biti bolji a ne za njihovu vlastitu satisfakciju. Traganje za istinom ne bi trebao biti novi oblik egoizma. Ako TD ima stvarno altruističke tragaoce istine, ono će sigurno ostati važno. Ako to stavimo u nešto trivijalno – društveni klub, neku akademsku instituciju itd. – svrha neće biti postignuta. HPB je rekla, ako ne možemo jamčiti da je teozofije živuća mudrost, TD će postati leš koji će biti izbačen negdje na obali. I neće biti živuće mudrosti ako ne pokušamo otkriti životnu istinu i provesti je u naše vlastite živote te je pokušati dijeliti sa drugima sa nove točke gledanja. Drugim riječima, Ako TD je neki instrument koji donosi regeneraciju, novu ljudsku svijest, ono će ostati važno. Ali ako postane nova sekta, tijelo ljudi posvećenih njihovim vlastitim teorijama, ono može preživjeti izvana, ali će ono biti beživotna stvar.

Bismo li mi kao teozofi, u širem smislu riječi, mogli biti korisniji služeći čovječanstvu, ako se svaki od nas u određeno vrijeme svaki dan usmjeri se na posebnu temu o ljudskoj regeneraciji (preporodu)?

RH: Nije dobro ako od prva imamo negativne reakcije. Dakle, to su sugestije da bi trebali meditirati svakog jutra na određenu temu. Dobrim mislima ne bi bilo kraja kada bi ih svakog jutra zajedno širili u određeno vrijeme svijetom. Ali to bi moglo postati teretom.

RB: Ako se članovi u širem smislu riječi slažu da meditiraju u određeno vrijeme, neki bi trebali ustati usred noći. Činiti to po lokalnom vremenu bili bi praktičnije. Pred neko vrijeme dati je neki poziv za slanje takvih misli. Sjećam se Rikki je potakla jedan poziv za humaniji način življenja, univerzalnu kampanju za dobro a podupro ju je Geoffrey Hodson. No taj je pokušaj presahnuo, kako se to inače događa. Ako svaki od nas šalje misli o određenoj temi, to će imati ograničeni efekt, čak ako ne fiksiramo vrijeme. Ako svi članovi TD svaki dan misle o regeneraciji čovječanstva i šalju svoje dobre želje, sigurna sam da bi činili dobro.

Sve je veća šteta od onečišćenja okoliša. Da li mi kao teozofi imamo dovoljno vremena da ih rješavamo prije nego bude kasno?

DG: Mislim da ako imamo za nešto dovoljno entuzijazma, imamo vremena to i napraviti. Prema mom uvjerenju kao članovi TD možemo izabrati dva puta: rad sa članovima, a drugi prema svijetu. Trebali bi nastojati učiti od onih izvan TD, koji znaju više o tehničkim stvarima, takvim kao što je onečišćenja, dok bi ih mi trebali inspirirati sa teozofskim smjernicama jedinstva, cjeline i jednote.

LR: Sva šteta onečišćenja okoliša je učinjena od nas. Posljedično, ona bi mogla biti ispravljena samo po ljudskim bićima koji su započeli put regeneracije. Regeneracija našeg planeta će se dogoditi ako mi regeneriramo sebe. A dali ćemo imati vremena ovisi o nama.

FF: Ne postoji li Božanska Snaga koja pomaže Majci Zemlji da se vrati u prethodno stanje i održi ravnotežu?

RB: Dali je to temeljni ili sekundarni problem? Možemo li onečišćenje okoliša privesti kraju ako nastavimo biti pohlepni kao što jesmo? Ljudska populacija je u konstantnom porastu i imamo snagu uništiti sve ostale vrste. Nova ljudska bića će okupirati napuštena i razorena područja i pridružiti se toku učenja, radosti itd.. Može li problem onečišćenja okoliša biti riješen bez suočavanja sa nezasićenom pohlepom koja je karakteristična za naše moderno potrošačko društvo? Kako smo daleko došli mi kao teozofi, noseći se sa našom vlastitom pohlepom? Ne kupujemo li nepotrebne stvari? Ne mijenjamo li objekte jednostavno zato da izgledaju moderniji, da imaju sjajniji izgled itd? Koliko mnogo trošimo papira? Jesmo li promijenili naše ponašanje prema opustošenim izvorima prirode ili također nesvjesno i tvrdoglavo sudjelujemo u tome?

Možemo u neku ruku govoriti o onečišćenju dok smo dio društva koje uništava. Neki koji dolaze iz siromašnih zemalja ne mogu si pomoći zbog osjećaja užasnog opustošenja. Naravno ni ljudi u drugim zemljama nisu bolji: da imaju ono što imaju ljudi ovdje, vjerojatno bi bili veliki potrošači.

Kao teozofi, moramo sići do korijena problema, a to je žudnja za materijalnim stvarima, neobičnostima, uzbuđenjima, posjedovanju. Ako ozbiljno uđemo u istraživanje toga, djelovati ćemo na psihičku atmosferu svijeta. Misli se brže šire. U danima kada je ropstvo bilo univerzalno prihvaćeno, kao dio ekonomskog sistema, postojalo je nekoliko izvanredno hrabrih ljudi, koji su bili ugrožavani i ponižavani jer su potkopavali ustaljeni sistem. Dakle, intenzitet njihovih osuda učinio je da su ljudi sve više i više osjećali gađenje prema ropstvu. Tako, ako imamo jasno uvjerenje o uništavanju okoliša i djelujemo prema tome, promijeniti će se mentalna atmosfera. Sve ovisi o našoj ozbiljnosti i krajnjem uvjerenju. Možda će to biti u pravo vrijeme, tko zna? Možda će inteligencija prirode na neki način ispraviti situaciju?

Zašto pitamo TD da pomogne u rješavanju svjetskih problema?

RH: TD je bilo osnovano sa svrhom pomaganja čovječanstvu u rješavanju problema.

GG: Ne mislim da je to pitanje TD, već ljudskih bića. Ja ne tražim rješenje, ja sam dio problema. Bio netko teozof ili ne, on je ipak ljudsko biće i problemi čovječanstva su naši problemi.

AR: Pitam se da li TD bi mogla biti organizacija koja može pomoći u rješavanju svjetskih problema. Kao organizacija ona ne može učiniti ništa. Ono se može pobrinuti o forumu za ljude koji su stvarno u potrazi za istinom.

WV: Teozofija je jednota, cjelina i svetost. Ona je razumijevanje iznad objašnjavanja. Meni, teozof je osoba koja osjeća poriv uvažavanja života u svjetskoj manifestaciji, niži život, sa više točke gledanja, više svijesti: da kažemo od budičke svijesti koja je jednota, svetost. TD je nukleus ljudi koji najiskrenije žele razmatrati probleme nižeg svijeta u svjetlu višeg, koji oni nastoje odgonetnuti kroz dugogodišnji studij, meditaciju i praksu. Ako mi to stvarno pokušamo raditi, kao teozofi imamo nešto jedinstveno da pridonosimo u rješavanju problema nižeg svijeta. Kao društvo i kao teozofi stvarno imamo priliku rješavati probleme promatrajući ih u svjetlu višeg, jednog, svetog.

RB: Što je TD? Nije li ono mi sami? TD je ono koje ima pravila i registrirano je u skladu sa vladama u različitim zemljama, ali TD ne može rješavati probleme.

TD okuplja zajedno ljude koji su svjesni da postoje ozbiljni problemi i ozbiljni su u rješavanju njih.

2. Priroda promjene

Regeneracija je opisana kao kretanje od bavljenja sobom prema altruizmu. Ali Krishnamurti je rekao da ne postoji psihička evolucija. Kako možemo shvatiti razliku?

RB: Dali je napredovanje od bavljenja sobom prema altruizmu? Dali je išta potrebno činiti u vezi tog? Nema li razlike između onog koji se bavi sobom i onog koji to manje radi? Krishnamurti je izgleda rekao dali se bavite sobom ili ne, to pokazuje skok ali ne i napredak.

GW: Krishnamurti je odbacivao tehnike za postignuće ciljeva i rekao da kada stvarno razumijemo problem, dogodi se promjena. Ali meni običnom studentu to izgleda nemoguće. Mi trebamo vrijeme. Kada počinjemo studirati događa se neko buđenje. Suočavamo se sa životom, napravimo neki napredak, padnemo za nekoliko stepenica i idemo opet dalje. Kao jednostavnoj osobi, osjećam da mi je potrebno vrijeme.

AR: Kada čovjek stoji ispred kuće koja gori i čuje dijete i čuje dijete unutra, njegova svijest se potpuno promijeni. On potrči unutra, ignorirajući opasnost kojoj se izlaže i spašava dijete. Kada izađe njegova svijest postaje normalna. Ono što je Krishnaji rekao točno je za svakog u određenom trenutku. U nekom trenutku imamo hrabrosti učiniti nešto što nismo nikad prije. Ali svijest se vraća u normalu. Rijetko nastavlja djelovati na taj poseban način.

RB: Dali bi to moglo biti kao voće na grani? Ono postepeno sazrijeva i u određenom trenutku pada dolje. Nezrelo voće ne pada. Svijest oslobođene osobe koja nema ja u sebi je u različitoj dimenziji. Za on ne napreduje. Životinjska svijest je dimenzionalno različita od ljudske. Mali pas koji često gleda kako zajedno pričamo više od sata, no on ne može razumjeti o kojoj temi govorimo. Slično, dimenzija slobode u kojoj boravi svijest oslobođenog čovjeka je potpuno različita od naše. U tom smislu, vi to jeste ili niste. Postoji šala o nekome bču «malo trudnom». Onaj koji je i malo sebičan je sebičan. Onaj tko se osjeća odvojen je odvojen. Ta osoba je sebična ili ne. Krishnaji je put postavljanja stvari predstavio u naslovu jedne od njegovih knjiga »Nužnost (hitnost) promjene«. Svi smo zadovoljni sa malim poboljšanjima, no ona idu sporo. Čak i ako primijetimo sebičnost, kažemo: «Nisam tako loš; nakon svega, promijenio sam se u zadnjih dvadeset godina». Ali to nije dovoljno. Mala doza sebičnosti, kada bude izazvana, može se rasplamsati.

Zato je put okultizma put lomova. Upanishade spominju «oštrobridni put». Biblija kaže: «put je ravan a vrata uska». Tako dugo dok je prisutna mrlja sebičnosti, može planuti i postati divljom vatrom. Iako je prisutna opasnost mi je ne opažamo. Pokušajmo razumjeti Krishnaji-a u duhu njegovih riječi, prepoznamo istinu u onom što govori. Mnogo puta je rako:» odbacite sve vaše knjige». Zašto onda su njegovi razgovori štampani tokom cijelog njegovog života? Dali je on učinio izuzetak sa svojim knjigama? Nije. On je snažno upozoravao ljude da ne budu ovisni o knjigama. Nije dovoljno ponavljati;» Upanishade tako kažu pa je to istina». Ne trebamo stvarati vjerovanja kroz knjige ili ih čitati sve više da bi ih pojmlili. Bitno je meditirati na ono što je rečeno, pogledati u sebe, ostvariti u sebi istinu o kojoj pričamo.

Razgovarajući sa nekim učiteljima Krishnamurti je rekao da ja ne može biti uklonjen u jednom dramatičnom trenutku. «Glas tišine» kaže, gdje god je prašina na ogledalu, ona mora biti obrisana. U odnosu sa svime ja mora biti promatran, trebalo bi nastupiti njegovo otklanjanje ili negiranje.

Mislim da ima istine u oba stajališta. Sa stalnom negacijom, korištenjem v i v e k e, događa se čišćenje. Osvještujemo se sa slušanjem, opažanjem, učenjem, jasnoćom i zrelošću. Tada, u određeno vrijeme, koračamo iz sfere vremena u bezvremenost i to je dimenzionalna promjena. Ovaj argument nije dat za polagano kretanje. No, ne bi trebali ignorirati potrebu življenja pravog načina života. Krishnamurti je i sam govorio:»Bez ispravnosti nema meditacije». Ako nije u pitanju neka druga promjena osim one glavne, često bi bilo važno dali vodite ili ne ispravan život? Ali to je ogromna stvar jer pripremamo naš um.

Koja ja razlika između regeneracije i transformacije?

AV: Mislim da možemo ići od biti ili ne biti. Jedino pitanje je: Želimo li uzdići to što imamo? Ako to činimo mislima, to je transformacija. Kada dođemo blizu bića, dolazimo blizu regeneracije.

LR: Razlika može biti u samim riječima. Transformacija znači promjena forme. Regeneracija je nova kreacija iznutra, možda čak transcendirana forma. Transformacija i regeneracija su povezane jedna s drugom ali označavaju dva različita puta promjene.

RB: U manjem smislu, dvije riječi su korištene kao sinonimi. Ali «potpuna transformacija» ne znači da se promijenila forma; ona se odnosi na potpunu promjenu. U literarnom smislu, kao što je rečeno, transformacija znači promjenu različitih oblika, dok regeneracija znači ponovno rođenje. Novo rođenje ne označava reinkarnaciju, ulaženje u novo tijelo. Ona je novo rođenje, iznutra.

Mnoge religije govore o novom rođenju. U staroj Indiji riječ «Brahman» označava onog koji vodi uzoran život, koji ga vodi k Brahmanu, konačnoj Stvarnosti. Brahman je također zvan dvaput rođeni; on je morao za nešto umrijeti da bi se ponovno rodio u svijesti. U kršćanskom svijetu je blisko stajalište:»Onaj tko izgubi ovaj život, naći će vječni». Ovo isto sugerira novo rođenje Krishnaji je isto govorio o umiranju, u tom unutarnjem smislu.

MD: U Tibetanskoj tradiciji koja je bila jako bliska madame Blavatsky, imate dvije razine. Postoji obično ljudsko rođenje, koje prolazimo svi koji smo u nekom ljudskom tijelu. To isto tako ne znači da imamo ljudsku inteligenciju. Netko bi se mogao roditi kao mongolsko dijete. To zovemo običnim ljudskim rođenjem. Ali drugo rođenje - koje je iza ruba, gdje je neka vrsta granice između životinjskog i ljudskog, - je ono zvano «to vrijedno ljudsko rođenje». To je dvostruko rođenje. Unutar svakog od nas nema duše. (budisti ne vjeruju u duše) već u nutarnje ja koje nije stalno. To je v a r - j a – s a t t v a. HPB je pomenula u « G l a s u t i š i n e » dijamantnu dušu (v a j r a – s a t t v a). Ovo bi nam moglo pomoći u našem radu i ako bi uzeli u obzir napomenu što je to i što znamo da to nije stalno, samo stepenica prema razumijevanju. Brahman, koji je za nas vrlo težak. Možda stvarati prijatelje sa tim unutarnjim aspektom može nam pomoći u regeneraciji.

EA: Mislim da je regeneracija pojavna stvar. Ona nije samo novo rođenje. Re-generacija se događa stalno.

WV: Regeneraciju ne možemo staviti u riječi iako je o njoj govoreno u svim religijama. Stvarna regeneracija, stvarna transcendencija ili rođenje nečeg savršeno novog, može postati jasnije kršćanima među nama ako slijedimo važne događaje u životu Krista. Tada možemo vidjeti moment vrhunskog iskustva kroz koje bi trebali proći prije no što možemo govoriti o regeneraciji.

Postoji iskustvo s a t o r i – a u Zen Budizmu, a donosi se na slijedeće: « Prije nego što sam postigao s a t o r i, drvo je drvo, rijeka je rijeka, a kuća je kuća. A sada sve je novo. Regeneracija upućuje na iskustvo stvarnog duhovnog značenja, koje je teško razumjeti i objasniti riječima. To iskustvo će živjeti a znači potpunu promjenu od stare do nove razine bića, svijesti. U svakom slučaju ona obuhvaća mnogo patnje.

RH: Za mene regeneracija znači ponovno približavanje vlastitoj prirodi i izvoru. Naše tijelo, osjećaji, misli nisu naš pravi ja. Ali kada se više ne identificiramo s njima, mali ja, osobnost je zaboravljena i tada se možemo približiti našem pravom ja. To je jedan univerzalni život u svima nama. Kada smo jedno s univerzalnim životom, kada mi jesmo univerzalni život, realizirali smo našu pravu prirodu, koju smo poznavali prije nego što smo započeli naše hodočašće. Ta iskra božanskog života u srži našeg bića, bila je jedno sa Jednim Životom prije početka našeg hodočašća u inkarnaciju. Tada smo dobili osjećaj a njegova sudbina je da ponovno doživimo osjećaj Jednote, ali na mnogo dublji, bogatiji i snažniji način nego na početku.

RB: Nije li Priroda veliki učitelj? Možda nas prirodni procesi mogu naučiti što je regeneracija. Prije nego što umremo u normalnom smislu, godinama stićemo različite ideje i predodžbe. Tako, kada nešto gledamo, gledamo sa sjećanjima na prošlost. Vidimo ružu. Kako znamo da je to ruža? Zato jer je predodžba o prošloj ruži u umu. Ne možemo vidjeti ružu bez prethodnih predodžbi. Označavanje podrazumijeva težinu cijele prošlosti: opažanje je opažanje, sjećanje na prošlo iskustvo i isto tako na prošle predodžbe, sličnosti i suprotno, itd. Poslije kada tijelo umre događa se u običnom smislu riječi, novo rođenje. Dijete je nevino, ono gleda leptira sa novim očima, punim čuđenja. Sve je svježije i novo. Tako Priroda uči što bi moglo biti novo rođenje, regeneracija je ta svjesnost bez nakupljenih naslaga u umu. Ali mi ne trebamo čekati da tijelo umre. U stvari to nije potpuna regeneracija, jer je dijete rođeno sa latentnim tendencijama, ono ih vrlo brzo uvjetovano postiže.. Može li postojati nova svjesnost sa ne latentnim tendencijama, bez tereta prošlosti, gledajući potpuno novim očima? Tada sve može predstavljati slavu, što u stvari i je život. Blake je pisao o svijetu u zrcu pijeska i vječnosti u svakom času. Naš um postaje

pokvaren nagomilavanjem. Ako postanemo svjesni nagomilanog i prestanemo sa time, um će biti svježiji. Ne smijemo misliti o regeneraciji kao o dalekom cilju. Dan po dan možemo izliti u naše umove koristan materijal, ići dalje svojim putem kao Isus koji je mogao reći:»Moje šale su lake i moj teret je lagan.»

Razmišljali smo o pamćenju. Osoba, koja pamti je štovana. Sjećamo se naših vlastitih riječi i naših ideja kojima pridajemo veliku važnost. Mnogo je važnije obratiti pažnju na sadašnjost. Bhagavad Gita opetovano govori o djelovanju bez brige o rezultatu djelovanja. Djelovanje je govorenje, osjećanje, mišljenje, čak i bivanje. Normalno da mi vrlo malo obraćamo pažnju početku djelovanja, momentu kada se pojavljuju misli. Možemo poslije analizirati, ali nismo svjesni sadašnjeg djelovanja. Dok djelujemo, ne znamo kako to radimo, ali želimo da naše djelovanje u budućnosti dade rezultate. Um se kreće dalje od «sada», koji je jedini stvaran moment, prema budućnosti a koja je samo projekcija uma. Prošlost ne može postojati jer je prošla. Ona postoji u umu samo kao sjećanje, predodžbe, impresije, sklonosti. Isto je i sa

budućnosti. Dali se može djelovati živeći u sadašnjosti bez vela prošlosti? Tada počinje regenerativni proces, um postaje jasniji, svježiji.

U zimi, drveće gubi lišće. Tada jednog lijepog jutra, stiže proljeće i ono dobiva nježno, novo lišće. To je jedan izvanredan pogled. Izgleda kao da se iznenada dogodila promjena ali ono je u stvari u sebi sadržalo sposobnost. Promjene su započele nevidljivo, sa proljećem stiže novo pupanje. Tako je i u našem životu. Postoji regeneracija u smislu totalne promjene, novog uma. Ali da se pojavi taj novi um, trebali bismo dopustiti snagama unutar nas da budu skupljene, no to se ne može događati ako nastavimo nagomilavati u umu sve vrste stvari iz prošlosti.

BO: U Australiji sve su šume umrle ili kompletno spaljene da bi se regenerirale. U stvari, australska šuma se regenerira kada se potpuno uništi. To je čudesno zbivanje.

Možemo li reći da je v i v e k a posljedica v i – c h a r a?

RB: VIVEKA znači duhovno raspoznavanje, razlikovanje između dobrog i lošeg, pravog i krivog, stvarnog i nestvarnog, Ona označava stvarnu inteligenciju. VICHARA znači odražavanje, ulaženje iza vanjštine, razumijevanje prave prirode svega, problema, odnosa itd.

CB: Mislim da duboko odražavanje nas vodi bliže pravom raspoznavanju. Odražavanje je za mnoge ljude kretanje misli. Ali pravo raspoznavanje je iza misli. Duboko odražavanje je priprema za duhovno raspoznavanje koje je iza njega.

RB: VICHARA dolazi iz korijena vi-char-«kretati se okolo». To znači sagledati pitanje sa svih strana, temeljito, potpuno, cijelo.

RH: Pravo razlikovanje dolazi iz jasnog viđenja pa razmišljanje i odražavanje nije dovoljno. Da bi jasno vidjeli potrebna nam je duboka pažnja i svjesnost cjeline, u kontekstu stvari koje ispituje. Ako na stvari gledamo odvojeno, radije nego u odnosu prema svemu, ne možemo jasno vidjeti prirodu, značenje i odnos prema ostatku svijeta.

EA: Razmišljam, ako netko od nas promatra stvari potpuno, sa svih kutova, u mirnom stanju uma. Razmišljam ako raspoznavanje nije stanje razumijevanja. Ako gledate potpuno na neko problem ili činjenično, tada ste postigli razumijevanje, koje više nije razumijevanje činjenica, već stanje uma, svijesti.

GS: Sa razvitkom pažnje počinjete vidjeti stvari jasnije kao cjelinu. Trebali bi razvijati dublju vrstu percepcije.

RB: Za mene to izgleda kao da dvoje su dio jednog života ?

Dali je potrebna neka priprema za pravilno opažanje istine?

MD: Mislim da bi priprema trebalo biti čišćenje i doživljavanje sebe izvan puta. Jer «taj jedan» (označava sebe) i «onaj» (označava doseg), ne mogu se miješati. ???

RB: Možete li reći nešto više o nemogućnosti miješanja? Kako to mislite «izvan puta»?

MD: Mislim samo ako nađemo korisne vježbe koje bi radili na vrijeme. Jedna od korisnih vježbi koju sam našao je da se uvijek pokušamo sjetiti da «onaj» nije više ili manje važan od «onog» i bilo kada postoji neko ograničenje «onog» («O, kako sam glup!») pokušavamo se sjetiti da je «onaj» gluplji od nekog drugog. Postepeno razlika postaje manja i mogućnost točke približavanja se može povećati. Bilo što, kada radimo pravilno, izgleda nakon nekog

vremena postane zastarjelo???? Trebamo si davati male vježbe za čišćenje nas od pohlepe koja čini «onog» najvažnijom stvari na svijetu.

AB: Bitno je čišćenje, ali isto tako trebamo uravnoteženu osobnost, jer bez ravnoteže nećemo ništa učiniti. Ravnoteža znači ravnomjerni razvoj snaga mišljenja, osjećaja i djelovanja. Ne možete biti jednostrani i prodrijeti u istinu. Ne možete negirati osobnost. Od svih stvari nije ništa izgubljeno da se vi razvijate unutar sebe – mišljenje, znanje profinjava osjećaje, pročišćavate karakter, nesebično radite – sve je to bitno. Sa uravnoteženijom i bolje razvijenom osobnošću živite sretnije i korisniji ste vašim dragima. Tako da je potrebno mnogo rada na različitim područjima vaše osobnosti.

RB: Postoje mnoge instrukcije o pripremi za pravilno opažanje istine ne samo na vanjskoj razini, već također unutarnje prirode biti. Ako ta bitna priroda nije sagledana, nema opažanja istine, ne vidimo cjelinu toga.

Muriel je vrlo jednostavno odgovarao. «Ono» nam mora pokazati put drugima. Ali koje je aspekt «Onog» i kako «Ono» otkriva sebe? Jedan dio priprema je očito u promatranju simptoma. Ako ne pomognemo kada je potrebna pomoć, to je zato jer ne želimo biti nepristojni? Tada je to ja koje ne želi žrtvovati svoj komfor. Pozitivna strana mogla bi biti da se treniramo u promatranju gdje bi pomoć mogla biti potrebna i biti spremni je ponuditi. Dr. Besant je rekla da između osobe koja vidi što treba učiniti i kaže «neka to učini netko drugi» i onog koji će to učiniti, postoje inkarnacijske razlike.

Postoje i ostali aspekti. Možemo ugledati u izlogu što nam nije stvarno potrebno, no naglo se pojavi misao, želja da to imamo. Može to biti nešto novo, izgledati atraktivno ili to ima naš susjed. Reakcija je skoro automatska. To je pohlepa i trebali bi reći:» Poslije svega, to je bezazleno, nikog neću povrijediti ako ovog momenta osjećam malu požudu», jer tada zanemarujemo sebe. Naša želja za komforom, maleni čini požude- sve te stvari zamagljuje um, sprječavajući percepciju.

Sve što stvara veću harmoniju čini percepciju lakšom. Možda bi mogli prihvatiti način života u kojem postoji više harmonije. Ono što mislimo da je greška u nekom drugom, možda u stvari i nije. Čak i ovako, zašto ne bi razmišljali o toj osobi dobro i rekli: «to je njegova privremena priroda, stvarna osobnost u njemu je čista, kao što je u svakom drugom? Ne pridajmo previše važnosti greškama, ne budimo previše kritični i o tome pričamo s ljudima. Pogledajmo osobu sa razumijevanjem, ako ste na njegovom mjestu: pomozite mu izvana i iznutra. Mi nismo naši čuvari bratstva (brother*s keepers)? , ali možemo biti suosjećajni, pomagati našim reakcijama, mislima, dobrotom.

To su mala djela koja mogu biti korisna. Pretpostavimo da postoji želja, slabost, recimo prema slatkom. Možemo li mi mirno bez poteškoća uzdržati se od te posebne sklonosti? Ne jesti slatko kroz nekoliko mjeseci. Pred nekoliko dana sam predložila nešto drugo. Ljudi koji su slušali govore Krishnajića će znati da on nije nikad upućivao na sebe: kažemo «ja sam gladan, ja sam umoran, ja nešto želim itd». O sebi govorimo mnogo stvari. Ne činimo nikakvo zlo, ali možemo li se uzdržati od toga? Mi toga nismo svjesni. Možemo li to biti?

Povećavaju se sve vrste trivijalnosti, isticanje sebe, što zamračuje opažanje (percepciju). Um slijedi nas. Postoji navika da brinemo. Briga je najnekorisnija stvar. Vlak kasni. Gledate na sat, koračate gore dolje. Sve to neće ubrzati dolazak vlaka. Dali se brinemo jer ne posvećujemo dovoljnu pažnju? Misli imaju običaj da nas zbog ničeg uznemire.

Jedan od načina je usmjeravanje na više stvari. Ne postanite knjiški moljac, već pročitajte mali odlomak i omogućite sebi razmak za razmišljanje, da bi to sagledali. Tako nam studij može podići um od ličnih, običnih pitanja prema univerzalno važnim stvarima. Druženje sa prirodom u tišini, može isto tako pomoći čišćenju uma.

Upute nam ne nedostaju: «Svjetlo na Putu», Do nogu Učitelja», «Zlatne stepenice» - sve je to dobro poznato. Ali postoje mnoge varijacije tih instrukcija. One se pojavljuju kao već poznate u praksi, tako da ne vidimo potrebu da ih primijenimo u praksi ili da slijedimo njihov dublji smisao. Na primjer, uzmimo «otvoren um». To je um koji je otvoren ne samo prema drugim

idejama već otvoren u senzitivnijem smislu. Teško je čak biti otvoren prema idejama, jer obično slušamo što druga osoba pokušava reći, bilo izgovorenom riječi ili kroz knjigu. Mi reagiramo, ako su ideje nešto različite od naših. Možemo reći: «to je glupost, to je beskorisno». Možemo li biti stvarno otvoreni bez prethodnih zaključaka i predodžbi?

Bradlaugh je predložio Dr. Besant da čita sve ono što je suprotno njenim mislima, da vidi dali postoji neka smetnja u njenim vlastitim idejama, nešto što je propustila. Ne trebamo se bojati nikog koji se ne slaže sa onim što mi mislimo. Mnogi od nas se boje i odmah odbace ideje koje odstupaju od naših. Čak i ako neka ideja nije toliko vrijedna, mogla bi u njoj biti neka točka koja nam može pomoći da proširimo naše razumijevanje.

Zatim, da li možemo biti otvoreni prema onom što je rečeno između redaka, skrivenoj istini? Otvoren um je prijemljiv, senzitivniji um. On uvijek uči. Ne postoji otvoren um kada su u njemu gotove ideje, predodžbe i želje. On je spreman učiti kako bi se osvežio.

Trebali bi učiti u dublji smisao učenja, čak i kod jednostavne izreke «otvoren um» i primijeniti ga u praksi. Ovo je dio pripremanja. Pripremanje predstavlja način života koji čini svijest jasnijom. Mi vidimo prema emocijama i predodžbama u nama. Ako sam ponosan i netko mi ne pridaje važnost ili pažnju, osjećam se povrijeđenim. Ali kako Bhagavad Gita kaže: «Tamo nema časti ili nečasti». Sve je to unutar nas. Netko se može osjećati častan ili nečastan, ovisno o svojoj vlastitoj slici o sebi.

Mi vidimo svijet kroz ono što je u nama. Ako ne uklonimo tamu, nema jasnoće. Svijest tada mora postati jasnija, budnija, senzitivnija – sve je to uključeno u opažanje istine. Ona treba postati sposobna vidjeti ono što je finije a ne samo ono što je očigledno. Možemo li uhvatiti nijansu učenja ili uputa? Ako razumijemo ono što je potrebno, tada pripremamo svijest da može odražavati istinu. Potrebna je također i mirnoća. Samo u smirenom umu postoji jasnost. Ako postoji rastresenost, uzburkanost, snažne reakcije, tu ne može biti jasnoće. Ona je kao voda na jezeru, mora biti mirna i čista, da bi mogla odražavati.

Kako možemo istodobno opažati sebe i zaboraviti sebe?

CB-W: Možda kada promatramo sebe i ne možemo zaboraviti sebe.

CB: Možda ako vidimo sebe i stvari koje činimo kao dio igre života, kao jedan primjer kako život izražava sebe, tada vidimo da nije važno što smo ovdje. Ono što vidimo je nešto što se događa u svemiru i dio je njega.

GH: Možda ako bi mogli promatrati sebe na isti način kako promatramo drugo u svijetu, tada ne bi bilo podjela i specijalne potrebe da zaboravimo nas.

RB: Pitam se što znači «nas». Kako jedan može promatrati sebe i zaboraviti sebe? Tko je taj koji opaža, onaj koji bi bio opažan i onaj koji bi bio zaboravljen? Možda bi trebali proučiti cijelo pitanje, umjesto da na njega ovdje odgovaramo.

To istraživanje mora biti eksperimentalno i ono može ići dalje s vremena na vrijeme? Često dolaze pitanja kao: »Kako možemo cijelo vrijeme obraćati pažnju?«. Ako počnete sa idejom da cijelo vrijeme morate obraćati pažnju, to ne bi bila pažnja već oblik ambicije koja oslabljuje mogućnost pažnje. Tako promatramo, s vremena na vrijeme, započinjajući s time.

Kakvo bi trebalo biti promatranje sebe? Mi čak ne znamo za postojanje tog sebe dok se nešto ne dogodi, na primjer kada se pojave misli i kažem «To je moja misao». Pokazuje se reakcija i kažem da je to «moja reakcija». Tijelo negdje ide, ali iza njega je impuls koji ga usmjerava. I tada kažem: «ja idem». Ako pažljivo promatramo, pitamo se što je to sebe? Postoji jedan dio nas koji kaže: «Idem u drugu sobu». I drugi dio koji kaže «Tijelo ide tamo». Mnogi od nas su iskusili sa vremena na vrijeme «Tijelo nisam ja». Možemo tada staviti po strani ideju da je tijelo to sebe, najmanje u teoriji. Možemo spoznati da stvari kao glad i bol pripadaju tijelu. Tada opažamo tamo emocije i misli, ali one su nestalne. Jedan dan postoji oduševljenje a drugi dan potištenost. Jeli oduševljenje to «sebe» ili potištenost ili je to «sebe» kolebljiva

stvar? Možda ćemo dobiti osjećaj da to mijenjanje psiholoških stanja nije to «sebe». Pa što je onda to «sebe» koje promatram? Ako idemo dalje mirno gledajući i gledajući, tada možemo vidjeti da to «sebe» nije vrijedno ništa. I tada što je to «sebe»? To je vrsta nepostojećeg entiteta, no mi smo navikli misliti da ono stvarno postoji. Zamišljamo «sebe» iz kojeg dolaze kolebanje, rastresenost, a kojem pripada znanje i užitak. Ali, što više gledate, manje vidite. Riječi su krive, ali ne postoji neki drugi način komunikacije. Kada kažemo: «što više gledam», tko je taj «ti» koji gleda? Tako, ako više gledamo manje nalazimo i postaje jasno da tamo nema stvarno ničeg. To je «ja» koji treba biti zaboravljen, jer smo mi zamišljali ta «ja», centar i otkrili da ne postoji.

Možda to zvuči malo metafizički. Ali može biti jednostavno i praktično u dnevnom životu promatrati i vidjeti «sebe» u djelovanju, ako postoji samo nekoliko trenutaka kada se ne kreće, događa se apsolutna smirenost i tada to «sebe» ne vidimo. Ono postoji samo u odnosu prema «drugom». Kažem »ja sam poput ruže»: to znači da promatram ružu i postajem svjestan sebe i ruže. Ovo se isto događa u odnosu sa predodžbama u umu. Mi sve to promatramo iz centra iznutra, gdje zauzima mjesto mučenje, prijanjanje, svidanje itd.. Odras nam pokazuje da je mnogo toga isprazno, nepotrebno, teško i tada se gubi smirenost.

U trenutku pažnje ne postoji «ja», ako gledamo ili slušamo pažljivo. Kada se pojavi duboki osjećaj ljepote, stvaran osjećaj ljubavi, ne ono što mi obično zovemo ljubavlju, «ja» ne postoji ono je «zaboravljeno». Opažanje i zaboravljanje ne može postojati istodobno u isto vrijeme. Kako se krećemo, katkad možemo opažati i malo po malo izbrisati «ja», ponekad možemo promatrati i slušati i tada postoje trenuci kada nismo svjesni sebe i tu je mir. Ali opažati sebe kao ništa – to je samo postojeća predodžba – koja ga ne zaboravlja, već ga transcendira. Nitko od nas nije to učinio pa tako nitko ne može dati dobar odgovor.

Zašto ne možemo učiniti posljednji korak i pustiti sve?

WE : Prvo moramo učiniti prvi korak, svaki dan svake minute. I može doći vrijeme, kada možemo reći: ovo je zadnji korak. Ne znam, za nas je vrlo važno učiniti prvi korak.

RB: Trebali bi započeti sa prvim korakom a ne sa zadnjim. Izgleda značajno, ako sebe zamislimo kako činimo posljednji korak. Mi sebe oslikavamo kao heroje koji završavaju nešto nesvakidašnje. Zašto ne počnemo otpuštati stvari za koje smo vezani? To ne znači da bi neku stvar trebali odbaciti ili nešto slično.

Yoga- Vashistha je jedan stari tekst bogat istinama, uglavnom je predstavljen u obliku priča. Indijska sekcija je izdala posebno izdanje u svom časopisu, neka učenja pronađena u toj knjizi. Tamo je ispričano da je neki kralj vidio način oslobođenja. Dugi period je meditirao, ali se nije dogodilo ništa. Zatim je podijelio svoje ogromne posjede i otišao u šumu gdje je meditirao godinama i nije se ništa dogodilo. Tada je odbacio nekoliko stvari koje su bile dopuštene pustinjacima da ih imaju. I ništa se nije događalo. Konačno sveti brahmin se pojavio pred njim i kralj je shvatio da je bio vezan za ideju oslobođenja. Samo tada je on postao slobodan. Vratio se u svoje kraljevstvo i živio sretno zauvijek.

Priča naš uči da otpuštanje nije pitanje odbacivanja materijalnih stvari, Stjecanje može biti simptom vezanosti, ali glavna stvar je promatrati ponašanje uma. Jeli on iznutra vezan? Ako je otpuštanje bolno, to znači da je vezan. Možemo biti vezani idejama, našim vlastitim predodžbama itd. Moramo pronaći kako smo vezani, za što smo vezani i koja je priroda vezanosti.

Zašto smo ovisni o stvarima za koje znamo da su privremene. Smrt prilikom udara odmiče sve od nas i govori nam da je to ono što se moralo dogoditi. Ali mi nismo naučili pustiti i pripremiti se za smrt kao Sokrat i ostali koji su nas učili. Ne možemo zadržati ništa. U jednoj knjizi CWL kaže da ako postoji jedna stvar u koju svaka osoba može biti sigurna, to je smrt. Naša vlastita smrt i svakog drugog je sigurna ali se ponašamo kao da je ona najmanje očekivana i nesretna stvar. Zašto ne želimo cijelo vrijeme vidjeti da moramo otići i naučiti

otići mudro i radosno? Ako počinjemo puštati, postajemo sve manje i manje vezani i tada može doći posljednja stepenica.

Kada govorimo o temeljnoj promjeni, dali to znači jednu trenutnu, potpunu promjenu ili je to proces?

RB: Nitko od nas bez prigovora ne može dati odgovor na ovu ili neku drugu temu. Pokušajmo istražiti. Dali postoje mnoge različite promjene koje kulminiraju u temeljnoj promjeni? Jeli to proces u smislu da kad izražavamo sebe, da smo toga svjesni? Upotrijebimo predodžbu iz «Glasa tišine», kada god na zrcalo padne prašina, ona se obriše. Ako nema prašine, mogla bi to biti različita vrsta promjene. Možda dimenzionalna, kao skok od životinjske svijesti u samosvijest čovjeka. Mogla bi biti jednaka temeljnoj promjeni, kada uzmemo ljudsko biće u potpuno različitoj sferi. To možda ne bi bilo oprečno za dimenzionalnu promjenu, kao kod procesa koji se sastoji od mnogo manjih promjena, a može biti dio sheme (nacrt).

CB: Kako ja vidim, što se događa u procesu i u većoj promjeni je ista stvar. Mi nešto vidimo, eliminiramo to, oslobađamo put za nešto što dolazi iznutra. To se u malim stvarima može događati stalno ili se može dogoditi na spektakularan ili poseban način. Što se događa u procesu je da iznenada postanemo svjesni što radimo, kako smo, to je sebe u promjeni koja dolazi iznutra, jer to je nešto eliminirano. Ako sada dolazi mala stvar, tada to zovemo procesom. Ako ona dolazi iznenada i u velikoj mjeri, možemo to nazvati velikom promjenom.

RB: Postoji drugi element. Čak ako je za neko vrijeme iskušana velika promjena, to možda nije potpuna promjena, ako se svijest vrati prethodnom stanju. Dosta ljudi sada i opet ili jednom u životu je iskusilo ono što zovemo promijenjeno stanje svijesti. Oni su iskoraknuli iz normalne svijesti i cijeli im je svijet izgledao drugačije, pun ljubavi i svjetla. Ali ono ne ostaje. Svijest se vraća običnom svijetu. Woodsworth i ostali pjesnici su pisali o tome. Potpuna promjena se ne može pobiti; to je nova svjesnost čitave prirode života i njegovog jedinstva. To je kvalitativna razlika koja više ne može potamniti.

MH: Kada se dogodi potpuna promjena, možda netko postane Mahatma i postignuto je savršenstvo

RB: Važno je shvatiti da je svatko potencijalno Mahatma. Mahatma literarno znači «veliki duh». On ne bi imao ograničeni um, već neograničenu svijest. Vrata slobode su svakom otvorena, u stvari svakom biću. Zato Budisti kažu «Priroda Buddhe je sve», što je isto i teozofski pogled. Savršenstvo nije rezervirano za neke privilegirane ljude, svatko će do njega doći. Ako mislimo o temeljnoj promjeni kao dalekom događaju, postoji opasnost da je izgubimo iz naših umova.

EA: Postoji još jedan aspekt koji ne bi trebali ispustiti. Iza ili možda sa duhovnom transformacijom događa se fizička ili neka druga transformacija. Možemo to vidjeti u životu Krishnamurtija. Isto to možemo naći u zapisima. Morala bi postojati transformacija fizičkog tijela, možda svih tijela, ako prihvaćamo teozofske ideje. Tada duhovna transformacija može biti stabilizirana i energija će slobodno proteći u taj svijet. Ne znam dali je to proces ali sam rado ukazao na to pitanje.

RB: Sa znanstvene točke gledanja djelovanje mijenja oblik, organizam. Ako svijest djeluje na drukčiji način, transformacija će se desiti na fizičkoj i drugim razinama. Transformacija ne znači da ćemo dobiti tri oka ili četiri ušiju, ali vibracije fizičkog tijela, njegova osjetljivost njegova sposobnost odgovaranja svijesti, kapacitet mozga, sve se to može promijeniti. Vidjeli

smo one koji su se promijenili zbog načina života koji su vodili. Kada je osoba mlada, ona je privlačna, nevinog izgleda, ali kako stari može izgledati lošije i neprivlačno. Može se dogoditi i suprotno. Mlađa osoba običnog izgleda kasnije u licu zrači svjetlom i milošću, Postoje ljudi koji u starijim godinama postanu lijepi zbog života koji su živjeli. Zato što unutrašnje djeluje na tijelo, Mahatma izgleda lijepo.

Zašto se temeljna promjena događa samo nekim a ne svim ljudima?

CB-W. Trebali bi pitati isto tako sebe zašto su neki ljudi bijedni a neki ne.

GW: To je povezano sa stanjem evolucije koji postigao čovjek. Neki nisu stigli do stanja potpune promjene i moraju prolaziti kroz iskustva patnje i postići razumijevanje uzroka.

AH: Geoffrey Farthing jednom je rekao na predavanju:»Zamislite da sam ja u stanju nirvane i ako ju vi stvarno želite vi ćete je postići. Dali stvarno sada želite nirvanu? Dali zaista želite odbaciti sve te male stvari koje znamo da su beznačajne i nemaju mjesta u regeneriranom umu, ali kojih se još uvijek držimo? Dali stvarno želimo odbaciti naše male pohlepe, naše male sebičnosti? Vjerojatno neki ljudi su stvarno željni oslobođenja, ali većina nas nije.

MD: Odgovori koji su se pojavili na dva pitanja upravo su suprotni. «Zašto smo nesretni u ovom svijetu»? mora imati neki odgovor «jer ja sam osobnost i patim zbog moje vlastite karme». Samo kada je osobnost prazna, slobodna, stvara prostor za nešto što je i tada može zauzeti mjesto stvarna promjena.

CB: Ako smo zadovoljni našim uzornim mislima i ne osjećamo da postoji nešto iza njih, daleko smo od temeljne promjene, jer je iza granica ograničenja uzornog mišljenja. Ako dodamo tim thought-patterns ?(određenim mislima)? osjetimo nastojeći ih dokazati, to će promjenu činiti vrlo teškom. Moramo dostići točku kada osjetimo nešto iza sveg mišljenja.

RH: Potpuna promjena je od sebičnosti do rada na sebi, sazrijevanje ljudske duše i svjesnosti da sreća neće biti nađena u potjeri za njom, da se razvijamo u traženju sreće i dobra za sva bića, ljudska i neljudska. Kada počinjemo živjeti za sreću drugih, maleno ja će se vratiti. Ako je to odbacivanje polako, poslije nekog vremena, ono se neće usuditi pokazati nikad više.

RB: U jednoj interesantnoj knjizi o životinjama autor nastoji odgovoriti na pitanje:» Što je životinja»? To je teško pitanje, jer granica između jednog i drugog kraljevstva nije uvijek jasna. Postoje životinje tako primitivne da one izgledaju poput biljaka iako imaju izgled koji ih određuje da budu nazvane životinjama. Postoji problem koji drugdje ne postoji, kada uzmemo u obzir granicu između životinjskog i ljudskog. Evolucijski proces je išao kroz mnoge milenije od minerala, biljaka, životinja, ljudskog bića, praćen buđenjem svijesti. Sufi pjesnik to opisuje govoreći da život spava u mineralu, miče se u biljci, sanja u životinji i budi se u ljudskom biću. Kroz mnoge godine, oboje, fizička evolucija i buđenje svijesti su zauzimali svoja mjesta : gurala ih je evolucijska snaga. Minerali, biljke i životinje ne trebaju činiti ništa oko toga što bi im donijelo promjenu. Oni se naravno mijenjaju polako, vrlo polako. Boja nekih životinja može se promijeniti samo nakon milenija.

Sve životinje i ptice uče svoje mlade da rade neke stvari. Orao gradi svoje gnijezdo u malim pukotinama na visokim stijenama i uči svoje mlade da napuste gnijezdo, kada dođe vrijeme. Mladi ne žele to pokušati ali roditelji im pokazuju i guraju ih i oni konačno krenu. Ako roditelji to učine prerano, mladi će pasti dolje. Kako oni znaju kada je pravi moment da im daju impuls? Očito u njima postoji znanje koje im dolazi samo po sebi. Oni ne trebaju uzimati ili čitati knjige o podizanju svojih mladunaca. Na toj razini ne postoji teorija učenja ali ipak postoji učenje. Evolucija konačno pogurne sva bića u ljudsko stanje, koje prvo znači ljudsko tijelo, ali nužno ne podrazumijeva ljudsku svijest. Granica je vrlo nejasna i postoji u ljudskom

biću vrlo mnogo životinjskog. Ono je jako uvjetovano. (HPB zove to «životinjski čovjek» u samoodržanju, stado, itd). Ovo je uvjetovano dijelom ljudskog mozga koji se je razvijao kroz milenije do sadašnjeg stanja.

Ali postoji jedna velika i jasna razlika između ljudskog bića i životinja i ona se sastoji u sposobnosti svjesnosti sebe. HPB kaže da je čovjek jedini slobodni posrednik u prirodi. On može suditi između dobrog i lošeg. Za ljudsko biće je potrebno razmišljati o tome što je napredak, jer smo samosvjesni.

Ljudi imaju različite ideje o napretku temeljene uvjetovanošću životinjskog mozga. Tako napredak uzimam kao podvrgavanje drugih ljudi, osiguravajući svoju vlastitu sigurnost, postižući sve moguće itd. To je jedan atavistički poriv u kojem je čovječiji mozak (has put other meaning than in Nature) prihvatio ostala značenja negoli od prirode?. Sa te točke gledanja, čovječanstvo nije mnogo napredovalo, ono je još na granici životinjskog carstva i životinjski porivi su snažni. Prava ljudska sposobnost korištenja slobode sa zrelošću i inteligencijom iznosi na vidjelo ne baš mnogo. Ali proces evolucije djeluje kako bi ljudskom biću omogućio primjenu naslijeđenog. Priroda se brine o tome na jedan izvanredan način, kroz proces karme. Ono prolazi kroz patnje, boli itd, inkarnaciju za inkarnacijom i shvaća da je nešto krivou onom što pokušava učiniti ili težiti. Počinje shvaćati da dominacija nas nad drugima ne donosi zadovoljstvo, gomilanje novca ne čini nas sretnim. Čovjek teži za novcem život za životom. U jednom životu umre dijete, u drugom gubi reputaciju, u trećem ga napušta njegova žena, događaju se sve vrste stvari i on se pita «koja je to vrijednost novca? On mi ne donosi sreću koju tražim». Tada se počinje pitati «Što je stvarna sreća»? Tada evolucijska snaga pogura ga dok ne počne ispravno koristiti slobodu koja je po rođenju njegovo pravo, ne fizičku slobodu, već slobodu da postane svjestan i da djeluje u suglasju sa tom svjesnošću. Ta sloboda je neodvojiva od inteligencije.

Mislimo da smo slobodni «ali to je iluzija». Samo kada počnemo koristiti našu snagu percepcije i inteligencije u razumijevanju što je život, kada nam zasvijetli što je stvarni napredak, počinje se događati promjena. I što više učimo upotrebljavati našu sposobnost svjesnosti, to će se brže dogoditi promjena. Vjerojatno smo svi mi do nekog stupnja svjesni da se može dogoditi temeljna promjena, ali nismo duboko svjesni. Ne želimo posve svjesnost ili inteligenciju primijeniti za neki trenutni napredak, kada duga navika samoodržanja ili seksualnosti potiče nas na neintelligentno i nekontrolirano ponašanje. Ali ako stvarno počnemo djelovati kao slobodni posrednici, tada možemo vidjeti značenje i implikacije našeg ponašanja i djelovanja. Ljudska bića nisu pod prisilom da prolaze kroz iskustva zbog razumijevanja. Možemo promatrati druge i brzo učiti.

Znamo da mora prestati sebičnost ali nismo u mogućnosti održavati interes po tom pitanju. Skloni smo reći «Ja sam takav, ne mogu to učiniti» ili u ljudskoj prirodi je da bude sebična ili ljudska bića se ne mogu promijeniti, tako da je rat neminovan. Često to čujemo. To znači da smo još uvijek uvjetovani životinjskim refleksima, ali smo dovoljno ljudi da to racionaliziramo i opravdamo. Ali kada stvarno primijenimo našu inteligenciju, počinje promjena, Kod velikih ljudi u kojima se desila temeljna promjena, ne djeluje životinjska priroda. Ona iza njih, jer je ljudska svijest u njima potpuno probuđena i oni su stvarno slobodni. Zato je većina čovječanstva još uvijek previše uvjetovana, mogućnost potpune promjene je pred svakim. Ako bi to mogli primijeniti na sebe i dati našoj energiji (basic questions) temeljna pitanja?, mogli bi se početi mijenjati. No, ne ako ispustimo stvar za tri ili četiri godine, dok ne dođemo na drugi seminar. U Yoga učenju, u Bhavgavad Giti i drugdje je rečeno da su dvije stvari neophodne za duhovni napredak : buđenje, korištenje razlučivanja, inteligencija i ustrajnost.

RH; Ne bi trebali očajavati da su samo neki sposobni za temeljnu promjenu. Moramo se nadati i vjerovati na temelju logične indukcije, da kada postoji dovoljno inteligentnih ljudi na vrhu civilizacijskog vala koji su altruisti i predstavljaju primjer, ostali ljudi će slijediti na nov način, jer altruizam i dobrotu su tako zračice kvalitete.

3.Regeneracija i ciljevi TD

Gdje počinje bratstvo i gdje završava?

AV; Ono je uvijek tu i uvijek će biti.

RB: Bratstvo, rečeno, je činjenica Prirode. U tom smislu ono uvijek postoji i ostati će. Ali ako govorimo o realizaciji bratstva kroz ljudska bića, to je drugo pitanje.

JA: Može li bratstvo ikad završiti? Kako reagiramo na ljude koji nemaju ista mišljenja kao mi? Dali bratstvo prestaje u odnosu zatvorenika i na bojnopolju? Dali ga stvarno prakticiramo u svakodnevnom životu?

CB: Pogledajmo to sa praktične točke gledanja, za većinu ljudi bratstvo počinje u porodici. U dobroj porodici, svatko je važan, svi članovi su jednaki, svi imaju pravo razvijati svoje vlastite kvalitete i to je prihvaćeno kao nešto prirodno. Za neke ljude, ova vrsta bratstva završava sa porodicom. Za druge ono se proteže malo izvan, na primjer prema drugim rođacima. Dok ostali mogu proširiti svoje osjećaje prema vrlo širokom krugu.

RB: Možda oboje sebičnost i bratstvo je nastalo kada je Jedan izrazio se kao dva, pozitivno i negativno. Sebičnost i samoodržanje je vrlo prirodno u biološkom životu. Na ljudskom stupnju, ono se prenijelo na psihološku razinu. Instinkt samoodržanja je tamna strana. Ali tama ne može postojati bez svjetla. Čak i u jednostavnim bićima postoji bratstvo. Ako je napadnuta vrana, ostale vrane dolaze goniti neprijatelja, skrećući pažnju i spašavajući onu koja je napadnuta. Slonovi su poznati da pomažu jedni drugima. Kitovi imaju jak osjećaj bratstva; oni postaju žrtve ljudske okrutnosti jer ako je jedan ozlijeđen, ostali jure na to mjesto da pomognu i svi će biti ubijeni. Tako izgleda kao da je taj instinkt također praiskonski. Oboje vode suradnji. Konačno ono bi trebalo natkriti tamu.

Sa praktičke točke gledanja; dali bratstvo počinje sa jednostavnim stvarima? Upravo biti jednostavno dobar, započeti razmišljati o granicama druge osobe, umjesto o samom sebi. Volimo uživati, ali netko drugi treba raditi. Jesmo li spremni žrtvovati malo našeg užitka pomažući osobi koja radi? Tako počinje bratstvo. Ali kada smo mi bratski i dobri u običnom smisli riječi, jer nije nestao osjećaj različitosti od drugih – on ostaje u svijetu dvojnosti.

Moramo nastaviti praktimirati bratstvo dok ne nestane tendencija uma da gleda u granicama dvojnosti. Čak riječ bratstvo kaže da postoji brat i «ja». C.W Leadbeater kaže da u budhičkoj svijesti iskustvo bića je da je jedno sa svime. Ali iza toga postoji stanje gdje nema «ja» koje bi bilo jedno sa ostalim. Sve je znano kao jedno. Gdje je takva jednota možda možemo reći da tu završava bratstvo.

Dali se treći cilj odnosio u prošlosti na studij siddhi-a i pojava? Ili to nije nikad namjeravano? Kako se možemo drugačije približiti trećem cilju?

RH: Studij teozofije pokazuje da latentne snage u čovjeku nisu samo snage nižih svjetova – fizičkog, astralnog i mentalnog- već također snage viših stanja svijesti izražavajući ih u svakodnevnom životu, u našoj svijesti na različitim planovima. Duhovne snage čovjeka koje izviru iz jedinstvene svijesti su najjače. To su najveće snage, koje bi trebale biti korištene, one su potpuno blagotvorne i nikad nisu sebične.

RB: Naviknuti smo da snaga koja znači primjenu naše volje, u dominirajućim teškoćama ili našim susjedima. Snaga je korištena da dobijemo što želimo. Ljudi traže siddhije da bi imali više kontrole nas situacijama ili ljudima. U knjigama crne magije propisane su metode za razvoj snaga za dobitak različitih stvari. Četvrta Veda sadrži mantrane za kontroliranje drugih. Taj koncept je jednostran i iskrivljen. Svaka sposobnost je snaga. Uzmimo sposobnost vizije, koja nam omogućuje da vidimo oko nas divne stvari, to prekrasno drveće. Kvalitete naših dragih ljudi itd. Dali bi to mogli da ne možemo vidjeti? Takve sposobnosti kada se razvijaju, predstavljaju ekspanziju svjesnosti. Kada promatramo drvo, to je svjesnost. Ako osjetimo ljepotu i uzvišenost drva, pojačati će se svjesnost i tu leži velika snaga. Razvoj našeg unutarnjeg opažanja je snaga u različitom smislu riječi. Kako se razvija svijest i rascvjetava, ona postaje još više svjesna, ljepote, radosti, mira, izvorne prirode života.

Tako latentne snage u čovjeku su, kao što je Rikki spomenula, duhovne snage. Nema razlike između svjesnosti i ljepote, ljubavi i stvarnog voljenja i biti iznutra lijep. Razmišljanje o ljubavi nije ljubav, ali ako je oblik svjesnosti, tada nema praznine između svijesti i onog čega smo svjesni. Svjesnost je bit prirode svijesti; to je poznavanje. Ono uključuje sve aspekte apsolutnih vrijednosti kao što su ljepota, istina i svjetlo.

U «Praktičnom okultizmu» HPB je pisala o temeljnim idejama teozofije. Drugi članak je «Okultizam nasuprot okultnih umjetnosti». Okultna umjetnost je nešto pomiješano sa teozofijom. Možemo li ući u taj problem?

RB: Okultna umjetnost se uglavnom bavi siddhijima. Indijske knjige su ih klasificirale za indijski narod, Tibet i neke orijentalne nacije su vrlo naklonjene klasificiranju svega. Siddhiji obuhvaćaju sposobnost da se postane vrlo malen ili velik, vrlo lagan ili težak, kontrolu nad drugima, vidovitost itd. Riječ siddhi znači bazično: savršenstvo, dovršenje. Ako koristite višestruko siddhije, to znači sve te stvari. Oni se mogu koristiti i pojedinačno što znači postignuće savršenstva. Siddha je savršen čovjek, tada je on sinonim za Mahatma ili Mukta, oslobođenog čovjeka. Ta riječ : «siddhi» odnosi se na duhovno ostvarenje. Vratimo se sada okultizmu i okultnoj umjetnosti.

RH: Okultizam je znanje o onom što ne možemo osjetiti uobičajenim fizičkim osjetilima, On je percepcija stvarnosti finijeg svijeta od fizičkog. Okultne umjetnosti bi trebali razmatrati svaku umjetnost posebno.

EA: Možda postoji razlika između samodjelovanja i onog koji nije koncentriran na sebe.

IH: Okultizam je znanost o unutarnjoj strani prirode. Ono što mi opažamo je vrlo, vrlo malo od potpunosti prirode. Kako kretanje okultnom stazom je potraga za stvarnošću koja leži iza

površnih oblika ili formi, koja naša osjetila i naša svakodnevna svijest je u stanju opažati. Najjednostavnija definicija okultizma je znanost o unutarnjoj strani prirode.

U pogledu okultnih umjetnosti, uputila bi vas na esej o okultnoj umjetnosti od HPB. Izraz «okultna umjetnost» se obično koristi ili iskorištava, za sebične završetke. To ne znači da bi ih trebali koristiti tako, ali riječ «okultizam» na zapadu ima pogrdno značenje, On ima loš okus, lošu konotaciju. Okultizam često je miješan sa okultnim umjetnostima. To nije ni dobro ni loše. On je umjetnost nestvarnog (nevidenog); upravo kao sa studijem vidljive strane prirode. e.g. kemije, odjednom ste otkrili kemijske elemente, koje možete koristiti za trovanje ili liječenje ljudi. Okultizam je neutralan; on je znanost nutarnje strane. Što ćete vi učiniti sa rezultatom vašeg studija može biti dobro ili loše. Korisno ili štetno za čovječanstvo.

RB: Možete li objasniti u vezi s time zašto je HPB upotrebljavala frazu «veliko odricanje sebe» ?

IH: Mogu vam reći nešto o tome, zbog načina na koji je napisana riječ «sebe». Vi imate «sebe» pisano malim slovima i imate «sebe» pisano velikim S i imate «SEBE» pisano sa četiri velika slova. Koje je to sebe kojeg se morate odreći? Na početku puta, gdje je većina nas, vi se odričete malog ja. Na slijedećoj stanici Puta, odričemo se onog kojeg volimo zvati Viši Ja, jer smo izgubili osjećaj odvojenosti na svakoj razini. To bi trebalo biti odricanje od toga, međutim mi se uhvatimo za tu misao, kada univerzum is wound up??? I nestaje na kraju vremena ili kraja njegovog ciklusa, negdje će biti mala iskra koja je «ja». Tako dugo dok to tako držimo, činimo groznu grešku, to je samo privremena konstrukcija. Ona može trajati mnogo milenija, ali na kraju, ona mora otići (nestati).

RB: Postoji serija pitanja o Majstorima. Uzet ćemo njih sve zajedno.

Majstori su rijetko govorili o vanjskom radu TD i ako jesu uglavnom kroz Leadbeater –Hodsonovu predaju- predanog svjedočenja. Dali je primjeren taj pristup? Dali bi trebali naći novi način predavljanja Majstora, njihovog rada u TD? Dali bi trebalo gledati Majstore kao izvore energije ili kao fizička ljudska bića?

RB: Postoji mišljenje HPB (koje možete naći u «Collected Writings) o posljedicama za one koji kažu da žele vidjeti Majstora, oni ne znaju što to znači. I ona kaže, ako oni žele vidjeti tijelo Majstora, oni traže školjku ili masku. Čak i naša tijela dio su ličnosti, kada gledamo jedni druge kao fizičke pojave i ne vidimo stvarno unutarnje biće. Mi ne znamo osobu sa poznavanjem njezine pojavnosti. Ovo je istinitije od Majstora. HPB je napomenula da su Majstori u biti njihovi viši principi. Njihova svijest je svuda, neograničena prostorom. Ako mi više gledamo fizičke oblike, mi propuštamo stvarnog Majstora. Možemo vidjeti uzvišeni oblik, ali bi mogli propustiti bitno. Ovo je kao gledanje cvijeta ne prepoznavajući njegovu ljepotu, već vidjevši samo nešto materijalno. Ovo nema posebno značenje.

Istina je da u vanjskom radu TD Majstori su rijetko govorili o tome.

Vjerovanje u Majstore nije uvjet za članstvo TD, tako da Majstori nisu službeno proglašeni kroz društvo. Jedina stvar iza koje stoji društvo su tri njegova cilja.

Važno je postići stanje svijesti, unutarnjeg bića koje je stvarni Majstor, vrlo svet. Kada osjećamo svetost, ne možemo se p uvey ? (hraniti) time, pričati o tome. Ako neka osoba osjeća u nekom smislu svetost u odnosu s nekime, mužem ili ženom ili nekim drugim, ona ne želi iznijeti svoje osjećaje prema van (on his sleeve)? i pričati svakom što osjeća, Čak na toj razini, to ne bi bilo dobro. Ali Majstori su vrlo sveti i o tome ne bi trebalo pričati i oglašavati. Možemo generalno govoriti o evolucijskom procesu, koji za čovjeka ne prestaje na stupnju na kojem je on danas. Postoji mogućnost u budućnosti da postane oslobođen čovjek. Neki ljudi su iza nas, a možemo ih naći kao neke povijesne figure, kao Budhha. Ali osjećam da ne bi trebali slobodno govoriti o Majstorima i banalizirati cijelu stvar. Tako gubimo mogućnost

stvarnog razumijevanja stupnja napretka, kada bude nadvladano u ljudskom biću sve sirovo i sebično, tada će se dogoditi novo cvjetanje, istinski regenerirane osobe.

Slijedeće pitanje je: jesu li oni izvori energije? Naravno; stanje čiste svijesti je stanje visoke energije. Ali ona nije one vrste koju mi znamo,

suosjećanje, ljubav, to je potpuna samozatajnost, univerzalna, nepristrana, bogato tekući snažno naprijed, mudrost koje sve vidi. Sve je to energija.

Ništa nije snažnije od toga. Zato prosvjetljena osoba, Majstor je izvor predivne energije.

Ne razumijem to pitanje da su Majstori rijetko govorili i ako jesu uglavnom kroz Leadbeater-Hodsonovu predaju predanog svjedočenja.... Ako u stvari znam tko su oni, u svakom slučaju kako možemo misliti o njima, osim sa predanošću i težnjom? Ako mislimo o Majstorima kako jašu konja ili žive u Tibetu, to je stvaranje slike i gubimo stvarnu vrijednost. Ali ako postignemo osjećaj vrijednosti savršene svijesti- mudrosti, suosjećanja, besprijekorne čistoće, mira, vrijednosti koje imaju oni čiste svijesti, što možemo osim težiti prema tome? Ne razumijem koji bi bio drugi pristup.

CB: Glavni pristup tome pitanju Majstora koji igraju veliku ulogu u povijesti TD je u pokušaju razumijevanja razine svijesti sa koje oni funkcioniraju. Možemo to učiti na različite načine, pokušavajući razumjeti što jer sućut, što je ljubav i što je stvarno razumijevanje. Postoji knjiga koja nam može pomoći a to je «Svjetlo na Putu». Ona počinje sa četiri rečenice, jedna od njih bila bi;»Prije nego glas može govoriti u prisustvu Majstora, on mora izgubiti snagu ranjavanja.» Ako možemo u to ući i razumjeti koje je to stanje svijesti, koje nikad ne povređuje, dodirnut ćemo nešto od stanja svijesti koju predstavljaju Majstori. Mislim da je pravi način razumjeti što oni predstavljaju i približiti se cijelom pitanju.

RB: Pitam se kad ne bi bilo tako mnogo pričanja u TD o Majstorima, a tako malo o Putu i kako ići njime. Osim «Svjetla na Putu» možemo dobiti bljeskove više svijesti Majstora čitajući Pisma Majstora A.P. Sinetta i iz Pisma Majstora Mudrosti. Zatim je tu od Clare Codd: «Teozofija kako ju gledaju Majstori» koja može pomoći. Kroz takve knjige vidimo njihove ideje, kako oni misle i što oni smatraju Putem. Mnogo je vrjednije pokušati to slijediti nego pričati o tome. HPB je rekla svojim učenicima da ih štiju u njihovim srcima i rastu sa težnjom prema njima. Možemo ih spustiti dolje na našu razinu. Jedan od njih napisao je u pismu da sama naklonost može dovesti osobu u dodir s njima. Kako možemo uskladiti nas kao žice muzičkog instrumenta koji odgovara kada se uskladi? U TD trebali bi naglasiti više način življenja koji će otvoriti komunikaciju sa duhovnim dimenzijama bića a manje osobnostima Majstora, kako oni izgledaju, što rade itd.

AR: Ako želimo dublje studirati značenje TD dolazimo do riječi Majstori. Možemo pustiti da nam te riječi govore i tada smo odgovorni. Mi smo istraživači (reasercher) i tragaoci istine. Istina u nekom trenutku transcendirira riječi i mislim ako radimo u duhu Majstora, možemo ih čak transcendirati. Oni ne brinu o sebi i previše mislimo, ne samo o Majstorima kao osobnostima, već također o nama kao osobnostima. Ali trebali bi se sve više i više fokusirati na subjekt. Prije dvije godine Ianthe nam je dala kratak tečaj, gdje je dala smjernice: «Uzmite jednostavne natuknicu, slijedite svoj vlastiti put i pokušajte dublje razviti vaš vlastiti način studiranja.»

Da li je to jedini put «Teozofiji» ili je također baza za ostale škole? Dali je TD jedini pravi kanal za teozofiju; a ostali nisu li pravi?

RH: Različite grupe i individualnosti u svijetu mogu posjedovati pravu mudrost i možemo priznati da oni posjeduju t e o z o f i j u. Oni mogu posjedovati velik dio prave mudrosti dok mi ne. Kako je TD osnovano od velikih Adepata koji su imali široki pogled na Božansku Mudrost i željeli su je predati svijetu kroz taj pokret, pa je moguće da su oni dali TD tako mnogo koliko je u to vrijeme bilo moguće dati svijetu. Ali postoje mnoga društva, grupe i

organizacije koja imaju lažna učenja i znanja, koja su ograničena ili na različite načine dogmatska i naravno ne možemo reći da svi ti drugi duhovni pokreti posjeduju pravo na mudrost u istom stupnju kao TD.

KS: Kao članovi TD trebali bi biti skromni. Mi smo pregaoci istine i ne smijemo tvrditi da smo mi jedini pravi kanal. Mi smo oni koji traže i ne bi trebali reći da smo bolji od drugih.

AH: Zadaća TD je da podigne čovječanstvo. Postoji opasnost od okretanja TD u utvrdu misli, ljepote i važnosti sa svom magijom oko Majstora itd. To može biti smetnja u ljubavi i direktnim kontaktom sa vanjskim svijetom, sa kojim jesmo i moramo biti u kontaktu, Trebali bi doista biti vrlo skromni i ne graditi utvrde misli oko TD.

GA: Ja ne mislim da TD posjeduje neku mudrost. Mudrost je osobna stvar. Ne možete reći da su Majstori prenijeli mudrost TD.

RB: Ne, pitanje je, jeli ono jedini put k mudrosti?

EA: Jeli to put: negdje je rečeno da je tragalac sam put. Mislim put k mudrosti.

RB: Trebali bi biti skromni i ne pretvarati se da smo jedan i jedini instrument za ljudsko spasenje. Postoje mnoge škole i sigurna sam još uvijek postoje neznane ljudima. Kada su osnivači došli u Madras došli su u dodir sa T. Subla Raom i HPB ga je prepoznala kao dubokog studenta teozofije. Vjerujem da je rekla da joj je on ravan u okultizmu. Znao je mnogo i pripadao je Vedanta školi. Postojali su mnogi mudri ljudi u planinskim prostranstvima Tibeta, u šumama, gdje su nastale Upanishade. Svuda po svijetu trebali bi postojati i možda i postoje ljudi poznavaoци teozofije. Ne možemo reći da smo jedini koji ju posjedujemo.

To ne znači da TD nema vrijednosti i da ono nema svoje određeno vlastito djelovanje. Jedna od njegovih funkcija je da poveže svijet zajedno kroz mudrost teozofije. Kroz TD je načinjen pokušaj da predstavi tu mudrost jezikom koji ne pripada nekoj od religija, već svim ljudima svijeta, spojiti zajedno internacionalne grupe tragaoca koji se brinu za dobrobit svih bića.

Ne možemo reći da ostali pravci duhovnosti nisu duhovni. Ali tako zvane duhovne škole koje su se sada proširile, važno je pitanje njihovih ciljeva. Trebalo bi nam biti jasno što je pravo a što ne.

Na primjer, ako učenje duhovne škole znači materijalnu dobit, može li to biti prava škola? Dali je materijalni dobitak spojiv sa duhovnim ostvarenjem? Može li škola u kojoj ljudi uče postati vjerni sluge, slijepi sljedbenici biti stvarna škola? Netko zahtjeva status Boga ili poluboga i njegove riječi se smatraju nepogrješivim. Ljudi vjeruju da ako gledaju u njihove oči da će postati prosvijetljeni. Jesu li takve ideje stvarne?

Teozofija i teozofska literatura omogućuje kriterij razlikovanja između izvornog i krivog.

Postoje druge grupe Alice Bailey, Rozenkrojceri, Antropozofi, Sai Baba itd , koji rade duž duhovne linije paralelno Teozofskom društvu. Naš drugi cilj je komparativni studij. Studij onog što su Majstori dali kroz HPB i Sinnetta je studij za cijeli život, kao Annie Besant, CWL, Hodson, Mead i ostali su dublje studirali unutar nju stranu stvari. Kako možemo raditi sa njihovim idejama bez da izgubimo našu vlastitu metodu rada? Koja je naša vlastita stvarna teozofska metoda studija? Koja je bitna razlika između TD (Adyar) i ostalih grupa?

IH. Razlika je u prvom cilju. Samo naše društvo je predano principu univerzalnog bratstva čovječanstva bez razlika u odnosu na rasu, vjeru, spol, kastu ili boju. Koliko ja znam, nijedna druga organizacija nema taj cilj i to je jedini uvjet za članstvo društva. To čini razliku između

organizacija. Postoje sličnosti u učenju ali to je u nekom smislu sekundarno. Naš rad je prvi cilj.

RB: Što je oko drugih stanovišta u pitanju?

IH: dakle, ovo je odgovor na sve njih.

RB: Nije. Kako možemo raditi po idejama iz njihove literature bez da izgubimo našu vlastitu metodu rada? Koja je prava metoda studija?

IH: Ne mislim da postoji metoda studiranja. Ja imam svoju metodu studiranja i ona nije ista kao kod drugih. Mislim da razlika nije u metodi studiranja već u prvom cilju. To je sve što sam htjela reći.

RH: Kada govorimo o komparativnom studiju religija i filozofija i znanosti riječ «religija» odnosi se na vrlo široka i duboka učenja koja su dana u prošlosti i koja su utjecala na velik dio čovječanstva i gdje je otkrivena unutarnja istina.

Riječ «filozofija» znači mudrost velikih filozofa i znanstvenika. Međutim, mi ne smatramo nužno studiranje ideja određene osobe kao Sai Babe.

Prije saznanja da su učenja autentična, dana kroz novi pokret, trebali bi provesti vrijeme studirajući ili možda otkrijemo da su ona lažna. Tada smo izgubili naše vrijeme. Ako želimo znati dali su knjige Alice Bailey vrijedne, trebali bi pogledati temu koju poznajemo vrlo dobro. Ako pogledamo u knjige: Ezoterička medicina, ili Ezoteričko liječenje, tada kao liječnik mogu lako vidjeti dali je sadržaj vrijedan i kada pogledam u uvod. Mogu lako vidjeti da jedan koji je nazvan Tibetanac, je neki Adept. Ako si uzmemo vremena, možemo pronaći dali neki poseban pokret disseminating? (prenosi)? vrijedno učenje.

IJ: U Meksičkoj sekciji kada studiramo različite pravce, u članovima stvaramo konfuziju. Ne govorim sada da to nije interesantno poznavati različite vrste materijala, ali stvaramo konfuziju ako nastojimo učiti o mnogim stvarima, a ne ulazimo u bit teozofije. Ovo je jedna točka o kojoj raspravljamo u grupama. Trebamo znati što ponuditi članovima sekcije ali to ne znači da ih time privlačimo. Ako se bojimo da ćemo izgubiti članove u sekciji ili loži stvaramo predstavu da privučemo ljude. To nije u redu. Rad društva je ozbiljan, trebali bi otkriti najbolje u teozofiji i to predstaviti.

IH : pogriješila sam kada sam rekla da nema teozofske metode studija. Ona postoji i naći ćete je u Bowenovim bilješkama (Madame Blavatsky:»Kako studirati teozofiju«). Svo vrijeme u cijelom studiju, trebali bi držati u svijesti cjelinu, jedinstvo. U tim bilješkama HPB kaže da ako izgubite ideju jedinstva, tada nastupa odijeljenost i studij gubi svoju vrijednost. Štogaod studiramo, dali je to sa točke gledišta učitelja ili planova prirode, uvijek moramo misliti u okvirima cjeline. Možda je to razlika između teozofskog metoda studija i drugih. Čitajte Bowenove bilješke.

RB: Ako se dobro sjećam, postoje četiri stvari koje moramo držati u svijesti. Vi ste spomenuli samo jednu od njih.

IH: Jedinstvo sveg postojanja.

RB: Ona je također rekla da je potrebno držati u svijesti da nema mrtve materije ili supstance. Sve je život i svijest, istina koja pojašnjava mnoge stvari.

FI: Ono što je Ianthe rekla vrlo je važno. Shvatila sam da teozofski principi stvaraju jasnoću. Kada ste tragalac i kada uđete u različite pokrete, recimo Zen ili Bailey, naći ćete jedinstvenu

jasnoću (mudrost) u literaturi i učenjima TD. Zbog toga ne bismo trebali biti skromni, ali bi to trebali prepoznati. Ako prodajete teozofsku literaturu kao ja i ako imate privilegiju da je predajete ljudima, znate da rukujete sa nečim što će im donijeti jasnoću (mudrost). Ovo radim tih deset godina i nikad to nije imalo neki drugi efekt. Trebali bi to prepoznati i ne baš lako reći da nam se sviđaju druge grupe.

RB: Kao što je Ianthe naglasila naše društvo postoji za univerzalno bratstvo bez razlika. Um bez razlika je regenerirani um. Zato ono za što društvo temeljno postoji je regeneracija, ne samo da daje ljudima mnoštvo znanja.

Znanje je sigurno, ali sa pogledom koji donosi promjenu iz neregeneriranih uvjeta prema novom umu koji ne osjeća podijeljenost ili razlike.

Ne možemo reći da smo samo mi grupa koja može dati jasnoću. Prvo ne znamo što sve grupe rade. Ali pogledajmo grupe koje su spomenute po pitaču. Sljedbenici Sai Babe vjeruju u jedan autoritet, u stvari Boga na zemlji. Sai Baba je sam rekao «Ja sam Bog». U TD nema Boga. Ne postoji autoritet kojega bi obožavali ili slušali. Postoje mnoge stvari koje je rekao Sai Baba i što smo i mi također rekli, međutim on je to mogao reći drukčije, kada je rekao da budemo dobri, korisni itd., možemo se s time složiti. Ali ima mnogo toga što nemamo zajedničko. Velika većina članova TD ne prihvataju Sai Babu kao Boga. Ako je rekao da je sve i svatko Bog, to možemo prihvatiti, ali on kaže da je on Bog, što je neprihvatljivo.

Službeno je objavljeno da u TD nema autoriteta. Ni HPB, no Annie Besant i drugi nisu autoriteti u društvu iz jednostavnog razloga jer prilagođavanje autoritetu je štetno za ljudsku inteligenciju. Cijeli proces evolucije je ono što zovemo buđenje inteligencije. Svijest bez inteligencije ne bi bila ništa. Naša je sudbina sa postanemo inteligentniji i time postignemo finije oblike duhovne inteligencije. Ako mi prihvaćamo autoritet i ponavljamo što taj autoritet govori – nije važno dali je to Sai Baba, HPB, Annie Besant Krishnamurti ili netko drugi – odbacujemo našu inteligenciju. Politika TD nije da proglašava dogme, stvara vjerovanja i uzdiže neki autoritet u smislu knjiga ili osoba. To daje društvu određeni karakter. Ali kada druga grupa ima autoritet, kako možemo reći da smo isti! Možemo imati nešto zajedničko u nekim točkama. Ali ne možemo reći da smo isti kao ta grupa.

Uzmite primjer Rozenkrojcera. Oni dobivaju mnoge inicijacije, nude tečajeve. Ljudi koji pohađaju te tečajeve dobivaju mnoge inicijacije. Lažna je oznaka vezati se za osobu. Nažalost to se također neko vrijeme događalo i u TD ali je to sada prošlost. Osoba ne raste duhovno jer se neko jako prikvači za njega. Put je nutarnji. Mi smo put. Samo kada se mi mijenjamo, kada postanemo čisti, puniljubavi itd, tada se razvijamo duhovno. I ne radimo ono što nam kaže netko drugi. Rozenkrojceri mogu dati neka teozofska učenja. I ja vjerujem da ih daju. Oni su možda posudili dobar dio od TD. Ipak mi nismo isti sa Rozenkrojcerima.

Ako proučavate te principe, naći ćete da postoje točke u kojima se slažu, ali ne u svima, već u nekima. Također postoji više točaka u njihovim učenjima koje ne možemo prihvatiti.

Isto tako postoje razlike između teozofskih grupa; one imaju mnogo zajedničkih stvari ali se u nekima razlikuju. Neke teozofske grupe kažu da HPB i jedno ili dvoje drugih su autoriteti, da samo ono što su oni prenijeli je teozofija.

Oni očekuju autoritet i posjeduju skripta manje-više od određenih autora. Ako se netko u nekim točkama ne slaže s njima, on nije teozof.

Mi imamo mnogo zajedničkih točaka sa njima. Ali u glavnoj točki koju smo spomenuli postoji ozbiljna razlika. Ja bih odbila biti u društvu gdje je jedan autoritet i gdje se određena literatura smatra skriptama. Ako TD zauzme taj stav, ne bi mi više bilo stalo biti članom.

U našem društvu je dana sloboda svakom individualno da istraži i vidi što je prihvatljivo za njega. On može ići na neki tečaj u sadašnjosti koji ga može inspirirati. Ta sloboda unutar našeg društva vrlo je dragocjena. Ona je ograničena samo principom bratstva. Bratstvo i sloboda su dva stupa na ulazu u Teozofsko Društvo.

Ako u teozofskoj loži ljudi ili neki pojedinac propagiraju neku od drugih škola, moglo bi doći do konfuzije. Ne zato jer mi mislimo da smo bolji ili da smo jedini koji znamo. Ne, mi ih ne osuđujemo. Mi nemamo službeno mišljenje o nijednoj od njih. Individualni član ima potpunu

slobodu. On može biti obožavatelj Sai Babe, primati inicijacije itd i biti član TD. Dok on ne krši stalno i ozbiljno principe bratstva, može ostati u društvu i biti slobodan. On može biti hindu, budist ili kršćanin, ići u crkvu ili mošeju. Postoje ljudi koji nisu na to tolerantni pa pitanju zašto drugi ljudi odlaze u crkvu. Ako oni ne žele religiju, slobodni su ne slijediti je, dok je drugi, ako to žele slobodni su je slijediti. To je stav TD. Doduše, individualac je slobodan ako teozofska loža, pojedinac ili sekcija počinje propagirati Sai Babu ili nešto takvo, to će stvoriti konfuziju. Slušatelji će misliti da ga prihvaćamo kao boga. Ako mi dozvolimo Rozenkrojerima neku važnu ulogu u loži, ljudi će povezati njihove karakteristike sa radom TD. Zato je loža ili sekcija u različitoj poziciji od člana. Loža predstavlja TD, ondje gdje je, u gradu ili selu. Ona mora održavati karakter društva i ne predstavljati neku sliku koju će ljudi miješati sa drugim stvarima.

Može li okultizam biti koristan u procesu regeneracije?

IH: Sa studijem stvarnosti Prirode; «prirode od prirode same», otkrivanjem toga prolazimo proces regeneracije, saznajemo o istinitosti prirode; svoje prirode. Sav studij okultizma znači studij onog što stvarno je, ono što individualac je, što život je. On ne može biti negoli koristan u procesu regeneracije.

RB: Studij i razumijevanje onog unutarnjeg može pomoći regeneraciji jer naša sljepoća onemogućuje nam da ispravno djelujemo. Kako možemo razumjeti posljedice onog što činimo, koje se mogu protezati iza granica naše sadašnje vizije, ako su naše perspektive vrlo uske? Praktični primjer je misao. Ne možemo vidjeti efekte misli, ali ako možemo bolje razumjeti to kroz studij literature na temu, naše djelovanje i odnosi mogu biti drugačiji. Pretpostavimo da možemo zbilja vidjeti što se događa ako imamo okrutnu ili lošu misao. Vjerojatno bi počeli djelovati različito, jer bi to postala stvarnost. Ako možemo stvarno vidjeti karmičke posljedice onog što činimo, možda bi se mogli drugačije ponašati. Ali to ne radimo. Samo pričamo o karmi ali nismo dovoljno studirali o njenim posljedicama. Ako stvarno počinjemo nešto saznati poslije studiranja o tome, mogli bi biti stvarno drugačiji.

RH: Moj spontani odgovor na to pitanje je da regeneracija bi trebala doći prvo, okultizam dolazi kasnije. Jer regeneracija znači postignuće nesebičnosti, nestajanje «sebe». Željela bih to rado vidjeti prije razvoja mogućnosti okultnog znanja, koje dolazi samo po sebi.

RB: Osjećam da to ne može biti kategorizirano na taj način. Pročišćenje i percepcija idu zajedno, pročišćenje postaje regeneracijom a percepcija postaje svjesnost o onom što prije nismo znali ili vidjeli. Tako dugo dok je nečist um, ispunjen željama itd, on ne može vidjeti. Ako su tamo želje, gledati ćemo prema tim željama. Ako smo ljubomorni, procjenjivati ćemo stvari prema našoj ljubomori. Ako smo nekom zavidni, taj čovjek je bezvrijedna osoba. Mi vidimo prema onome što je unutar nas. Ako želimo više vidjeti, oblaci koji postoje u umu morali bi biti raspršeni. Um mora biti jasniji, čišći. Kada vidimo više to više pomaže našem pročišćenju svijesti. Možda neće biti moguće da postanemo nova osoba, savršen individualac i tada vidjeti. To možda je pitanje malo više viđenja i time malo više razumijevanja sebe i tako to ide dalje.

4. Naš pristup teozofiji

Što je teozofija?

GW: Ona je umjetnost življenja.

RB: ovo je vrlo dobar i jasan opis. Riječ «umjetnost» sadrži ideju ljepote, harmonije, osjećaj proporcije- mnogo stvari.

HG: U mojoj loži suglasje o tome je da je ona vjerovanje u jedinstvo sveg života.

LR: Možda je ona božanska i ljudska suradnja ili ljudska i duhovna.

EA: Ne bi trebali stvarati koncept teozofije ili je definirati. Ona je metoda približavanja životu što naznačuje pitanja. Teozofski um je um koji ispituje (pita).

CB: Značajan odgovor na to pitanje može doći samo iz dijaloga između osobe koja pita sa genijalnim zanimanjem i nekog kome je postavljeno to pitanje.

RB: Dali je Helenina loža značila vjerovanje u jedinstvo života ili u realizaciju jedinstva života? Ako samo vjerujemo, to mnogo ne vrijedi. Jedinstvo se mora manifestirati u dnevnom životu. Kao što je Einar rekao, ona uvijek sadrži pitanje. Čak i kada osjećamo da razumijemo što je teozofija, pojavljuje se isto pitanje, jer je potrebno da ju razumijemo na dublji način i uđemo u srce stvari.

Dali je potrebno proći kroz patnju da dođemo do istine? Koje mjesto zauzimaju patnja i tuga u odnosu na temeljnu promjenu?

LR: Možemo razumjeti patnju ako isto tako pokušamo razumjeti sreću. Sretni smo kada se razvijamo, kada više razumijevamo istinu. Patimo kada padamo, kada smo pod pritiskom. U približavanju istini prvo imamo viziju neke istinske zamisli. Ako je stvarno razumijemo, tada je nastojimo prakticirati, što stvara teškoće, jer naša osobnost i naše okruženje stvaraju zapreke. Ali ta snaga nas diže. To je kao kada umjetnici mogu osjetiti da imaju viziju kao iskustvo i žele nešto stvoriti kako bi to izrazili. Jer je vrlo teško raditi sa materijom. Ideja i iskustvo su tu ali izraziti to u materijalnom svijetu znači patiti. Pojedinačnik nikad nije uspješan u izražavanju iskustva, ali se može približiti tome. Možemo se približiti istini ali u stvarnosti to rijetko postizemo ili je uspijemo prakticirati. To je vrsta patnje.

NJ: Prvo vidimo osobnu patnju u svijetu, kao siromaštvo, bolesti, boli. To je druga vrsta patnje. Možete patiti zbog neznanja ili što niste u stanju blaženstva. Sva mizerija koju vidimo u svijetu je odraz našeg unutarnjeg nemira. Dali patimo jer se vidimo individualna bića, odvojena? Imati pravu percepciju, vidjeti istinu, trebamo otopiti osjećaj odvojenosti, tu ego stvar, koju zovemo «sobom». To je bolan proces. U tome postoji i radost, ali da bi razvili sebe, morate patiti. Ne mislim da postoji drugi put.

SL: Patnja je rezultat otpora. Možda ukinuće otpora je jedini put da budemo slobodni od patnje.

CBW: Dali pati niži ili viši «ja»? Viši ja mora često patiti kada vidi nižeg kako griješi i čini propuste. Kada nastojite biti u ravnoteži sa svim stvarima, možete biti sretni i rasti prema temeljnoj promjeni.

FI: U cijeloj grčkoj tradiciji kao i u Četiri Plemenite Istine iz budizma te u filozofiji Kleshas u Yoga sutrama pd Patanjaliya, rečeno je da patimo jer se vežemo uz osobnost za koju mislimo da smo to «mi». Možda je za zato potrebna patnja da otkrijemo što mi to jesmo ili nismo.

RB: Niki je sugerirala da je patnja unutar nas, patnja je egoizam koji smo «mi». Mislimo da patnja dolazi izvana i kažemo: «Može li mi ona pomoći oko promjene ili ne»? Ali dali ona dolazi izvana? Izvana mogu postojati teškoće, kao što je potres. To je različito od psihološkog

problema kojeg imamo, to je patnja zbog usamljenosti, frustracije, ambicije, brige, sigurnosti itd. Konačno sva patnja može biti reducirana željama ega i njegovim frustracijama nastalim neostvarenjem te želje. Tako da ne bi trebali odvajati «ja» od patnje. To «ja» je patnja. Da ne postoji «ja» ne bi ni bilo patnje.

U istoj situaciji moguće je da patimo ili ne. Siromašni pate odbijajući to, i govoreći: «Drugi su mi uskratili ono što sam trebao imati». Postajem ogorčen i zao i ne dajem ništa siromašnima. Osobi koja je iskusila siromaštvo događaju se sve vrste stvari. Ali može biti i suprotno. Annie Besant je prošla kroz teška vremena ali je ona nisu učinila ogorčenom, kivnom, zavidnom. Naprotiv, ona je za sve one koji su imali teškoće, bili gladni, gaženi, bila kao da su njena vlastita djeca. Tako iskustvo siromaštva u nekom slučaju može nekog učiniti ogorčenim, u drugom slučaju ljubećom osobom koja odskače. Ogorčenost i zavist su patnja.

Dakle, dali je to potrebno? Za mene patnja da iskusim temeljnu promjenu, nije u pravilu potrebna, jer «ja» je patnja. Temeljna promjena dolazi kada «ja» umre. Tada nema patnje. Možda ćemo također reći da je patnja potrebna jer izgleda da je egoizam neophodan dio involucijskog procesa. Mi smo izgleda svi rođeni sa time. Neke filozofske škole kažu da egoizam i patnja nemaju početak ali imaju kraj. Kada osjetimo da ego nestaje, patnja završava.

Koja je razlika između spontane akcije, impulsivne ili reaktivne akcije? Postoji li odnos između intuicije, impulsa i predosjećaja?

CB: Ne mislim da je neka veza između impulsa ili predosjećaja i spontanog djelovanja.

RB: Reakcija se javlja spontano jer ona može biti brza. Ako te netko pogodi ti reagiraš trenutno. Na koji način je to različito od spontanog djelovanja?

CB: Impuls ili reakcija dolazi iz područja uma. Spontano djelovanje je ono koje je slobodno od impulsa i utjecaja uma. Ono je iza misli. Ono dolazi iznutra, iz svježeg izvora.

CR: Reaktivno djelovanje je povezano sa vehiklima naše osobnosti i njegove svijesti izgrađene od navika i nasljeđa u nervnom sistemu, psihi i podsvijesti. Spontano djelovanje je različito od takve reakcije, jer dolazi iz naše dubine, bez razmišljanja. Spontano djelovanje može biti ponekad vrlo kreativno.

MD: Postoji druga vrsta djelovanja koju nismo uzeli u obzir. To je djelovanje koje se događa van navika. Svaki puta ono ovisi o utisnutoj navici iznutra i ono je pojačava. To je vrsta djelovanja jer sam «ja» u središtu i meni se to sviđa ili ne. Slijedeća vrsta djelovanja mogla bi izgledati kao čin volje, očekujući događaje, razmišljanja, stvaranja, oslobađanje djelovanja po karmi, dobro ili loše, konačno postoji spontana vrsta djelovanja koja se javlja kada je «ono» (mislimo na sebe) izvan svih načina. Ono jednostavno radi što je potrebno, što usmjeruje djelovanje.

PO: Um je vrlo aktivan, ali se može desiti manjak svjesnosti u svakom aktivnom umu. Um, imajući svoju bazu u mozgu je sazdan da bude reaktivan. Tako dugo dokle je odsutno stanje naše svjesnosti ili opažanja, događa se reakcija, koja nikad nije spontana i ne izvire iz dubljeg unutarnjeg izvora.

RB: Pažnja ili svjesnost mora donijeti svjetlo odijeljenom sebi koji reagira. Netko se osjeća povrijeđenim. On ne mora reagirati izvana ali hrani svoju povredu, a to je isto reakcija. Zašto se on osjeća povrijeđen i ponižen? Bhavagad Gita navodi da postoji stanje u kojem ne postoji časno ili nečasno, nema osjećaja gubitka ili dobitka. Nismo svjesni da ono što vrijeđa je vlastita predodžba, percepcija druge osobe trebala bi biti prema tome sa respektom itd pa se

ne bi nikad osjećala povrijeđeno. Zato je potrebna svjesnost da vidimo postojanje vlastite predodžbe. Tada je u tome snaga «biti ništa», spomenuto u «Svjetlo na Putu».

U načinu kojim se mi sada približavamo teozofiji izgleda da ne postoji potreba za studijem klasičnih teozofskih djela kao «Tajne Nauke» ili «Pisma Majstora» ili korištenja sanskritskih riječi. Dali je to ispravno?

CB: Mi svakako trebamo raznu literaturu u TD kao «Tajnu Nauku» i «Pisma Majstora». Pitanje je kako se mi približavamo tim knjigama. Postoji jedna točka na koju je Blavatska skrenula pažnju, a to su zapamćene Bowenove bilješke. Ona je rekla da ne pristupate «Tajnoj Nauci» da dobijete kompletnu sliku univerzuma, Biti ćete samo konfuzni: «Tajna Nauka» može samo v o d i t i prema istini. Ona ne osigurava sliku univerzuma kroz um ili intelekt, ona budi nešto duboko unutar nas, sjeme koje raste i koje počinjemo osjećati iznutra kada promatramo život, naš vlastiti, onaj oko nas, univerzum. To svojstvo u literaturi je vrlo dragocjeno i ne smijemo ga izgubiti. Neka vrsta literature zauzima mjesto u nečijem razvoju. Svatko ne može početi sa «Tajnom Naukom»: kao prvo osoba mnogo čita i može početi sa čitanjem o spiritualizmu i upravo prihvati ideju da postoji nešto više od fizičke materije. Zatim knjige Leadbeatera su vrlo privlačne jer opisuje zakone prirode na laki način. Kada vi prihvatite da ti zakoni djeluju, pokušate ih istražiti. Tada možete završiti sa Taimnijem koji ističe put koji vodi k samorealizaciji. U «Razgovorima» na djelo «Do nogu Učitelja» Leadbeater objašnjava iste stvari kao i Taimni u «Samokulturi». Tada stižemo do točke temeljne promjene. Iako možemo čitati mnogo literature, postići tu temeljnu promjenu unutar nas je vrlo teško. Ta temeljna promjena za svaku osobu ima različita svojstva na nekoj razini razvoja. Promjena, kao odbacivanje cigareta je za neki period temeljna, pet godina poslije vi ćete imati druge prioritete. To je težak put i u neko vrijeme vi ste u nekoj fazi, kada uzimate različitu vrstu literature da motivirate svoj vlastiti razvoj.

PO: U pismu 59 Majstora mudrosti postoji odlomak koji se tiče naše diskusije. «Vi dijelite sa svim početnicima da izvuku apsolutno snažne zaključke iz dijelova uhvaćenih aluzija i dogmatizacije, nakon što je izgovorena zadnja riječ. To ste dužni ispraviti. Vi nas možete ne razumjeti i više nego što bi željeli, ali naš jezik mora biti više manje parabola i sugestija, kada radimo na zabranjenom terenu: mi imamo naše vlastite posebne načine izlaganja i ono što leži iza granica riječi je čak važnije od onog što ste čitali. Ali ipak. POKUŠAJTE».

RB: Kakva je korist od knjiga ako one ne vode buđenju ili mudrosti? I ako ste probuđeni i mudri, zašto vam trebaju knjige? To je istina za svaku knjigu; dali «Tajnu nauku», «Pisma Majstora Mudrosti» ili neke druge knjige. Mislim da može biti izostavljen naziv «klasičan». Zašto stavljati na neku knjigu oznaku i reći: ovdje ćeš naći mudrost. To ovisi, kao što je Curt rekao, o našem pristupu literaturi. Koja je namjera? Jeki to traženje ili neka vrsta ideologije? Ako smo željeli samo teozofsku ili spiritualnu ideologiju, tada možemo reći: To je izvor iz kojega je dobivamo. Čak i komunisti su dobili od Marxa svoju ideologiju. Ali teozofi ne bi trebali imati ideologiju. Naš je moto:»Nema religije nad istinom:» Zato ako studiram «Pisma Majstora» ili «Tajnu nauku» trebali bi otvorenog uma pokušati vidjeti gdje leži istina, koja kao što je upravo spomenuto može biti između redova, ne u redovima. «Tajna Nauka» vodi prema istini, no riječi nisu istina. Riječ «ljubav» nije iskustvo ljubavi. Zato je u jednom pismu Majstor rekao: Najviše, ako ne sve naše tajne su incommunicable? Iluminacija treba doći iznutra.»

Inače sve što su oni trebali učiniti je da daju ono što znaju u tisak, kao knjige i pošalju u svijet. Tada bi svatko bio mudar. «Svjetlo na Putu» i slične knjige mudrosti date su svijetu, ali mi nismo postali mudri kroz njih, jer nismo znali iz njih iscijediti istinu, ući iza riječi, nismo se učinili senzitivnima za istinu. Ne trebamo reći da više nikad ne trebamo klasične knjige. Tako daleko dokle dopušta naše razlučivanje, nastojimo vidjeti koje su knjige vrijedne. Svaki

dan imamo ograničeno vrijeme na raspolaganju i tokom svog života nemamo vremena za gubljenje. Trebali bi vidjeti što je vrijedno i nastojati prići stvarnom iskustvu.

Naš pristup nije kako bi netko rekao: Mi ne trebamo neke knjige, pa ih odbacite, ali sa kojim načinom gledanja bi ih trebali uzimati? Dali želimo postati ovisni o onom što one kažu, da u pravilu dođemo do zaključaka o istini? Idemo li ponavljati kao papige što je rečeno? Ili nam je cilj doći do divne, direktne, nove svjesnosti istine?

Ne brinimo dali su riječi na sanskrtu, latinskom ili nekom drugom jeziku. Važna stvar je: koji je sadržaj riječi, što one kažu. Sanskrt je koristan jer bogat filozofskim i religioznim vokabularom. Uzmimo za primjer riječ t a t t v a koja znači «istinu». Riječ «istina» ne objašnjava kako ona djeluje, jer tattva znači «što je stvarno» «to» : ružu, ružičnjak, to drvo, tebe, mene, što smo stvarno mi? Ne samo ono što nam govore naša osjetila ili naše predodžbe u umu, što smo mi? : što smo mi

Stvarno, ne samo na vanjskoj fizičkoj razini, već iznutra, potpuno, to je istina. Što je ta dubina u vama, koja je potpuno vi? To je t a t t v a. Riječ odmah prenosi to, takoreći, što jesmo. U sanskrtu postoje mnoge riječi kao ta i zato su one korištene. Ali to može biti za ljude koji to ne znaju opterećenje. Zato ih pustimo sa svim sanskrtskim riječima ili knjigama, već sa istinom.

Mi trebamo klasične knjige. No nijedna knjiga ne bi trebala postati zamjenom za iskustvo istine. To nije «Božja Riječ» jer se ona mora čuti duboko u našem srcu, a ne u čitati u štampi. Ne bi trebali biti ovisni o riječima drugih ljudi, ali knjige mogu biti korisne. Knjiga je kao mapa. Ona daje neku vrstu razumijevanja. Koliko je točna mapa, stvar je istraživanja. HPB je napisala u jednom pismu da postoji pogreška u Pismima Majstora, jer su ona slana kroz druge, obojena njihovim umovima. Gdje leži pogreška? Ne bi trebali stvari uzeti literarno i raspravljati o točkama koje mi tog momenta ne znamo. Ako smo stvarno zainteresirani za istinu moramo ući u bit i jednog dana kada postanemo sveznajući, bit će nam znane mnoge druge stvari.

Kako da gledamo na literaturu Besantove i Leadbeatera u svjetlu ovog modernog i direktnog pristupa?

RB: Pitanje bi trebalo biti : kako da gledamo svaku literaturu u svjetlu regeneracije? Zašto samo literature Besantove i Leadbeatera? Ako jednostavno prihvatimo svaku literaturu i prilagodimo joj se mentalno ili je odmah odbacimo, to ne pomaže. Kakogod postajemo vjernici ili jer vjerujemo u nešto drugo, odbijamo određenu literaturu. Taj bi pristup mogao biti pogrešan. Ako je naša briga istina, trebali bi proučavati svaku literaturu otvorenog uma. Čak i ako nešto razumijemo, ne bi trebali doći do zaključka da smo razumjeli sve.

Buddha je rekao: Ne prihvaćaj nešto jer je to tradicija, jer je to u skriptama, jer je prihvaćeno u društvu kojem živimo, ne prihvaćaj čak ono što ja kažem. Istraži to! On je naglasio nešto vrlo vrijedno sa ove točke gledanja o obnovi ili transformaciji o kojoj govorimo. Ne bi li naše ponašanje trebalo biti takvo? U maloj knjižici o regeneraciji, koju je svaki dobio je Krishnamurtijev citat:»Siromah može reći nešto što ste propustili jer ga ne slušate. I guru može reći nešto pogrešno.» Mogu postojati gurui koji su mudri ali koji nisu nepogrješivi. Mi ćemo propustiti što je dobro a prihvatiti što može biti sumnjivo.

Moto TD «Nema religije nad istinom» je od prvotne važnosti u pristupu svakoj literaturi, učenju ili id ši. Sve b i trebalo u zeti u ob žr prema d tičn in vrijednostima. Zbog naše predodžbe, po navici ćemo kritizirati, osuditi zauvijek osobu koja je učinila neku grešku ili nekog postaviti na pijedestal jer volimo ovisiti o autoritetu. To ne bi bilo mudro za nas. Kada ne razumijemo stvari, za koje se ne možemo odlučiti, zadržimo nas sud neizvjesnim. Kasnije bi mogli znati.

RH: Studirala sam seriju knjiga od Leadbeatera i Annie Besant i ne postoje njihova knjige koje ne bi imale nešto sa regeneracijom čovječanstva, čija učenja nisu relevantna razumijevanju napretka i regeneracije čovječanstva. Ne kažem da nema mjesta gdje su oni

molgi pogriješiti u nekim detaljima ili nekoj interpretaciji, ali u cijelosti, čak u svakom posebnom dijelu, oni su vrijedno studirali i učinili naše poglede ljepšim.

RB: Ono što daje mali pomak naprijed je novi uvid nekog individualno, a može ovisiti o onom što on treba. On nije u cipelama nekog drugog (koži?). Ne možemo odlučiti za nekog što je za njega dobro a što nije. Čak i ako on nešto bezumno gura, ako za to treba stvarno vrijeme, proći će kroz iskustvo. Ne mislim da bi trebali zavesti ljude ili gurati stvari koje su protiv temeljnih teozofskih principa. Ali to je nešto što trebamo imati na umu. Regeneracija se događa u različitim vremenima sa mnogo malih buđenja, što je u «Tajnoj nauci» spomenula HPB. Kada gledate u drvo, na trenutak vam može bljesnuti, svijest će se malo proširiti. Čak i u knjizi koja nema neku posebnu vrijednost može imati misli koje govore ono što je potrebno određenoj osobi u to vrijeme.

FI : Svi smo mi ovdje u TD radnici i moramo shvatiti da radni dani mogu biti puni poteškoća. Što je cijenim u literaturi Besantove i Leadbeatera je da je ta literatura radnika, koji su imali u njihovo vrijeme svoje vlastite teškoće. Oni tada nisu radili ono što mi radimo sada.

U slučaju da imamo ograničeno vrijeme i trebamo napraviti izbor, dali bi trebali nastaviti studij «Tajne nauke» i ostale izvorne literature, ostale literature ili da radije studiramo moderne teozofske knjige?

RB: Mislim da smo se u vezi tog pitanja manje više složili. To ovisi o tome na što se odnosi. Nekome može biti od pomoći neka jednostavna knjiga, nek odlomak iz «Tajne nauke» nekom drugom. Kako možemo odbaciti ono što bi moglo biti nekom drugom korisno? Kada sam počela čitati teozofsku literaturu bila sam na Višoj školi. Da je netko insistirao da moram čitati «Tajnu nauku» vjerojatno bih zauvijek odustala od studija teozofije. Ono što me je tada interesiralo bile su Leadbeaterove knjige. Zašto ne bi dali slobodu svakom osobno? Ono što ona traži možda nije ni «Tajna nauka» ili Leadbeaterove knjige, već Yoga sutre ili knjiga o Tau. On može naći teozofiju kroz literaturu koja nije kroz nas publicirana.

MH: Vi pređete stranicu i na toj stranici iznenada zaplačete ??? (cries out of you). Katkad shvatite da ste sa teozofskim knjigama bili vođeni k jednom autoru i čitali ste u to vrijeme brojne njegove knjige. One su djelovale na vas, djelovale iznutra. Osjećate da ste vezani sa osobom koja je to napisala. To je životno iskustvo. Osjećao sam skoro da je ta osoba, koja je to napisala bila sa mnom u sobi. Kao što je rekla Radha, osjećam da je to vrlo osobna stvar i mislim da ste vođeni nekom nutarnjom ravni nekom posebnom autoru ili knjizi i ako dozvolite da se to dogodi, ta knjiga je dobra za vas, za vaš nivo.

RB: Možda možemo predložiti ljudima knjige na prijateljski način, ali ih na druge ne smijemo siliti.

CG: Možda bi također trebali čitati «Knjigu života», koja se svaki dan otvara pred nama.

Postoji li način doći bez znanja, do mudrosti? Što je izvorno znanje?

RB: Tražilac je rekao da se približio mudracu i pitao ga: «Koja je priroda konačne Realnosti, Brahmana?» Učitelj nije odgovorio. Tražilac je pitao drugi puta. «Što je stvarnost?» Mudrac nije odgovorio. Treći puta on je pitao i učitelj mu je odgovorio.» Odgovorio sam ti ali me nisi razumio.» Brahman je tišina. Kada je bilo postavljeno to pitanje svi su bili tiho.....

Što je mudrost? Vjerojatno na to pitanje ne možete odgovoriti riječima. Dali postoji put k mudrosti bez znanja? Izgleda da može, ali to je tada potpuna predaja. Riječ predanost, kao i svaka riječ postaje iskrivljena. Predanost nije sjedenje ispred nekog koga zamišljamo. Fizički ili mentalno, žrtvene molitve, molitveni blagoslovi i govorenje «Ja sam Tvoj» Predanost je potpuno odbačeni «ja» koji ne traži ništa, blagoslov, znanje, milost, ništa. Sve u manifestaciji

je bog, jer je sve dio jedne stvarnosti. Bhavaghad Gita spominje različite vrste predanosti onog koji želi biti oslobođen svoje patnje, onog koji želi znanje i onog koji želi druge stvari. Ali onaj koji stvarno predan ne želi ništa. On potpuno predaje sebe. To je put mudrosti, spomenut u nekoliko tradicija. Samprednost znači da ideja odvojenog «ja» mora biti napuštena. Tada je to ostvarenje (infinately) ??? lijepog ljepote, istine univerzalne božanske prisutnosti.

WV: Za nekog znanje može biti korisno u postignuću mudrosti. Za druge može razorno. Kod primanja novih članova koje imam privilegiju raditi, dajemo im «Do Nogu Učitelja». U njoj nema mnogo znanja. Novi član je može pročitati u četvrt sata ali vi možete provesti čitav život studirajući je. To ovisi ako vaš studij vodi istini iza riječi ili čitate knjigu četvrt sata i više je ne pogledate.

RB: Znanje može stvoriti poteškoće ali i predanost. Ako je netko nije pravo razumio ona postaje više sentimentalnost i emocionalnost. Nije laka stvar odbaciti sve želje, sve što hoćemo, cijelog «sebe». Doći do mudrosti nije lako jer smo kroz mnoge inkarnacije gradili osjećaj - ega. Egoizam može biti pasivan za neko vrijeme i osoba postaje mudrija. Ali to se može promijeniti kada se moramo suočiti sa više kompleksnih uvjeta ili iskušenjem. Iskušenje nije vanjsko. Ono je unutarnje. Samo kad je željenje nutarnje, čini da se pojave okolnosti za iskušenje. Tada stvarno zasvijetli ono što već postoji.

5. Individualni i grupni rad za regeneraciju

Može li loža regenerirati grupu?

RB: Nema grupe koja može biti regenerirana kao grupa, jer se transformacija događa u svakom individualno, na njegov vlastiti način, njegovim vlastitim tempom. Ali može pomoći pojedincu u loži koji je došao ostvariti potrebu za regeneracijom, razjasniti što ona znači i kroz koji način života bi je usvojio. To su pitanja koja mogu biti prodiskutirana od članova lože.

Mi stvarno ne znamo prirodu promjene, koju označava riječ regeneracija. Mi shvaćamo samo dijelom našeg uma, ali ne znamo stvarno što je biti slobodan od sebičnosti, koje je svojstvo potpuno nesebičnog uma. Moramo raditi da osjetimo što je to, a ne samo misliti. Loža može

pomoći u stvaranju potrebnog ozračja za to. Zajednički sastanak lože mogao bi biti stalni podsjetnik članovima lože te ih štititi od zaboravljanja cilja. Međutim, stvarna promjena će se desiti unutar svijesti u svakom osobno, ona se ne može desiti u grupi.

AH: Mogli bi ovako postaviti pitanje: «Što mogu ja, kao osobnost pomoći loži i članovima lože u tom procesu? U svakoj loži trebala bi biti atmosfera u kojoj sudionici bolje poznaju jedni druge. Moralo bi porasti prijateljsko ozračje ne na površnom nivou, već stvarno slušajući jedni druge, stvarajući osjećaj međusobnog povjerenja. Ako, ne vjerujemo jedni drugima, bit će vrlo teško zajedno ići dublje. Za mnoge od nas je to ovaj tjedan bilo iskustvo. Jednom kada se stvorit međusobno povjerenje, stvorit će se ozračje za stvarno zajedničko istraživanje. Stvarati odgovore ili se izjašnjavati o istini nije od pomoći. Sa postavljanjem jednostavnih pitanja, dali smo ostalim članovima lože priliku da razmišljaju o tome. Dozvolimo da netko upita:»Zašto sam rekao takvu i takvu stvar, koje značenje dajem tome, dali sam dobro razumio što to znači i ne znači?» Možda na taj način možemo sažeti što se događa u loži. Ako želimo da loža radi na regeneraciji, trebali bi pripremiti tlo i stvoriti pravo ozračje. Tada će postepeno biti jasni različiti aspekti.

RB: Važno je da budemo prijateljski naklonjeni jedni prema drugima, upoznati jedni druge i vjerovati jedni drugima. Netko je rekao da kada je došla prvi puta u ložu nitko je nije primjetio. Takva indiferentnost nije način stvaranja dobrog ozračja za rad.

AV: Trebalo bi posvetiti više pažnje novim članovima u studijskoj grupi. Katkad studijska grupa se osjeća nadmoćno prema novom došljaku. Zadovoljiti oboje, nove i «stare članove» može biti teško, ali je važno povezati se.

Zašto tako mnogo članova pripada seniorskoj dobi? Možemo li učiniti više za mlade ljude?

HG: Ja sam počela kao mladi teozof i na nekim mjestima sam bila tretirana kao takva! Svatko mora ostarjeti. Sada se povlačim u penziju. Privlačenje mladih ljudi bio je problem tako dugo za TD, koliko se mogu sjetiti. U mojim ranim godinama učestvovala sam na seminaru mladih i rekla da trebamo prestati brinuti o mladima i starima. Pretpostavili smo da bi trebali biti teozofi, prakticirati bratstvo, prihvatiti svu braću zajedno bez razlika u godinama. Mnogi mladi ljudi u svojim dvadesetim tridesetim, četrdesetim omalovažavaju starije ljude i tako su zaposleni uzdržavanjem svojih porodica, zarađivajući za život i tražeći svoj put u svijet itd. Oni nemaju vremena razmišljati o duhovnim stvarima, osim ako prema njima prirodno inkliniraju.

U TD sam ušla sa četrnaest godina i sigurna sam da sam došla dvije godine prije nego što sam počela davati ispite, ne bih ušla u slijedećih deset ili petnaest godina. Jednom kada počnete učiti za ispite, nemate vremena za druge stvari. Ali budući da sam bila uhvaćena (nisam bila poticana od roditelja), budite sigurni da sam ušla drage volje. Jednom kad sam ušla, ostala sam, jer je ono bila moja porodica. Postoji mnogo zabrinutosti oko toga kako privući mlade ljude.

Dogodilo se nešto drugo. Kada sam imala oko trideset pet bila sam uzbuđena jer sam pomogla da se priključi moja susjeda do mojih vrata. Ona je bila stara trideset četiri godine i nisam više bila najmlađi član moje grupe. U to vrijeme putovala sam po zemlji i bila u različitim grupama ali sam svugdje bila najmlađi član. U određenim grupama bile su sve sijede žene, nije bilo muškaraca. Tada se jedan par priključio društvu kao par, pa smo imali i jednog muškarca, a on je bio sretan jer je došao sa ženom, drugi muškarci su došli slijedeći tjedan. Kad su oni došli i vidjeli sve te žene i ne bi opet došli. Trebali bi imati nešto da ih privučemo. Vjerojatno sam u kontradikciji sa sobom jer slijedeće što se desilo je bila dvadesetogodišnja djevojka koja je došla u grupu. Imali smo tada i druge mlade ljude koji su došli, ali kad su vidjeli sve te starije ljude otišli su i nisu se vratili. Ali ta dvadeset godišnja djevojka je već je

bila član društva. Došla je jer je već bila «dio porodice». Došla i ostala. Tada smo dobili i drugu mladu osobu koja nam se pridružila. U vrlo kratko vrijeme imali smo četvero ljudi ispod trideset.

Trebamo mlade ljude da privuku mlade, ali ne trebamo o tome mnogo brinuti. Moramo učiniti stvari zanimljivim i životnim. Sjećam se da mi je otac pričao da u loži kojoj se je on priključio, jedna je osoba bila predsjednik, godine i godine.

On je bio potaknut putem kolega sa posla, brojem mladih ljudi, a bio je u ranim dvadesetim. Nakon toga mladi ljudi u loži pokušali su uvjeriti predsjednika da odstupa i da jedan od mladih ljudi bude predsjednik. Prva stvar koju su učinili je novo pravilo .- da nitko ne može biti predsjednik ili tajnik, tek nakon dvije godine članstva. Stariji ljudi misle da oni to mogu raditi mnogo bolje i da mladi to neće raditi dovoljno dobro, te da neće biti djelotvorni u vršenju dužnosti. No, mi smo to dopustili jer ljudi ne mogu učiti dok ne počnu raditi posao i ako ga netko dugo radi neki posao, nitko ga neće raditi jer je to za njih predugo. Glavni tajnik ostaje sedam godina, čak i ako su izbori svake godine. Nitko tko želi raditi samo dvije godine neće se moći navesti da preuzme posao.

MH: Uvijek smo vjerovali da ljudi žive zbog tri razloga i deset. Mladi ljudi danas su u smislu puta (forthgoing)napredovanja ?? dok su oko trideset ili trideset pet i onda se nešto događa. Oni počinju dublje razmišljati, uglavnom oni su se oslobodili iluzije o životu, odlaskom na parijske itd. tada počnu tražiti. To objašnjava zašto ne dolazi toliko mladih ljudi. Kada je Isus bio na zemlji bio je u tridesetim godinama prije nego što se nešto stvarno događalo kroz njegovo tijelo. Ovo može biti odgovor.

AR: U TD bio sam vrlo sretan da mogu biti u kontaktu sa starijim ljudima. Više sam naučio od starih nego od mladih ljudi. Ali trebamo mlade jer za više od trideset godina nećemo imati članova. Mislim da postoji jednostavna solucija. Ako organiziramo životne aktivnosti u kojoj sudjelujemo, kao što su studijske grupe, imat ćemo mlade ljude Ako organiziramo pasivne aktivnosti imat ćemo stare ljude.

JB: Bila sam mlada teozof i još uvijek se osjećam tako. Živjela sam mnogo godina u Seattle-u u SAD-u i moj najbliži rođak je bio daleko 1400 milja. Loža je bila moja porodica. Moja djeca su bila uključena u to, ne zbog lože, već zbog kampova koje smo imali. Imali smo lijepi kamp na otoku Orcas. Svi koji smo imali djecu smo išli tamo i naša djeca su postali prijatelji te su se počela interesirati za teozofiju. Zajedno su radili i igrali se. Viđali su jedni druge i izvan kampova, Ista stvar se dogodila sa Okruglim Stolom. Sada su mnogi ti ljudi aktivni članovi društva, jer su učili raditi zajedno i biti prijatelji.

HS: Pridružila sam se TD sa dvadeset pet godina i svi članovi su mi se činili dvostruko starijim. Sekcije TD tada su imale velik broj mladih ljudi pa su mnogi bili dominantniji od starih. Pitala sam se ako je tendencija starijih ljudi držati društvo kakvo je i govorili mladim ljudima: «Idite i držite kampove ili pjevajte pjesme ili plešite oko logorske vatre.» Došla sam u dodir sa Svjetskom federacijom mladih teozofa, išla na kampove i pjevala uz logorsku vatru i mislila daje to grozno. Nisam željela raditi te stvari. Željela sam slijediti teozofiju i rad TD. Mogli smo dodati prvom cilju:»bez razlike u godinama«. Trebali bi promijeniti naš stav prema ljudima iz starijih grupa, pokušati ih bolje razumjeti, prestati ih gledati različitim od nas. Da smo bili manje samosvjesni oko problema starosti grupa, problem je mogao biti riješen.

BM: Ovo nije problem samo u TD. U Skandinaviji ljudi se okreću od idealističkih društva, političkih i religioznih djelovanja. Oni izgledaju da su vrlo okupirani vanjskim životom, iskušenjima, koji odvlači pažnju. Ali oni koji stvarno pristupe društvu su vrijedni ljudi. Trebali bi privući takve ljude koji nisu mladi u duši, zato što su mladi u tijelu.

RB: Katkad ljudi kažu «Mladi ljudi to žele i tako se mora postupiti.» «Ako kažete koji mladi ljudi?» oni označe nekoga koji je star četrdeset ili pedeset godina. Mi trebamo stare duše da pridonose svojom mudrošću. Mlade duše isto trebaju nešto poput TD. Trebamo ljude različite starosne dobi.

Mladi ljudi ne mogu biti privučeni u TD dok su previše sigurni u sebe. Kako postaju stariji, postaju manje sigurni u sebe, manje imaju povjerenja u svoje vlastito znanje i spremniji su za učenje.

Mi bi trebali imati kao što je predloženo više djelatnosti gdje se može sudjelovati. Kada je u loži vitalnost, ona je privlačnija ljudima. Među članovima bi trebalo vladati prijateljstvo koje je živo. Ako je tamo toplo ozračje, kao u porodici, kada su sastanci živi i mladim ljudima se dozvoli da sudjeluju, ljudi će biti zainteresiraniji. Mladi ljudi vole biti aktivni i za TD će biti dobro da im da raditi neki praktičan rad, kao teozofski Red služenja ili nešto drugo korisno što daje svrhu njihovoj energiji.

Kada sam bila jako mlada, u Okruglom Stolu, naš rad nije bio samo ceremonijalan. Mi smo mnoge stvari radili zajedno, skupljali smo i popravljali odjeću za siromašnu djecu. Mislili smo da činimo nešto korisno, ali smo se i zabavljali. Vrijednost koju smo davali je bila zabilježena, ali poticaj koji smo imali bio je velik.

Jedan od preliminarnih dokumenata oko ovog seminara predlaže stvaranje Evropske Federacije mladih teozofa? Postoji li namjera u umu predsjednice da podupre takvo dijeljenje?

RB: U predsjedničkom umu nije bilo namjere jer ona ne zna ništa o tome.

CB: Možda ne bi trebali pokušavati osnivanje federacije ili organizirati rad mladih, pustimo ih da dođu i budu uz nas. Oni će naći svoje vlastite aktivnosti koje mi trebamo organizirati.

IH: Ja iskreno ne bih odobrila da se mladi ljudi organiziraju kao odvojena grupa sa svojim vlastitim sastancima. Ne vidim razloga za to je kao dijeljenje. Kao što smo imali neke autobiografske rasprave, dodala bi ih njima. Počela sam čitati teozofske knjige sa petnaest godina i na moj šesnaesti rođendan dobila sam «Život u slobodi» od Krishnamurtija. Kroz slijedeću godinu sam na svoju vlastiti želju postala vegetarijanac. To je za mene bilo vrlo korisno u dokazivanju mog znanja francuskog jer u starijem razredu u školi smo imali Francuskinju koja nas je učila francusku konverzaciju. Tada sam iskoristila prigodu. Bila sam borbeni vegetarijanac i reinkarnacionist i učila sa tako izraziti sebe kroz to područje francuskog. Nisam se pretvarala već sam tako nastavile kroz mnoge godine studija. Svaki obrok je postao debata o vrlinama vegetarijanstva. Kad sam počela ići na teozofske sastanke, moja majka nije bila sretna, jer ja sam službeno bila rimokatolkinja, već jednostavno zbog odjeća koju su nosile neke starije gospođe. Mogli ste vidjeti neke slike dr. Besant gdje nosi nešto između sarija i spavačice! Za posljednjih dvanaest mjeseci uspjela sam priključiti društvu dva dječaka. Jedan je imao kada mi je prvi puta pisao petnaest godina, Pročitao je mnoge teozofske knjige i sličnih tema. Nedavno sam primila drugog dječaka i sada se mi dopisujemo pismima kao jednako zainteresirani istim stvarima. Dijeliti ljude na temelju godina je u mom pogledu krivo isto kao dijeljenje na temelju rase, seksa, kaste ili boje, te bi našem prvom cilju mogli dodati i godine. Ne dozvolimo na temelju ničeg diskriminaciju.

Teozofska učenja nisu vrlo jednostavna. Često, k tome, da ih produbimo, ona se kompliciraju. Isto tako često mogu biti predstavljena na načina koji izgleda apstraktan ili glup, možda više materijal za studente teologije nego uglavnom mlade ljude, čak i one koji tragaju za dubljim značenjem života: Koje su inspirirajuće misli za mlade ljude?

DG: Mladi ljudi su zainteresirani za probleme s kojima se svijet mora suočiti, ekologija, zaštita od zlostavljanja životinja, problem okoliša. Izazov za studente teozofije može biti širi

vidokrug studija sa uključivanjem teozofskog pristupa svim tim problemima. Na našim javnim sastancima u Montevideu ljudi sudjeluju naravno u radu sa dobrim koordinatorima. Teme koje dajemo upućuju na probleme koji dodiruju ljudsku dušu, bez obzira koliko su stari. Dolazi više mladih nego starijih ljudi. Stari ljudi često postižu ono što žele. Mladi ljudi još traže. Oni teže za suradnjom, toplinom, dobrotom, oni brinu što se stvarno događa u svijetu. Katkad su naši studiji suviše na mentalnoj razini i mladi ih ne razumiju, niti su dovoljno praktični. Morali bi ponovo ispitati naš pristup našim studijima i raditi na stvarnim problemima kao što je droga i iskorištavanje u vezi s njom. Da smo organizirali sastanke sa takvim temama, sa iskusnim ljudima te iza toga sa teozofskim pristupom, sa naglašavanjem stvarnih uzroka, to bi bilo dobro i privuklo bi mlade ljude.

KE: U Finskoj, nekoliko puta smo organizirali seminare sa temama kao: «Kroz šumsku prirodu do duhovnog života.» Nekoliko je znanstvenika imalo predavanja, došlo je stotine ljudi i došli su i mladi. Shvatili smo da takav oblik rada je vrlo dobar.

RB: Mnogo mladih ljudi išlo je slušati Krishnamurtija i čitali su njegove knjige. On je govorio o stvarnim problemima, problemu nesigurnosti, svijet u kojem je stalna borba itd. To su stvari koje ljude interesiraju.

AQ: Dodao bih meditaciju kao regularnu aktivnost u ložama, jer mnogi mladi ljudi idu u različite meditativne grupe. Oni su za to vrlo zainteresirani. Možda bi trebali imati u ložama vođenu meditaciju. Siguran sam da bi mnogo mladih se priključilo zbog toga.

AH: Isto tako ne bi trebali stvarati u TD starosne razlike, jer moramo biti svjesni da mladi ljudi imaju različita pitanja, različit način izražavanja sebe. Oni vole doći zajedno sa prijateljima svojih godina i razgovarati o onom što je u vezi s njima. Kontakti stvoreni u ranim godinama mogu trajati čitav život. Za mene je to jedan od velikih uspjeha kampovi za mlade. Kada si mlad možda je lakše raditi greške. Ako su zajedno stariji i mladi, mogu pomoći jedni drugima.

Da li je moguće da poznaješ temeljnu promjenu, ako si ambiciozan, pohlepan itd.? Da li je moguće postići temeljnu promjenu snagom volje?

RB: Što bi to značilo poznavati temeljnu promjenu? Svi smo mi pohlepni, ambiciozni, zavidni, tašti itd. mogli bi dugo nabrajati. U nekoj osobi jedan od tih oblika može biti jak a u drugoj drugačiji. Ako sam ambiciozan ali ne i ponosan, mislim da su i drugi ljudi sebični ako su ponosni. On gleda, ja sam ambiciozan, a on nije; zato misli da sam sebičan. Oboje mislimo da je onaj drugi sebičan. Činjenica je da smo oboje sebični, to su (facets)?, oblici iste stvari, jedan vid sebe nije bolji od drugog. Mješavina svakog od nas je neznatno različita, ali ona čini istu vrstu sapuna! Evo mi smo ovdje – pohlepni, ambiciozni itd. Možemo li znati o temeljnoj promjeni? Ako riječ «znati» znači «iskusiti» temeljnu promjenu, očigledno ne, jer tako dugo dok postoji ambicija itd. nema promjene. Ali sa promatranjem da je to izvor naših problema, možemo dati impuls promjeni.

Drugim riječima, jasno biti svjestan izazova iznutra u susresti se sa njim, počinjemo ga negirati, okončavati s njime. Kada kažemo da negiramo, tko je to «mi» ili «ja»? Ne postoji «mi» jer se to događa u svakom individualno. Ali kada «Ja» negiram, tko negira? Dali je to ambiciozan «ja»? Dali da mnogim mojim ambicijama dodam i ovu? Zamišljam sebe da ostajem lijepa osoba kojoj će se svi diviti. Tko sam «ja» je pitanje kojem je Raman Maharshi ponovno i ponovno obraćao pažnju. Tko misli, želi, radi itd.? Krishnamurti naglašava: «Promatrač je promatrano». Osoba koja želi negirati može biti osoba koja je ambiciozna.

Pitanje o vrijednosti vlastite volje je u tome: može li vlastita volja odstraniti ambiciju? Svjesnost pokazuje da promatrač koji želi okončati ambiciju je sama ambicija koja je

promatrana. Takva svjesnost je promjena razine svijesti, koja nije vezana uz stvar koju zovem sobom. To može biti buddhi. Samo jasan pogled, ne traženje ili činjenje nečeg, može umiriti um i zaustaviti djelovanje. To ne može biti naša volja. Dr. Besant je naglašavala taj problem – recimo si da sam ambiciozan- često još više, ako se osoba bori protiv toga, jer onaj koji se bori je isti kao ambiciozna osoba. Budući da je «ja» puno proturječnosti ono želi da bude do kraja kao što je. Dr. Besant savjetuje meditaciju kao suprotnu kvalitetu. Ako osjećaš ljutnju, meditiraj o miru. Ako je to stvarna meditacija, svijest će početi osjećati mir. Promjena razine, plana ili dimenzije je kvalitativna promjena.

AB: Kada netko stvarno želi promjenu, on je na točki kada je stvarno za to spreman. To je zato jer je vrlo nesretan sa sobom ili lošom situacijom; tada mu njegov unutarnji osjećaj govori da je vrijeme za promjenu. Kada je spreman treba mu snaga volje za promjenu. Vjerujem da promjena djeluje snagom volje.

GS: Krishnamurti je rekao da bi trebali pokušati promatrati sa pažnjom što se događa u umu. Što znači sa potpunom pažnjom i ljubavlju; to nije neki analitički način promatranja. Ali traži neku vrstu snage volje.

HS: Poruka Bhagavad Gite izgleda je u svemu što se događa, u svemu što je učinjeno, tamo je samo jedan glumac. Osjećam da je to istina. Kako to možemo povezati sa individualnom promjenom. Ovdje je dubok problem – unutarnji odnos. Jednog i mnogih. Može li Radha baciti i na to svjetlo?

AR: Ako stvarno koristite vašu volju to je stvarno kao da koristite mišiće vaših ramena i na kraju se ništa ne događa. Morate se osloboditi snage volje, tako dugo dok ne znate što je ona.

LR : Moramo razlikovati između stvaranja napora i forsiranja nečeg. Ako koristimo snagu volje kada ne znamo što je ona, možemo nešto forsirati, sa negativnim rezultatom. Kontinuirani napor može donijeti dobre rezultate i neku unutarnju promjenu.

WV: Trebali bi usporediti evolucije svemira i nekog pojedinca. Koji je stvarni život i snaga evolucije svemira? Možda je možemo zvati voljom Jednog, božanskom Voljom. U evoluciji pojedinca postoje različiti aspekti volje – njegova vlastita egoistična volja ima vrlo malo sa Univerzalnom Voljom. Voljom Jednog. Jednom kada uspijemo u traženju i živimo prema volji Jednog, Svetoj Volji, tada se događa promjena, jer mi radimo i živimo prema toj silnoj Volji, koja nema ništa sa našim egoističnim ja, već sa našim božanskim ja.

RB: Univerzalna Volja može ne biti različita od univerzalne inteligencije i univerzalne dobrote. Bhagavad Gita upućuje na «glumca» koji je također onaj koji uživa, istraživač, mislilac – i slobodan od takvih identifikacija. Kada je um slobodan ne postoji osjećaj «Ja sam glumac, uživatelj, poznavalac, osoba koristi volju». Sama identifikacija može biti vrlo suptilna. Ne možemo svjesno misliti «Ja sam glumac» ali iza uma mogao bi biti osjećaj «Ja glumim, ja sam osoba koja zna, iskustvo je moje», što je put podržavanja vlastitog centra, koji je psihološki skriven.

Bhagavad Gita naglašava da je to projekcija misli, vrsta fikcije koju smo stvorili, oznake koju smo dotakli. Postoji različita vrsta djelovanja bez osobe koja kaže:»To je moje znanje»: Teškoća u tom problemu je dali nastavlja egzistirati vlastiti centar ili je on umro? Ako netko kaže:» Ja znam, okončao sam sa ambicijom. On nije nadvladao sebe, jer se on nastavlja i u obliku «sebe» ili poznavatelja».

Katkad se članovi TD sa njihovim vlastitim pogledima koji ne slijede prevladavajući pravac, smatraju ne teozofima. Koji je u tome kriterij? Mogu li osobni pogledi koliko god bili iritirajući, štetiti TD? Ili čak mogu pomoći i održati TD opreznim i živućim, slobodnim od dogmatizma?

EA: TD je vrlo posebna institucija, jaka institucija. Predsjednik može zatvoriti ložu ili sekciju ako ona ne radi. Ono je snažna građevina ali nema dogme. Političari koriste ideale da održe zajedno njihove organizacije, ali je vrlo teško biti dobar teozof ako nemamo jasno vodstvo. Moramo biti vrlo oprezni oko naših ciljeva, da ne postanemo dogmatični.

CB: Trebali bi biti vrlo tolerantni, vrlo liberalni u prihvaćanju svih vrsta ljudskih pogleda, jer su oni bitni za život TD. Postoji jedna točka na koju trebamo obratiti pažnju; to je, ako netko govori protiv bratstva ili rasističkim izrazima. Čak i tada bi trebali biti u velikom stupnju tolerantni. Samo ako je to vrlo stalno i trajno trebalo bi poduzeti akciju. Trebali bi prvo od svega, imati dijalog i diskutirati o stvarima, prije nego se nešto učini. Osobni pogledi bi trebali biti dobrodošli.

WR: Ako bi bili vrlo dragi, ako se svi u loži slažu jedni s drugima, no slaganje nas može učiniti pospanima. Zato bi bilo dobro da regularno ulaze ljudi sa različitim pogledima.

AR: Postoji nekoliko kriterija u vođenju rada. Bratstvo je važno, ali kao individualnosti trebali bi razumjeti život. Sve što dodajemo dubini svijesti je prihvatljivo. I mislim o dvjema stvarima, bratstvo i rad za cjelinu te također razvoj individualne inteligencije, radeći zajedno kao ljudi sa individualnom odgovornošću – sve je to važno i trebalo bi biti baza našem životu. U tom smislu to omogućuje kriterij.

AB: U principu mi smo razmatrali ideje drugih ljudi. Ali kada imamo u ložama članove čije ponašanje je suprotno bratskom, trebali bi im skrenuti pažnju da trebaju promijeniti svoje ponašanje, bar za vrijeme sastanka lože. U tome bismo mogli uspjeti da im ne kažemo direktno, jer ćemo izgubiti harmoniju u loži. Trebali bi naći načine da pokažemo tim ljudima da mi prakticiramo naše principe. Ciljevi ne bi trebali biti negdje u zraku ili dolje u knjigama.

LR: Moramo uvijek prihvatiti različita mišljenja i pokušati biti tolerantni, u tome se slažemo. Ako stalno i opetovano vidimo da jedan ili više njih postane nerazumno, u pravilu da posebno ili interesantno razmišljaju, tada bi trebali biti pažljivi, jer bi to moglo biti destruktivno i stvarati disharmoniju. Unatoč tome, različiti pristupi istom problemu su pozitivni. Oni postaju štetni ako se ide predaleko. Tada bi trebalo obratiti pažnju na bratstvo i teozofske principe.

IJ: Mnoge lože ili sekcije susreću se sa problemima ako su njihovi predsjednici ili tajnici pretolerantni. U našoj sekciji imamo mnogo problema, iako nastojimo biti tolerantni. Ali problemi stalno rastu. Teško je znati kakav treba zauzeti stav prema toleranciji. Potrebno je da poduzmemo neke akcije da bi smanjili podjele koje stvaraju neki članovi ili će oni razoriti sekciju ili ložu. Glavni tajnik ili predsjednik lože trebao bi definirati granice tolerancije, ravnoteža između tolerancije i akcije je potrebna da okonča probleme.

HS: Mnogi koji su govorili o tome govorili su generalnom smislu. Ali individualan slučaj može biti vrlo koristan. Nekog pojedinca doveo je na sastanak prijatelj i on se borio za njegov ulazak u TD. Niste mu mogli preporučiti knjigu jer je bio slijep. Vodili smo dijalektičku bitku koja je tada trajala satima. On je forsirao ljude da definiraju ono što su nastojali reći i oni su mu dali duga važna objašnjenja. On bi odgovorio: «Ne vjerujem ni riječ o tome». On je učinio mnogo dobrog za ložu i konačno je postao njen predsjednik. Umro je pred nekoliko godina okružen naklonošću svih. Ako se bavimo na pravi način tim slučajem, ako odgovorite

ispravno na ono što se od vas traži, često će to biti dobro. Primijetila sam kada netko dođe u TD i stvara neke vrste poteškoća – ljudi će reći:»to će smetati grupi i atmosferi.« Mnogo je više smetnji od osuda koje ljudi upućuju nekom, nego od njega samog. Kada netko postavlja pitanja ili napada nešto, on se želi uvjeriti. Došao sam u lože i ljudi su me uzeli k sebi i rekli: «Ovo je čovjek koji sjedi u stražnjem redu i uvijek postavlja isto pitanje.» Obično on nije stvarna smetnja, on pokušava dobiti odgovor. Česti razlog zašto ga ne dobije je jer se odgovor ne može dati riječima.

RB: Uglavnom svatko vidi da je potrebno biti tolerantan, dopuštati slobodu ostalim ljudima da imaju svoje vlastite poglede. Čak i kada njihovi pogledi idu protiv principa bratstva, moramo ih prihvatiti, ukoliko postoji stalno rasno ili osobno neprijateljstvo, stalno ne bratsko ponašanje. Mi tim ljudima moramo pomoći i sa strpljenjem možemo im omogućiti da vide da nije u redu ne bratski se ponašati.

Glavni odbor je jednom dugo raspravljao slučaj gospođe koja je mnogo propatila u koncentracionom logoru i čija je porodica bila ubijena pod užasnim okolnostima. Ona je rekla da ne voli Nijemce. Predsjednički predstavnik u tom mjestu udaljio ju je iz članstva TD, koji nažalost nije imao temeljno pravo da to učini. Glavni odbor je odlučio da njeni ne bratski osjećaji su bili razumljivi u tim okolnostima. Treba dati vremena da ti osjećaji u takvom slučaju nestanu. Ne trebamo brzo zaključiti da netko nije dobar član. U isto vrijeme, svatko od nas treba vježbati razlučivanje da vidi što je u nama teozofsko a što ne, kao i sve ostalo. Kleveta je ne teozofska.

Ne možemo odbaciti snagu razlučivanja i reći da je sve dobro. Neki pogledi su definitivno ne teozofski. Ako netko nastoji podići autoritet u TD dužni smo reći da to nije u suglasju sa teozofskim načinom rada. Slično, je kada se pojavi misao u umu, moramo vidjeti dali je ona teozofska ili ne.

Razlučivanje je bitno u radu društva. Član koji je predan Sai Babi je slobodan da ima njegove slike kod kuće i pjeva mu. Ali ne možemo dopustiti to u loži TD. Ovo bi bilo još manje prikladno da je ta osoba predavač u sekciji. Dok dolazimo raditi u društvo, moramo razlikovati ono što stvara konfuziju i onog što pomaže podupiranju karaktera društva. TD radi za univerzalno bratstvo, ono ima priliku podržavanja slobode. Ne postoji autoritet unutar društva koji kaže.»Ovo je istina i ti ćeš vjerovati u nju;» nema dogme koju bi se slijedilo. Vrlo je važno da bi se taj karakter trebao održati svuda. Ne možemo imati nikog u poziciji da ono što misli i kaže može zvesti druge u društvu, što ne znači da se ne slažemo s njim. Sa individualne točke gledanja trebalo bi postojati neko iskustvo da osoba traži određeno vrijeme. Svaka osoba prolazi kroz iskustvo prema zrelosti. Tko smo mi da možemo reći što je potrebno drugima? Ali nastaviti rad TD na pravi način je druga stvar.

6. Izvor spiritualne energije

Možete li nam reći o svrsi ezoteričke škole?

RB: To je škola koju je započela H.P. Blavatsky 1888 godine. Izvorno ona se sastojala od nekoliko ljudi koji su bili posebno ozbiljni u učenju njene mudrosti i slijedili instrukcije o unutarnjem životu. To se tada zvalo Ezoterička sekcija Teozofskog društva. Kasnije se ime promijenilo u Ezoterička škola teozofije. Od tog vremena škola je rasla. Sada ima po cijelom svijetu oko četiri tisuće članova. Od početka njena svrha je bila da pomogne i ohrabri njene članove da žive teozofiju, žive duhovnim životom.

Članovi TD nisu obavezni da žive nekim posebnim načinom i svaki slijedi način života koji ga zadovoljava. Ezoterička škola je značila za one koji su se predali preoblikovanju sebe i onim što zovemo «Put». To je naravno, škola teozofije. Kakvegod da su date upute ili savjeti, oni su prema teozofskim principima. Riječ «ezoteričan» ne znači da je to tajno društvo, «Ezoteričan» znači ono je unutra, unutar nas. Ono je za unutarnje otvaranje ili razvitak. Ali njegovi sastanci i rad su privatni, ograničeni samo za njihove članove.

Škola, kao i ostale škole, slijedi teozofske principe koji su osvijetljeni onim iznutra. Čovjeka ne mijenja obim uputa i materijala. Sve ovisi o njegovoj vlastitoj sposobnosti za usvajanje istine i njegovom nesebičnom motivu. Dakle, što ES pokušava raditi- uspjeh ovisi o pojedincu više negoli o školi – ona ohrabruje, pomaže njenim članovima da dublje uđu u teozofske principe i istine i pokušaju ih živjeti punim srcem.

Škola ima određena pravila, na primjer, članovi moraju prihvatiti odsutnost konzumiranja mesa i duhana, te jedan uredan i odgovoran način života. Katkad je postavljeno pitanje :Zašto bi osobi nametali neka pravila?. Škola ne «nameće» neka pravila, ali dopušta svojem članstvu, samo onima koji su realizirali da je to ono što oni žele činiti.

Pitanje apstinencije od mesa je osjetljivost na jedinstvo života. Jedinstvo znači ne žrtvovati život drugog stvorenja zbog jedenja njegovog mesa; to nije neophodno za preživljavanje, jer postoji milijuni zdravih vegetarijanaca. U tom kontekstu pitano je: Ako je prijekora vrijedno ubijanje, vegetarijanci također ubijaju biljke. To nije ista stvar, jer u biljnom carstvu nema nervnog sistema i reakcije biljaka su različite od životinja.

U Školi je princip da povrede koje netko može nanijeti budu smanjene na apsolutni minimum. Zato se članovi škole isto tako brinu da ne uzimaju proizvode koji uzrokuju okrutnost, kao krzna i kozmetiku koja je testirana na životinjskim očima. Potrebna je odsutnost uzimanja alkohola i duhana da se održi osjetljivost tijela.

ES. je općepoznato tijelo sa svrhom da stvori kanal za duhovni utjecaj. Njezin rad u tom odnosu ovisi o ozbiljnosti sa kojom njezini članovi nastoje slijediti put i težnju da služe Majstorima Mudrosti. Takav kanal može biti stvoren po onima koji su ujedinjeni u svojim težnjama, nesebičnim motivima i spremni služiti.

ES. je otvorena svakoj osobi koja je bila aktivan član TD u zadnje dvije godine i želi živjeti po pravilima škole. Svaki aspirant mora poznavati teozofiju- do neke mjere prije ulaska u školu. Teozofski principi koji bi trebali voditi njegov život i unutarnji razvoj moraju mu biti jasni. Kao što smo već rekli, pojedinac bi trebao usvojiti način života koji je usklađen sa pravilima ES. biti vegetarijanac, ne konzumirati alkohol i duhan, obuzdavati se u nediscipliniranom seksu itd.

U materijalno bogatim zemljama, gdje nema rata, gladi pobuna, na patnju se obično gleda sa osjećajne razine ljudskog postojanja. Ta emotivna patnja je prouzročena muško-ženskom odnosom. Ako je to tako, biste li nešto rekli o tom uzroku patnje?

JA: Mislim da je u nutarnjoj prirodi čovjeka da voli i bude voljen. Mnogi ljudi su materijalno privilegirani ali nemaju ljubavi. Bratstvo i ljubav dolaze iz nutrine. Mislim da je problem muško- ženskih odnosa u našim glavama. Nema više vrijednog i manje vrijednog. Muškarac i žena nadopunjuju jedno drugo.

SL: Za mene ne postoje vanjski razlozi patnje. Patnja je rezultat egoizma. Ako vidite razliku između muškog i ženskog, vidjet ćete razliku svuda.

AP: Moj prijatelj koji je patio zbog prekida odnosa dobio je dobar savjet od kineske žene. Rekla je da će biti izliječen kada postane potpuna osoba,
Kada više neće imati potrebu za «drugom polovicom», a mislio je da ju je našao.

AL: Za vođenje jednostavnog života, potrebno nam je spavanje, jelo i da, nešto ljubavi. Patnja dolazi jer želimo mnogo stvari i izmišljamo probleme, koji nam čine stvari ili će nam činiti?

RB: Možemo li reći da su najveće patnje u bogatim zemljama emocionalne? Tamo postoji ogromna fizička patnja, ako uzmemo u obzir ovisnost o drogama, zlostavljanje žena i djece itd. Statistike govore o sve većem porastu broja žena i djece koja su svakodnevno napadana. Nasilje na ulicama, napušteni domovi su među mnogim uzrocima bijede u bogatim zemljama. Problem patnje u muško-ženskim odnosima izranjaju jer ljudi vole posjedovati. Ljubav za posjedovanjem je veliki problem. Posesivnost možemo vidjeti u različitim vrstama odnosa. Majka može biti posesivna prema sinu. U mnogim zemljama odnos između snahe i sinove majke je skoro uvijek loš; obje žele posjedovati. Kada su prijatelji posesivni, opažaju se tenzije i ljubomora te zbog toga pate. Odnosi u seksu pojačavaju taj problem. To je dobar test, jer stavlja ljude u najgore moguće situacije, gdje mogu proći dobro ili loše. U seksualnim odnosima postoji jači osjećaj posjedovanja jer je uz to vezano mnogo fizičkog i psihičkog zadovoljstva. Izvor zadovoljstva je da muškarac ili žena dolaze do užitka i poistovjećuju se s njim. Zato postoji jaka vezanost. Seks je također način da zaboravimo sebe. Ljudi pridaju važnost seksu, djelomično zato jer je to za njih jedno vrijeme kada oni dožive iskustvo zaboravljanja sebe. U seksualnim vezama često raste posesivnost i vezanost. Zato postaje jača i ljubomora i takozvana patnja, koja zbog odvajanja se jače osjeća u takvim odnosima. Sveti čovjek u Indiji je rekao da ljudi ne postoje za nas da bi posjedovali, oni postoje da bi služili. Ljudi su vezani za porodice, ali ti odnosi su privremeni. U ovoj inkarnaciji netko je sin, otac ili majka, u slijedećoj će biti u različitoj grupi. Došli smo u odnos sa određenom grupom i zato da pomognemo u razvoju njenog potencijala, a ne da ih posjedujemo, da rade prema našim željama. Ovo je istina u svakom odnosu u porodici i sa bliskom prijateljem, sa mužem ili ženom. Samo u zadnjem slučaju je teže balansirati iz navedenog razloga. Patnja potpuno nestaje kada nema posesivnosti i vezanosti. Čak i nije važna odvojenost, kada nema vezanosti. Ako vi stvarno volite osobu, kada ona umire, ljubav ne umire, niti žar ljubavi. Volite li tu osobu udaljenost nije važna. Vi ćete joj dati slobodu da ode. Patnju ne uzrokuje druga osoba. Svaka osoba za koju ste vezani daje vam priliku da učite biti ne posesivni i da učite što je ljubav.

Kada to uzmemo u obzir, počinjemo sa porodicom. Mnogi ljudi osjećaju vezanost uz porodicu, čak više nego muža prema ženi. Počnite biti nevezani, ali volite. Vezanost i ljubav, u pravom smislu ne mogu postojati istovremeno. Život je za razumijevanje ono što je ljubav za ne vezivanje.

Život je proces. Zato, dali postoji uopće temeljna promjena?

RB: U životu cijelo vrijeme postoje promjene; mnoge od njih su polagane. Svatko od nas prolazi promjene kroz različite inkarnacije. Ako ne bi bilo promjena, ne bi bilo evolutivnog procesa. Taj proces naznačuje ne samo promjenu, već u dugoj utrci, savršenstvo.

Savršenstvo fizičkih organizama dolazi kroz lagani proces promjene i poboljšanje, dok je stanje ljudskog tijela sa nevjerojatno složenim mozgom, još uvijek nedovoljno korištenim. Složenost naznačuje povećanu senzibilnost itd. Sa teozofske točke postoji razvoj svijesti kroz biološku evoluciju. Sposobnost većeg opažanja i većeg odgovaranja je razvijana kroz duge periode vremena. Trebamo li nešto od svega učiniti ili bi trebalo to ostaviti evolutivnom procesu da gura prema savršenstvu i oslobodi nas naših problema?

Vjerojatno to ne djeluje tako. HPB iznosi u «Tajnoj Nauci» «Čovjek je sam slobodni agent prirode». U Sri Shankarchia*s Viveka Chudamani («Krunski dragulj mudrosti») i u Dhammapadi rekli su da sadrži Buddhine riječi, dato je stajalište koje pokazuje posebnu poziciju za ljudsko biće. Ljudski stadij razvoja je poseban. Možda čak prevladava homocentrička točka gledanja u krivoj interpretaciji Biblije i iskrivljenosti istine da postoji u ljudskom životu nešto posebno. Ljudska svijest je sposobna osvijestiti svoj vlastiti položaj u odnosu na sve drugo. Ona može pitati za dobre i loše stvari. Ona želi znati zašto i tražiti da se djeluje prema vlastitim opažanjima, impulsima i konceptima. To bi za vrijeme postojanja, moglo biti u suprotnosti sa daljnjim kretanjem, zbog nedostatka dovoljnog razumijevanja. Ali ljepota je u tome, da je čovjek sposoban razumjeti i može na sebi primijeniti to razumijevanje, On može i mora znati što je Božanski Plan i sudjelovati u velikom kretanju prema savršenstvu u punoj svjesnosti i slobodi. Ostala kraljevstva djeluju kroz nesvjesnu inteligenciju, koju im je osigurana prirodom, njihovim pravom, da su jednostavno dijelom prirode. Ali ljudsko biće to ne može tako.

HPB također napominje da svako stvorenje ili biće je čovjek u nastajanju ili je već bio čovjek. Svaki mora proći kroz to stanje svjestan suradnje sa božjom voljom. Zato za ljudsko biće možda nije moguće reći da je sav život proces i ne izranja pitanje temeljne promjene ili svjesne promjene. Mi svi svjesno težimo promjeni, to je ambicija, želja. Ako nismo svjesni želje za promjenom, ne bismo imali nadu ili razočaranja. Očito da želimo promjenu, ali se ne trudimo je na svaki način razumjeti, dali je u skladu sa prirodom i dali će donijeti istinski napredak. Želimo promjenu koja će odmah biti zadovoljena (ostvarena)?. Ali temeljna promjena znači rasteње u svjesnosti i inteligenciji, ostvarujući ljepotu čitavog božanskog procesa i suradnje sa njegovom neograničenošću, jer je to činiti divno. Temeljna promjena ili promjena u pravom smjeru mora biti shvaćena, prije ili kasnije od svakog ljudskog bića i ona mora biti u njemu dovršena.

RH: Ono što je rekla Radha je lijepo i ne zahtjeva komentiranje. Postoji mogućnost u normalnom procesu evolucije, iznenadne temeljne promjene ili radije temeljne promjene koja se može zbiti u nekim točkama evolucije. Potpuno se razvio konkretan um; apstraktan um je na dobrom putu svog puta razvoja i izražavanja; i intuicija, osjećaj jednote i direktno opažanje istine je razvijeno u mnogim dušama. Doći će vrijeme koje će omogućiti viši aspekt svijesti sa sposobnošću izražavanja i svjesno promicati takve izražaje. Biti svjestan toga i dati svaku priliku takvom buđenju, bila bi upravo temeljna promjena unutar normalnog procesa polagane evolucije. Tada dolazi trenutak za otvaranje cvijeta i otvaranje može biti potpomognuto dotokom više sunčanog svjetla u pravom trenutku.

Koje je vaše viđenje Internacionalnog Teozofskog Centra u Naardenu? Koja je njegova zadaća za TD i za Evropu? Koji je njegov odnos prema Liberalnoj Katoličkoj Crkvi? Može li centar povećati svoje mogućnosti?

RB: Ovaj centar ima mogućnosti da postane pravi centar za teozofski rad. Ime centra sugerira da je njegov rad teozofski. Ljudi koji su zainteresirani za rad TD i u potrazi su za mudroču

koja je teozofija, mogu se ovdje sresti i mogu imati razgovore o različitoj vrsti programa koji potiču istraživanje. On čak može biti administrativan centar za Evropu.

Svaki duhovni centar trebao bi biti mjesto sastanaka, razgovora, diskusija, organiziranih aktivnosti, ali isto tako mjesto gdje je moguće biti u miru, ući unutra u sebe, provoditi vrijeme u meditaciji. Ako je to takav centar, on bi pomogao obima TD i Evropi i možda cijelom svijetu, jer ono što odašiljemo u atmosferu, ono će se širiti. Upravo kako je para lakša od čvrstih objekata, u finijem svijetu stvari su manje ograničene nego u grubom svijetu. Ono što je poslano u psihičku atmosferu širi se i ako pošaljemo prave misli, ako imamo aspiraciju naći mudrost i pomoći čovječanstvu zaista u našim srcima, čistoća naših motiva, meditativne snage centra kao takve pomoći će cijelom svijetu, ne samo Evropi. Svaki duhovni centar ima te mogućnosti.

Naši stariji rekli su da mjesto gdje priroda nije onečišćena, zadržavaju se nevidljivi entiteti, anđeli i duhovi prirode raznih vrsta. Svatko tko je osjetljiv može osjetiti tu atmosferu mjesta prirodne ljepote i ona se razlikuje od onih gdje stanuju ljudi

u zagušenim gradovima, ne samo zato jer su tamo lijepa stabla, već jer su tamo prisutnosti. Takve se prisutnosti ne vole zadržavati gdje su neharmonične misli i osjećaji, strasti i rivalstva, oblačna atmosfera kao što je u urbanim područjima.

Ali u Centru kao što je ovaj, gdje se ljudi sreću u radosnoj duhovnoj potrazi njihovi motivi postaju dobrobit za sva stvorenja, kvaliteta misli može biti takva da privuče ne samo ostala ljudska bića već i dobre nevidljive utjecaje. Zajedno možemo stvoriti divan kanal. Što više uspijemo stvoriti takav centar, iako ljudi iz različitih područja, čak i ako su fizički daleko, što se više u toj težnji povezuju se sa simpatijom, to više daju snagu centru.

Jedan internacionalni centar ima velik i uzvišen cilj i moramo pokušati sagledati da ga on ispunji. Težnje su ponekad očigledno neadekvatne u sadašnjosti i mogle bi se povećati To bi trebalo napraviti bez (marring)? prljanja? atmosfere ili ljepote prirode.

Kakav je odnos ovog Centra i Liberalne Katoličke Crkve? Ne mislim da je on ili bi mogao biti neki LKC zato što može imati ime svetog Mihaela. Sveti Mihael stoji iza određenog tipa inteligencija ili snaga, po kojima je centar imenovan. Neke aktivnosti u većem smislu inspiriraju ljude posvećene ljudskoj regeneraciji. One se mogu odvijati ovdje u Centru, Okrugli Stol, LKC i slične aktivnosti. Ali mislim da se Centar ne bi trebalo identificirati sa LKC, jer LKC predaje kršćansku notu i Centar može nadići neki poseban naziv ili predodžbu. On mora biti istinski internacionalan i univerzalan.

Vrlo je dobro da smo počeli sa temom ljudske regeneracije. U budućnosti će biti mnogo aktivnosti i okupljanja te vrste i nadam se sa diskusijama, razmišljanjima i meditacijom ozbiljne prirode, stvarima važnim za napredak ljudske porodice.

.....O.....

Dodatak A

Popis pitanja prodiskutiranih u II dijelu:

1. TD i temeljna promjena u čovjeku i društvu

Koja je potrebna temeljna promjena za TD, da bude stvarno korisna organizacija za ljudsku regeneraciju? Str. 33

Kako mi gledamo na kramu i reinkarnaciju u odnosu na ljudsku regeneraciju? 34

Možemo li očekivati neke smjernice? 37

Koliko su važne smjernice? 38

Sa neke točke gledanja, teško je reći je TD. Teozofija je mudrost koju nije moguće definirati i koja je izvor inspiracije. Otvorenost društva je istovremeno slabost i snaga. Izvanredno je da nakon sto godina postojanja TD još funkcionira i živi. Možete li to komentirati? 39

Krishnamurti je negirao sve organizacije. Neki teozofi misle da je TD «instrument hijerahije». Ostali kažu –izgleda da u tom stavu ima više istine- teozofija je iznad TD. Kako će dugo ono biti važno, pretpostavljajući njegovu važnost? 44

Bismo li mi kao teozofi, u širem smislu riječi, mogli biti korisniji služeći čovječanstvu, ako svaki od nas u određeno vrijeme svaki dan usmjeri se na posebnu temu o ljudskoj regeneraciji? 46

Sve je veća šteta od onečišćenja okoliša. Da li mi kao teozofi imamo dovoljno vremena da ih riješimo prije nego bude prekasno? 47

Zašto pitamo TD da pomogne u rješavanju svjetskih problema? 49

2 Priroda promjene

Regeneracija je opisana kao kretanje od bavljenja sobom prema altruizmu. Ali Krishnamurti je rekao da ne postoji psihička evolucija. Kako možemo shvatiti razliku? 52

Koja je razlika između regeneracije i transformacije? 55

Možemo li reći da je v i v e k a posljedica v i c h- a r a ? 62

Dali je potrebna neka priprema za pravilno opažanje istine? 63

Kako možemo istodobno opažati sebe i zaboraviti sebe? 69

Zašto ne možemo učiniti posljednji korak i pustiti sve ?
73

Kada govorimo o temeljnoj promjeni, dali to znači jednu trenutnu potpunu promjenu ili je to proces?
75

Zašto se temeljna promjena događa samo nekim a ne svim ljudima? 78

3 Regeneracija i ciljevi TD

Gdje počinje bratstvo i gdje završava? 86

Dali se treći cilj od osio u prošlosti na studij sidhhis-a i pojava? Ili to nije nikad namjeravano? Kako se možemo drugačije približiti trećem cilju? 88

U «Praktičnom okultizmu» HPB je pisala o temeljnim idejama teozofije. Drugi članak je «Okultizam nasuprot okultnih umjetnosti». Okultna umjetnost je nešto povezano sa teozofijom. Možemo li ući u taj problem? 90

Majstori su rijetko govorili o vanjskom radu TD i ako jesu uglavnom kroz Leadbeater i Hodsonovu predaju predanog svjedočenja. Dali je primjeren taj pristup? Dali bi trebali naći novi način predavljanja Majstora i njihovog rada kroz TD? Dali bi trebali gledati Majstore kao izvore energije ili kao fizička ljudska bića?93

Dali je TD jedini put «teozofiji» ili je također baza za ostale škole? Dali je TD jedini pravi kanal za teozofiju; svi ostali pravci duhovnosti nisu li pravi? 97

Postoje druge grupe- Alice Bailey, Rozenkrojceri, Antropozofi, Sai Baba itd – koji rade dužduhovne linije paralelne Teozofskom Društvu. Naš je drugi cilj komparativni studij, studij onog što su Majstori dali kroz HPB i Sinnetta je studij za cjeli život, kaso Annie Besant, CWL, Hodson, Mead i ostali, dublje su studirali unutarnju stranu stvari. Imamo tako Purucknera, Alice Bailey, Steinera i ostale. Kako možemo raditi sa njihovim idejama bez da izgubimo našu vlastitu metodu rad? Koja je naša vlastita stvarna metoda teozofskog studija? Koja je razlika između TD(Adyar) i ostalih grupa? 100

Može li okultizam biti koristan u procesu regeneracije? 105

4 Naš pristup teozofiji

Što je teozofija? 111

Dali je potrebno proći kroz patnju da dođemo do istine?
112

Koja je razlika između spontane akcije i impulsivne i reaktivne akcije? Postoji li odnos između intuicije, impulsa i predosjećaja? 115

Izgleda da ne postoji potreba za studijem klasičnih teozofskih djela kao «Tajne Nauke» ili «Pisma Majstora» u načinu na koji se sada približavamo teozofiji ili za korištenje sanskritskih riječi. Dali je to ispravno? 117

Kako da gledamo na literaturu Besantove i Leadbeatera u svjetlu ovog modernog i direktnog pristupa? 123

Dali bi trebali nastaviti studij «Tajne Nauke» i ostale izvorne literature ili radije da studiramo moderne teozofske knjige u slučaju da imamo ograničeno vrijeme za studij i trebamo napraviti izbor ? 125

Postoji li način doći do mudrosti, bez znanja? Što je izvorno znanje? 127

5 Individualni i grupni rad za regeneraciju

Može li loža regenerirati grupu? 130

Zašto tako mnogo članova društva pripada starijoj seniorskoj dobi? Možemo li učiniti više za mlade ljude? 132

Jedan od preliminarnih dokumenata oko ovih seminara predlaže stvaranje Evropske federacije mladih teozofa. Postoji li u umu predsjednice namjera da podupre takvo dijeljenje? 138

Teozofska učenja nisu vrlo jednostavna. Često, da ih produbimo, ona se zakompliciraju. Isto tako mogu često biti predstavljena na način koji izgleda apstraktan i glup, možda više materijal za studente teologije, nego uglavnom mlade ljude, čak i one koji tragaju za dubljim značenjem života. Koje su za mlade ljude inspirirajuće misli u teozofskom učenju ? 140

Dali je moguće znati o temeljnoj promjeni, ako je netko ambiciozan, pohlepa itd? Dali je moguće postići temeljnu promjenu snagom volje? 142

Katkad se članovi TD sa njihovim vlastitim pogledima, koji ne slijede prevladavajući pravac, smatraju ne-teozofima. Koji je u tome kriterij? Mogu li osobni pogledi koliko god bili iritirajući, štetiti TD? Ili čak mogu pomoći održati TD opreznim i živućim, slobodnim od dogmatizma? 147

6 Izvor spiritualne energije

Možete li nam reći o svrsi Ezoteričke škole? 154

U materijalno bogatim zemljama. Gdje nema rata, gladi i pobuna, na patnju se obično gleda sa osjećajne razine ljudskog postojanja. Ta patnja je prouzročena muško-ženskim odnosom. Ako je to tako, biste li nešto rekli o tom ogromnom uzroku patnje? 157

Život je proces. Zato, dali uopće postoji temeljna promjena? 160

Koje je vaše viđenje Internacionalnog Teozofskog Centra u Naardenu? Koja je njegova zadaća za TD i za Evropu? Koji je njegov odnos prema Liberalno Katoličkoj Crkvi? Može li centar povećati svoje mogućnosti? 163